

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1871.—ΤΕΥΧΟΣ ΚΗ΄.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 51 καὶ τέλος).

Καὶ ταῦτα μὲν εἰσι τὰ σπάνια ἢ ὄλως ἀδημοσίευτα πονήματα τοῦ μεγάλου Εὐγενίου, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ἐδημοσιεύθησαν τὰ ἑξῆς:

Α΄. Ἡ Λογικὴ τυπωθεῖσα ἐν Λειψία κατὰ τὸ 1766, σύγγραμμα πολλῶν ἐπαίνων ἄξιον διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς νέας φιλοσοφίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἣτις συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τότε σπουδαζόντων νέων καὶ κατέστησε πολλοὺς διδασκάλους ἐραστὰς τῶν ὀρθῶν δογμάτων τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας.

Β΄. Μαθηματικὸν Σηγνέρου μεταφρασθὲν καὶ τυπωθὲν ἐν Λειψία κατὰ τὸ 1767, βιβλίον ἱκανῶς ὠφέλιμον δι' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτε ἐπεκράτει σπάνις τοιοῦτων βιβλίων εἰς τοὺς Ἕλληνας.

Γ΄. Μετάφρασις τοῦ περὶ τῶν ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Πολωνίας διχονοιῶν δοκιμίου, πλουτισμένη μὲ πολλὰς καὶ πολυμαθεῖς σημειώσεις τοῦ μεταφραστοῦ, καὶ Σχεδιάσμα περὶ ἀνεξιθρησκείας, ἐκδοθέντα ἀμφοτέρω εἰς ἓνα τόμον κατὰ τὸ 1768 χωρὶς ὄνομα τόπου καὶ προσώπου διὰ τὸν ἐπικρατοῦντα φόβον ἐκ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο δεικνύει τρανώτατα τὸν θερμὸν πρὸς τὴν εὐσέβειαν ζῆλον τοῦ ἐκδότου, συγκερασμένον μετὰ τῶν ὀρθῶν δογμάτων τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας. Ἴδου τί γράφει καὶ περὶ αὐτοῦ ὁ Πάριος: «Δείκνυσι τρίτον τὸν ὑπὲρ εὐσεβείας ζῆλόν του καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ μὲν συντεθέν, ἀνωνύμως δ' ἐκδοθὲν περὶ ἀνεξιθρησκείας Σχεδιάσμα ἐναντίον τῆς ἀθέου Βολταιρικῆς ἀδιανομοφίας, ἄξιον κατὰ ἀλήθειαν διὰ τὸ ἔχουν ἐγκόλπιον τόσον οἱ

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ΄. Τεύχ. ΚΗ΄).

κοσμικοὶ ὅσον καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἄρχοντες, καὶ πρὸ τούτου ὁ προσεκτικὸς ἔλεγχος τῶν κατὰ τῆς εὐαγοῦς ἡμῶν πίστεως σοφισμάτων τοῦ ἀθεωτάτου Βολταίρ, τὰ ὅποια ἐνέσπειρεν εἰς ἐκείνην τὴν ἱστορικὴν ἐξήγησιν τῶν περὶ τῆς Πολωνίας διχονοιῶν, καὶ ἡ τῶν λοιπῶν δεισιδαιμονιῶν ἀνακάλυψις, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται πασιδηλὸς ἡ φροντίς καὶ ὁ πόθος τῆς καρδίας του διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ γένους του.»

Δ΄. Ἄλλο βιβλίον εἰς δύο τόμους κατὰ τὸ 1768 ἔτος δημοσιευθὲν, φέρον ἐπιγραφὴν τοιαύτην «Ἰωσήφ Βρυσενίου τοῦ μοναχοῦ τὰ εὐρεθέντα, ἀξιώσει τοῦ ὑψηλοτάτου καὶ εὐσεβεστάτου πρώην ἡγεμόνος Μολδοβλαχίας κυρίου κυρίου Γρηγορίου Ἀλεξάνδρου Γκίκα Βσεβόδα, δι' ἐπιμελείας Εὐγενίου διακόνου τοῦ Βουλγάρου, ἡδὴ τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα, ἐν Λειψία τῆς Σαξωνίας ἔτει 1768.»

Ε΄. Κατὰ τὸ 1784 ἐξέδωκε καὶ ἄλλο τοῦ Βρυσενίου φέρον ἐπιγραφὴν «Ἰωσήφ μοναχοῦ τὰ παραλειπόμενα, ἐφ' οἷς καὶ τοῦ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου Νοβογοροδίας Θεοφάνους τοῦ Προκόποβιτς ἱστορία περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκ τῆς Λατίνων φωνῆς ἐξελληνισθεῖσα, καὶ ἐπι τοῦ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου πρώην Σλαβηνίου καὶ Χερσῶνος κυρίου Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου ἀνάκρισις περὶ Νικηφόρου τοῦ Βλεμμίδου κλ., ἐν Λειψία τῆς Σαξωνίας ἔτει 1784.

ΣΤ΄. Ἡ περιβόητος μετάφρασις τοῦ Βιργιλίου τυπωθεῖσα ἐν Πετροπόλει κατὰ τὸ 1791. Εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο δὲν ἠξέουρατις τί μᾶλλον ἄξιον νομίσαι θαυμασμῶ, τὴν ἀτρυτον φιλοσοφίαν, δι' ἣς ἐξεπεραίωσε τὸ μέγα ἐκεῖνο ἔργον, τὴν λαμπρὰν ἐν-

δειξιν τῆς ἐγκρατείας τῶν δύο γλωσσῶν, ἐν ᾗ φαίνεται μετοχρε-
τεῶν τὰ κάλλη τῆς ποιήσεως τοῦ ὕμνωδου τῆς Αὔσονίας εἰς
τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν μὲ Ὀμηρικὴν κομψότητα, ἢ τὸν ἀέ-
νωτον τῆς φιλολογίας πλούτον, τὸν ἐμφαινόμενον εἰς τὰ πολυμα-
θέστατα σχόλια.

Ζ'. Ἡ ἐπίσης ἀξιέπαινος μετάφρασις τοῦ Ἀδάμ Ζοιρνακίου,
τυπωθεῖσα ἐν Πετροπόλει κατὰ τὸ 1797. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο,
ὡς ἀνασπῶν πρόρριζα τὰ ζιζάνια τῆς κακοδοξίας τῶν Δυτικῶν,
ἀνέλαβε μετὰ μεγάλων πόνων καὶ ἰδρώτων νὰ δημοσιεύσῃ εἰς
τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὁ αἰοιδίμος Εὐγένιος, πλουτίσας αὐτὸ καὶ
μὲ πολλὰς σημειώσεις, δείγματα προφανῆ τῆς μεγάλης περὶ τὴν
ἐκκλησιαστικὴν φιλολογίαν πολυμαθείας αὐτοῦ· ἀλλὰ τὸ ἐξῆς
ἀπόσπασμα τῆς πρὸς τὴν Αὐτοκρατορίσαν Αἰκατερίναν ἀφιερω-
τικῆς ἐπιστολῆς δεικνύει τρανώτατα τὴν εὐσέβειαν καὶ τὸν πα-
τριωτισμὸν τοῦ μεγάλου Εὐγενίου. «Βέβαια (λέγει) ἢ τῶν Γραι-
κῶν ἐκκλησία καὶ τῶν λοιπῶν ἄλλων τῶν αὐτῇ ὁμοδόξων, ἐν
ᾧ καὶ πόρρωθεν εὐχαρίστως ἀκούουσι τῆς εἴτε θυγατρὸς εἴτε καὶ
ἀδελφῆς ἐκκλησίας, τῆς Ρωσσικῆς ταύτης, τὴν εὐκληρίαν καὶ
τὴν ἐπαύξειν, ἐπειδὴ δὲν εὐτυχεῖ καὶ ἐκείνη νὰ μελωδῇ ἀπα-
ρενοχλήτως καὶ ἀνεπηρέστως τὴν ψῆδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς, τῆς ποτὲ
μὲν ἰδίως, νῦν δὲ (φευ) ἄλλοτριως, δὲν εἶνε τρόπος νὰ μὴ σχε-
τλιαζῇ καὶ νὰ μὴν ὀλοφύρεται, συναισθανομένη ἐκ παραθέσεως
βαρύτεραν τὴν ἑαυτῆς ἀθλιότητα οὔτε εἶνε παράλογον, εἴαν,
βλέπουσα τὴν εὐτεχνίαν τῆς ἀδελφῆς Φενάνας, κατηριᾶ καὶ σκυ-
θρωπᾶξῃ ἢ Ἄννα ἢ ἄγονος, καὶ ἂν ὀδυνᾶται περιπαθῶς κατα-
δυσωπούσα τὸν Ἑλκανᾶ τὸν αὐτῆς κύριον. Δός μοι τέκνα.

Ἡ συμφορὰ ὧδε διὰ τὰς τοῦ καιροῦ περιστάσεις καθίσταται
ἀθεράπευτος καὶ ἢ Ἄννα, ἕως οὔ ὁ Θεὸς συγχωρεῖ, ἔχει νὰ μένη
κατώδυνος. Ἀλλὰ Γαλινοτάτη κυρία· μήτι ἐὰν λαλήσω;
Οἱ Κωνσταντινοί, οἱ Θεοδόσιοι καὶ οἱ Ἰουστινιανοὶ κλ. κλ., ὧν ἀξι-
αγάστως τὸν φιλόχριστον ζῆλον ἐν ψυχῇ τρέφεις, ἐκεῖ ὅπου δὲν
ἔφθασε νὰ ἐκτείνωσιν εἰς τοὺς πιστοὺς τὸν βραχίονα τῆς αὐτοῖς
δοθείσης κοσμητικῆς δυνάμεως, ἐπεμελοῦντο νὰ ἐνεργῶσιν ὑπὲρ τῶν
πιστῶν κατὰ ἄλλους διαφόρους τρόπους, καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων
ἀνελάμβανον τὴν φροντίδα εἰς τὸ νὰ πληθύνωνται διὰ χειρὸς
μήπω εὐρεθέντος οὔτε τοῦ τύπου τὰ ἀντίγραφα τῶν ἁγίων γρα-
φῶν καὶ τῶν ἄλλων βιβλίων, καὶ οὕτω νὰ διαδίδωνται, ὡς ἔπλα
ἀμυντήρια, εἰς τοὺς ἔξω τῆς ἐπικρατείας αὐτῶν τὴν εὐσέβειαν
ἀσπαζομένους».

Η'. Κατὰ τὸ 1799 ἐξεδόθη ἐν Πετροπόλει βιβλίον φέρον ἐπι-
γραφὴν «Τελετουργία Ἱερὰ», συνταχθὲν Ρωσιστὶ παρὰ τοῦ Ἱε-
ράρχου Γαβριήλ, Μητροπολίτου Νοβογοροδίας, καὶ μεταφρασθὲν
εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὑπὸ Ε. Α. τοῦ Β.

Θ'. Κατὰ τὸ 1801 ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ ἢ Φιλοθεος Ἀδολεσχία,
σύγγραμμα γέμον βαθειῶν θεωριῶν ἐπὶ τινῶν ρητῶν τῆς Ἁγίας
Γραφῆς, συντελούντων εἰς ἠθικὴν διαμόρφωσιν τοῦ εὐσεβοῦς Χρι-
στιανοῦ.

Ι'. Κατὰ τὸ 1804 ἐξεδόθη ἐν Πετροπόλει ἢ περὶ Εὐθανα-
σίας διατριβή, βιβλίον μικρὸν μὲν, ἀλλὰ γέμον ὑψηλῶν καὶ
ἀξιολογητῶν παρατηρήσεων.

ΙΑ'. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξεδόθη τὸ Σπαρτίον Εὐτρίτον, βιβλίον

περιέχον τρία συγγράμματα, μεταφρασθέντα ὑπὸ τοῦ αἰοιδίμου
Εὐγενίου, ὧν τὸ πρῶτον συνεγράφη ὑπὸ Σωάμου Ἰωννου Μι-
λόρδου καὶ μέλους τοῦ παρ' Ἀγγλοῖς Παρλαμέντου, τὸ δεύ-
τερον ὑπὸ τοῦ Γαλλο-Βέλγου Δεαυσόβρου τοῦ ἐκ τῆς τῶν Ρεφορ-
μάτων φατρίας, καὶ τὸ τρίτον ὑπὸ Αὐγουστίνου Καλμέτου τοῦ ἐκ
τοῦ τάγματος τῶν Βενεδικτίνων.

ΙΒ'. Ἐξεδόθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος σύγγραμμα φιλολογικὸν τοῦ
ἰδίου ἐν Μόσχᾳ *Αἰ καθ' Ὀμηρον ἀρχαιότητες*, αἷς προσετέθη
καὶ ἡ Κερκυραϊκὴ Ἀρχαιολογία ἀφιερῶται δὲ τῇ Ἑπτανήσῳ
Ἑλληνικῇ Ἐπικρατείᾳ.

ΙΓ'. Κατὰ τὸ 1805 ἐξεδόθη ἐν Ἑνετίᾳ τρίτομον βιβλίον φέ-
ρον ἐπιγραφὴν *Στοιχεῖα Μεταφυσικῆς* σύγγραμμα τοῦ Εὐγενίου
χρήσιμον διὰ τὰ σχολεῖα.

ΙΔ'. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ καὶ ἄλλο σύγ-
γραμμα τοῦ ἰδίου, οὗ ἢ ἐπιγραφὴ *Περὶ Συστήματος τοῦ Παντός*,
ἐν ᾧ ἐκτίθενται εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν τὰ παλαιὰ καὶ νέα
περὶ τοῦ παντός συστήματα.

ΙΕ'. Ἐτι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐν Βιέννῃ ἐξεδόθη ἄλλο σύγ-
γραμμα τοῦ ἰδίου *Τὰ Ἀρέσκοντα τοῖς Φιλοσόφοις* ἐπιγραφό-
μενον καὶ περιέχον συνοπτικὴν ἐκθεσιν τῶν παλαιῶν καὶ νεω-
τέρων φιλοσοφικῶν συστημάτων.

Ις'. Ἐτι ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἢ μετάφρασις
τῆς Γεωμετρίας τοῦ Α. Τακουετίου, ἣτις νομίζω, ὅτι ἐχορησίμευ-
σεν εἰς παράδοσιν τῶν παρ' αὐτῷ σπουδαζόντων τὴν Γεωμετρίαν.

ΙΖ'. Ἐτι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξεδόθη ἐν Λειψία ἢ Ἑκατον-
ταετηρίς, σύγγραμμα τοῦ ἰδίου, περιγράφον τὰ κατὰ τὴν πρώτην
ἑκατονταετηρίδα τοῦ χριστιανισμοῦ συμβάντα.

ΙΗ'. Ἐτι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξεδόθη ἐν Μόσχᾳ Μετάφρασις
τῆς εἰς τὴν Φιλοσοφίαν εἰσαγωγῆς Γραβενζάνδου.

ΙΘ'. Κατὰ δὲ τὸ 1806 ἔτος ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ Μετάφρασις τῆς
Μεταφυσικῆς Γενουηνοῦ γεινομένη παρ' αὐτοῦ.

Κ'. Κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους ἐξεδόθη καὶ ἢ ἐκ τῆς Λατιν-
κῆς μετάφρασις τοῦ Κερκαγαρίου τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, ἣτις μετα-
τυπώθη ἐν Μόσχᾳ κατὰ τὸ 1824.

ΚΑ'. Κατὰ δὲ τὸ 1821 ἐξεδόθη ἄλλο σύγγραμμα μικρὸν ἐπι-
γεγραμμένον «Κατάλογος γενεαλογικὸς τῶν Σουλτάνων τῶν Ὀτ-
μάνιδων, εἰς ἓνα τόμον μετὰ τῆς ἱστορίας τοῦ Σκεντέρπεη.

Κατὰ δὲ τὸ 1829 ἐξέδωκεν ὁ τότε ἐπίσκοπος Ἀττικῆς Νεόφυ-
τος τὴν Ὁρθόδοξον ὁμολογίαν, σύγγραμμα θεολογικὸν τοῦ αἰοιδίμου
Εὐγενίου, ἐν ᾧ συντόμως περιλαμβάνονται πάντα τὰ δόγματα τῆς
ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀναφέρεται καὶ
παρὰ τοῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, ἐν τῇ ἀπαριθμήσει τινῶν ἐκ-
κλησιαστικῶν συγγραμμάτων, ἅτινα εἰσὶ τὰ ἐξῆς: Α'. ἢ ἐν εἰδει
ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς Σέρβους γενομένη διδαχὴ (α). Β'. ἢ Ἱερὰ
ἐκθεσις τῶν μετὰ τὸ σχίσμα ἁγίων τῆς ἁγίας ἡμῶν ἀνατολι-
κῆς ἐκκλησίας καὶ πολλῶν ὑπερφυσικῶν θαυμάτων, ἣν ἀπέ-
στειλε πρὸς τὸν Γάλλον Πέτρον Κλέρκ, τὸν Ἱησοῦτην, ὡς

(α) Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐτυπώθη ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τοῦ
σοφοῦ καὶ εὐσεβοῦς ἐναρέτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυ-
ρίου Γρηγορίου.

άνωτέρω ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ καταλόγου ἐξετέθη αὐταῖς λέξεσι τοῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, εἶρε δὲ τὸ βιβλίον τοῦτο ὁ ἐπίσκοπος Ἀττικῆς ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ διατηρούμενον, ἐν ᾗ εὐρέθησαν, καὶ αἱ προμνημονευθεῖσαι σημειώσεις Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, ἀφ' ὧν ἠρανίσθησαν πολλά εἰς τὸν βίον τοῦ ἀειμνήστου Εὐγενίου ἀναφερόμενα.

Ἐκτὸς τῶν μνημονευθέντων συγγραμμάτων ὑπάρχουσι προσέτι καὶ διάφοροι ἐπιστολαί, αἱ μὲν δεδημοσιευμένα διὰ τοῦ τύπου, αἱ δὲ εἰσέτι ἀδημοσίευτοι. Ἐκ τῶν δημοσιευθεισῶν εἰσὶν αἱ ἐν Πετροπόλει ἐκδοθεῖσαι παρὰ τοῦ Γ. Κρομμύδη, μία εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς παχυτάτης Γραμματικῆς Νεοφύτου τοῦ Καυσοκαλυβίτου, καὶ ἄλλη γραφεῖσα κατὰ τοῦ Α. Βαλάνου, ἣν ἀντέκρουσεν ὁ Κοσμάς Βαλάνος εἰς μικρὸν βιβλίον ἐπιγεγραμμένον Ἀντιπελάργησις.

Ἐπίσης καὶ μικρὸν τι φυλλάδιον, δι' οὗ ἀπαντᾷ εἰς διατριβὴν τινὰ ἐπιγεγραμμένην *Τὰ καλλικρινήματα*, δι' ἐπιστολῆς πρὸς τινὰ Πατριάρχην. Τὸ βιβλίον ἐκεῖνο συνταχθέν, φαίνεται, ὑπὸ Ἀθανασίου Ψαλίδα καὶ ἀνωνύμως δημοσιευθέν, περιεῖχε πολλὰς κατηγορίας κατὰ τῆς Λογικῆς τοῦ Εὐγενίου καὶ τῶν ἄλλων βιβλίων αὐτοῦ καὶ τελευταῖον καθήπετο καὶ τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ διαγωγῆς, πρὸς ἃ ἀπολογεῖται ὁ Εὐγένιος δεινῶς ἐνταῦτῃ καὶ γλαφυρῶς, ἀλλ' ἀντικαθίσταται δεκτικῶς δι' εὐφυῶν σαρκασμῶν καὶ εὐστόχων προσβολῶν τοῦ κατηγορήσαντος· ἔγραψε μετὰ ταῦτα περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ ὁ Α. Πάριος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν σημειώσεων αὐτοῦ, ἀλλ' ἀγνοῶ, ἐὰν ἐδημοσιεύθη διὰ τοῦ τύπου ἢ οὐ.

Ἐξέδωκε προσέτι τοῦ Μακαρίου Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου τὰ σωζόμενα, εἰς χρῆσιν τῶν φιλομαθῶν Ἑλλήνων ἑλληγιστῶν ἐκδοθέντα, κτλ. ὑπὸ Εὐγενίου Διακόνου τοῦ Βουλγαρέως καὶ Ρ. ρ. ρ. (α), ὑφ' οὗ καὶ ἡ τοῦ πατρὸς Βιογραφία συγγραφεῖσα προσετέθη, ἐν Χάλκῃ τῇ Μκγδεβουργικῇ ἐν τῷ Τυπογραφίῳ τοῦ Ὁρφανοτροφείου, 1768 — 70 — 71 — 1772 — 75, τόμοι 5 εἰς 8'. Ὁ πρῶτος τόμος ἀφιερῶθη παρὰ τοῦ ἐκδότη εἰς τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Σαμουήλ· ὁ δευτέρος εἰς τὸν Ἀλεξάνδρειας Κυπριανόν· ὁ τρίτος εἰς τὸν Ἀντιοχείας Δανιήλ· ὁ τέταρτος εἰς τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον. Ἐν τῷ τέλει τοῦ πέμπτου τόμου εὐρίσκονται ἐκλογαί τινες ἐκ τῶν τοῦ Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ τεύχους ὑπὸ Εὐγενίου.

Ταῦτα εἰσὶ τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένα συγράμματα τοῦ αἰοδίου Εὐγενίου, ὧν τὰ μὲν συνέγραψεν ἱεροδιάκονος ἔτι ὧν καὶ σχολαρχῶν ἐν Ἰωαννίνοις, ἐν τῇ κατὰ τὸν Ἄθωνα ἀκαδημίᾳ, καὶ ἐν τῇ κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν πατριαρχικῇ σχολῇ, τὰ δὲ μεταβάς εἰς Ρωσίαν τὸ πρῶτον, καὶ τὰ λοιπὰ παραιτηθεὶς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἡτυχάξων εἰς Πετρούπολιν, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν παρὰ τοῦ Γ. Κρομμύδη ἐκδοθεισῶν ἐπιστολῶν. Τὰ πλεῖστα δ' ἐξ αὐτῶν ἐτυπώθησαν φιλοτιμῶς δαπάνῃ τῶν γενναίων Ζωσιμάδων καὶ διενεμήθησαν δωρεὰν εἰς ὅλους τοὺς Ἑλληνας, ὡς καὶ πολλὰ τῶν συγγραμμάτων τοῦ αἰοδίου Θεοτόκη, ἐξ ὧν ἔθερα-

(α) Τὰ τρία Ρ. ρ. ρ. νομίζω σημαίνουν τὸν μικρὸν ἐκκλησιαστικὸν τίτλον τοῦ Ρεφερενδαρίου, ὃν ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Πατριάρχης Σαμουήλ.

πέυθη ἢ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐπικρατοῦσα μεγάλη ἑλληψις τῶν βιβλίων.

Καὶ τοιοῦτος ὢν, ὅμως ἔλαβε διαφόρους ἀντικρούσεις, προερχομένας τὰς μὲν ἐκ τῆς παρακολουθούσης εἰς τὴν δόξαν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἀντιζήλιας, τὰς δὲ ἐκ τῆς ἀχωρίστου εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν καινοτομιῶν δυσαρεσκείας. Νοῦς λαμπρότατος καὶ κρίσις ὀρθοτάτη μετ' ἀπεράντου μνήμης, ἔκαμνε λαμπρὸν πᾶν ὅ,τι ἐξήρχετο ἐκ τῆς δαιμονίου κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ κατήστραπτε τοὺς ὀφθαλμίωντας εἰς τὰς ὑψηλὰς θεωρίας τῶν φιλοσοφικῶν καὶ φιλολογικῶν ζητημάτων· ὅτε ἐφιλοσόφει, ἐφαίνετο Ἀριστοτέλης ὁμιλῶν τὰς ἀνεπτυγμένας ἀρχὰς τοῦ Νεύτωνος, ἢ Καρτέσιος Πλατωνίζων κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν φωνήν· ἐὰν ἐρρητόρευεν, ἤκουσε τὸν Δημοσθένην ἐξηγοῦντα τὴν ὑπερφυῆ καὶ οὐράνιον ἠθικὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὰ δὲ πολυμαθέστατα αὐτοῦ Σχόλια εἰς διάφορα συγράμματα ἀποδεικνύουσιν, ὅτι ἦν ἀναντιρρήτως ὁ Πλούταρχος τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα ἀναφανόμενα βαθμηδὸν διήγειρον τὴν πρὸς αὐτὸν τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους λογίων ἀνδρῶν ἀντιζήλιαν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ οὐκ ἦν γλυκὺς οὐδ' ἀγανάφρων, ἀντέκρουε νεανικώτερον τὰς κατ' αὐτοῦ προσβολὰς, ἐξ οὗ προήλθεν ἢ κατ' αὐτοῦ πολλῶν ἀντιζήλων τῆς δόξης αὐτοῦ ἀγανάκτησις. Προσεβλήθη κατὰ πρῶτον ἀπὸ τοῦ σπουδαστάς τῆς σχολῆς τοῦ Βαλάνου, ὡς εἰσάγων νέα δόγματα φιλοσοφίας ἀντιβαίοντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μ' ὅλον ὅτι συνέγραψε καὶ παρέδιδε τὴν Σχολαστικὴν Θεολογίαν· ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Α. Ψαλίδα, ὅτε εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κεκαλυμμένον ἔχων τὸ ὄνομα διὰ τοῦ στοιχείου Δ. καθήπετο πικρῶς τοῦ Εὐγενίου, ὡς σημειοῖ ὁ Α. Πάριος, ἀλλ' ἀντέκρουσε τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ Πάριος καὶ ὁ ἴδιος Εὐγένιος, ὡς ἀνωτέρω διεξοδικῶς ἀνέφερον. Καθήπετο δὲ ὁ Εὐγένιος τοῦ Βαλάνου σφοδρότερον, ὅτε νομίσας ὁ διδάσκαλος οὗτος, ὅτι ἔλυσε τὸ περίφημον πρόβλημα *Ἄνω εὐθειῶν* δοθεισῶν δύο μέσας ἀναλόγους εὐρεῖν, ἔγραψεν εἰς διαιφόρους Ἀκαδημίας τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος καὶ διὰ τῶν μαθητῶν Ν. Ζερζούλη καὶ Γεωργίου ἐδημοσίευσεν αὐτὴν διὰ τύπου εἰς Ἑνετίαν τῷ 1757. Τὸ βιβλίον τοῦτο λαβὼν ὁ Εὐγένιος, ἀνήρεσε τὴν λύσιν δι' ἐπιστολῆς μὲ πλειοτέραν τοῦ δέοντος πικρίαν καὶ ἀσθηρότητα, δι' ὃ λυπηθεὶς ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κοσμάς ἐξέδωκεν, ὡς προείπον, τὴν κατ' αὐτὸν ὀνομασθεῖσαν Ἀντιπελάργησιν. Ὑποφαίνεται ἔτι ἡ δυσαρεσκεία καὶ ἀπὸ τὴν ἐξῆς περικοπὴν ἐπιστολῆς τοῦ Κοσμά Βαλάνου πρὸς τὸν Γ. Κρομμύδη, σταλείσης κατὰ τὸ 1801, Ἰουλίου 27 « . . . ἔλαβον . . . τὰ » τεύχη τοῦ Ζοιρνακίου . . . συναριθμήσας καὶ αὐτὰ τοῖς » βιβλίοις, ἅπερ ἔπεμψαν, ἢ τό γε οἰκειότερον εἰπεῖν, οἷς τὴν » βιβλιοθήκην τοῦ κοινῶν σχολείου κατεκόσμησαν καὶ ἐπλούτισαν οἱ τοῦ μακαρίτου καὶ ἀειμνήστου Ζωσιμά κοινωφελέστατοι » βλαστοί· εἰ καὶ ὀψέποτε, καὶ τὸ δὴ λεγόμενον κατόπιν ἑορτῆς, » ἦκεν ὁ Ζοιρνακίσιος, ὅτε τὸ κακὸν αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ κατηνά- » λωται, ὅτε ἡ ἐπηρεμένη ὀφρὺς καταβέβληται, ὅτε τὸ ψεῦδος κα- » τηλέγχθη, ὅτε ἡ γοητεία ἐφωράθη καὶ ὁ ἀγέρωχος καὶ ὑψη- » λόφρων Πάπας, ὁ θέμενος τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπεράνω τῶν νε- » φελῶν καὶ ὁμοιος εἶναι βουλόμενος τῷ ὕψιστῳ, παππᾶς ὢν, οὐδὲ » ὡς παππᾶς ἐνομισθῆ, Ἐδεῖ δὲ ταῦτα εἰς φῶς προελθεῖν, ἐν τοῖς

« χρόνοις τῶν αἰοιδίμων ἐκείνων διδασκάλων, Βησσαρίωνος φημί,
 « Γεωργίου, Μεθοδίου, Μακαρίου καὶ τοῦ ἐμοῦ Μπαλάνου, τῶν
 « ζεόντων τῷ πνεύματι καὶ προθύμως ἀθλούντων ὑπὲρ τῆς εὐ-
 « σεβείας καὶ ἐντόνως μαχόμενων ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος
 « καὶ τὰς τῶν Λατίνων καινοτομίας στηλιτευόντων· εἰ γὰρ εἶχον
 « τὰ ἔπλα ταῦτα, ἅπερ ὁ σοφὸς οὗτος ἐκ τῶν ὀπλοθηκῶν τοῦ
 « πνεύματος συναλέξατο, εὐχερέστερον ἂν κατέστρεφον τὸν παπ-
 « πικὸν στρατὸν καὶ κειριωτέρας ἂν τὰς πληγὰς τοῖς λατινόφρο-
 « σιν ἐναπέθετον, ἀλλ' ἔμπης οὐ περιττὰ καὶ νῦν τὰ τεύχη, οὐδὲ
 « ἀσύμφορα γινώσκονται γὰρ καὶ αἱ ἐσόμεναι γενεαί, τίνες οἱ σχι-
 « σματικοί, τίνες οἱ καινοτομοῦντες, τίνες οἱ παραλλάττει τῆς
 « ἀληθείας, τίνες οἱ κηβδηλεύοντες τὰ τοῦ πνεύματος, οἱ Γραικοί,
 « ὡς ἔθος αὐτοῖς καλεῖν τοὺς Ἑλληνας, ἢ Λατίνοι; Καὶ ὁ μὲν
 « ἀξιόλαστος Ζοιρνακίους τοῦ τε ζήλου καὶ τῆς φιλοπονίας καὶ
 « τῆς πολυμαθείας καὶ τῆς φιλαληθείας εὖ οἶδ' ἔτι ὑπὸ πολ-
 « λῶν θαυμασθήσεται χάρις δὲ καὶ τῷ σοφωτάτῳ καὶ περιφανέ-
 « στάτῳ ἐν διδασκαλίᾳ κυρίῳ Εὐγενίῳ, τῷ μεταφράσαντι τὰ ἐκεί-
 « νου συγγράμματα, χαρίζομένῳ τοῖς μὴ ἐπαύσει τὴν τῶν Λα-
 « τίνων φωνήν, καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἐπιγνώσεως τοὺς ἐσκοτι-
 « σμένους καθοδηγοῦντι, εἰ καὶ . . . » Ἀπέκτησε μεγάλας ἀν-
 « τικρούσεις καὶ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἄθωνος καὶ τὴν Πατρι-
 « αρχικὴν σχολὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς προείπομεν, ἀλλὰ
 « δὲν ἐράνη κἀνὲν σύγγραμμά ἐναντίον ἐκ τῶν ἐκείσε ἀντιζήλων
 « αὐτοῦ. Ἰώσηπος ὅμως ὁ Μοισιόδοξ ἔγραψε κατ' αὐτοῦ, ἐλέγξαν-
 « τος πλαγίως τὴν σύνταξιν φιλοσοφικῶν βιβλίων εἰς τὴν καθομι-
 « λουμένην γλῶσσαν διὰ τῆς ἐν τῇ Λογικῇ αὐτοῦ φράσεως (α)
 « Ἐκσυριτικῶν ἄρα τὰ χυδαῖστί φιλοσοφεῖν ἐπαγγελόμενα βι-
 « βλιόδημα, εἶχε δὲ ἐκδοδομένα ἤδη ὁ Μοισιόδοξ Ἀριθμητικὴν, νο-
 « μίξω, καὶ Γεωγραφίαν εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν. Ἀλλὰ
 « μ' ὅλα ταῦτα ὁ φθόνος καὶ ἡ ἀντιζήλια ὑπεχώρησαν καὶ ἡ δόξα
 « τοῦ ἀνδρός ἐξεχύθη εἰς ὅλα τὰ μέρη ὅπου ἦσαν Ἑλληνας· τὰ
 « συγγράμματα αὐτοῦ καὶ πρὸ πάντων ἡ Λογικὴ, διαδοθέντα πρῶ-
 « τον χειρόγραφα καὶ τυπωμένα μετὰ ταῦτα, ἐξῆλθον τὸν νοῦν
 « τῆς ὀργῆς εἰς μαθήματα νεολαίας καὶ, παραδιδόμενα ἀπὸ τού-
 « τος μαθητὰς αὐτοῦ διασπαρέντας εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ κυριω-
 « τέτως εἰς Θεσσαλίαν, Μακεδονίαν καὶ Ἠπειρον, ἐνήργησαν τὸ
 « θαυμασιώτερον ἀποτέλεσμα εἰς τὴν μεταρρυθμίσιν τῆς σπουδῆς τῆς
 « φιλοσοφίας, ὥστε θεωρεῖται ὡς παλιγγενεσία τῆς σοφίας εἰς τὴν
 « Ἑλλάδα ἐκείνη ἢ ἐποχῇ.

Εἶπομεν ὅτι τὰ πρῶτα συγγράμματα συνεγράφησαν παρ' αὐτοῦ
 ἔτι διατριβόντος εἰς Ἰωάννινα, Ἄθωνα καὶ Κωνσταντινούπολιν,
 ὡς φαίνεται ἐκ τῶν εἰς ταῦτα ἐπιγραφῶν, ἀλλὰ τὰ γεναιότερα
 καὶ τὰ πλείονα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔγραψε μετὰ τὴν εἰς Ρωσ-
 « σίαν ἀποκατάστασίν του· ἐκεῖ λέγεται μάλιστα, ὅτι ἡ μετάφρασις
 « τοῦ Βιργιλίου, ἐν ᾧ ἐξέπληξε τοὺς φιλόλογους, δυσηρέστησε τοὺς
 « ἐκκλησιαστικούς, εἰπόντας, ὅτι δὲν ἀρμύζει εἰς ἐκκλησιαστικὸν τὸ
 « δαπανᾶν τὸν καιρὸν εἰς ἐξωτερικὰ μάλλον ἢ ἐκκλησιαστικὰ συγ-
 « γράμματα, ἐξ οὗ προαχθεὶς ὁ Εὐγένιος ἐδημοσίευσεν τὴν ἐπίσης ὀγ-
 « κῶδη καὶ πολύπονον μετάφρασιν τοῦ Ζοιρνακίου.

(α) Προδιατρ. Πρώτ. Σελ. 48.

Εἶπομεν ἔτι ὅτι κατὰ τὸ 1775 ἐχειροτονήθη ἀρχιερεὺς Σλα-
 « θηνίου καὶ Χερσῶνος καὶ διέτριβεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐκ
 « δὲ τῶν ἐκδοθειῶν ὑπὸ τοῦ Γ. Κρομμύδη ἐπιστολῶν φαίνεται,
 « ὅτι διέτριβεν εἰς Χερσῶνα μέχρι τοῦ 1786, ἀλλ' ἀπὸ τὸ 1790—92
 « —97 καὶ μέχρι τοῦ 1806 φαίνεται διατρίβων εἰς Πετροῦπολιν·
 « κατὰ δὲ τὴν δεκάτην Ἰουνίου τοῦ 1806 ἀπέθανεν εἰς αὐτὴν τὴν
 « πόλιν, ἀφ' οὗ τὴν ἐπισυναπτομένην διαθήκην, ἐξ ἧς φαίνεται, ὅτι
 « μετὰ τὴν ἐκδοσὴν τούτων συγγραμμάτων, πάντοτε ἐπιμελῶς ζη-
 « τουμένῳ, ἐν ᾧ ἀπῆλαυε μεγάλης εὐνοίας παρὰ τῇ βασιλίᾳσι Αἰ-
 « κατερίνῃ, καὶ ἀφοῦ διήρκεσε τούτοις ἔτη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν, ἄ-
 « φησε πολὺ μετρίαν κατάστασιν καὶ ταύτην διέθεσεν ὡς εὐσε-
 « βῆς καὶ φιλόκαλος.

ΔΙΑΘΗΚΗ.

† Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
 Πνεύματος, τὸ ὑπερευλογημένον καὶ ὑπερένδοξον, ἐν ἔτει Σω-
 « τηρίῳ αἰε. (1805) μηνὸς Ἀπριλίου ἡμέρα 16 ἐπὶ τῆς θεο-
 « φρονητῶν Βασιλείας τοῦ πανευσεβεστάτου καὶ φιλοχριστοῦ
 « αὐτοκράτορος πασιῶν τῶν Ρωσσιῶν Ἀλεξάνδρον ἁ.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ὁ ποτὲ χρηματίας ἀρχιεπίσκοπος Σλαβηνίου καὶ
 Χερσῶνος, ζῶν τε ἔτι καὶ τὸν νοῦν καὶ φρένας ὑγιῶς ἔχων διατί-
 « θημι τὴν διαθήκην ταύτην, ἰδίᾳ χειρὶ γράφων αὐτὴν καὶ καθυπο-
 « γράφων, ὅπως ἂν ἦ ἐπὶ παντὸς δικαστηρίου κυρία τε καὶ ἀπαρά-
 « τρεπτος κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ διοριζόμενα, ὡς ἐφεξῆς:

Α'. Τὰ παρ' ἐμοὶ σωζόμενα δύο πολύτιμα λιθοκόλλητα ἱερὰ
 ἐγκόλπια, τὰ τὴν πάνσεπτον εἰκόνα τῆς Θεομήτορος παρασπαί-
 « νοντα, ὧν τὸ μὲν παρὰ τῆς αἰοιδίμου αὐτοκρατορίας Αἰκατερί-
 « νης Β', τὸ δὲ παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου αὐτῆς ἀπογόνου τοῦ αὐτο-
 « κράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Α'. πανευσπλάγγως μοι ἐπεχορηγή-
 « θησαν, προστεθέντος τούτοις καὶ τοῦ ἐγκόλπιου σταυροῦ τοῦ ἐκ
 « σμαραγδίνων λιθοκρίων κεκοσμημένου, ὃν ὡς δῶρον ποτὲ ἔλαβον
 « παρὰ τοῦ πανεκλάμπρου αὐθέντου Μολδοβλαχίας Ἀλεξάνδρου Ἰ-
 « ωαννίδου τοῦ Μαυροκορδάτου τοῦ Δακῶν προηγεμονεύσαντος· καὶ
 « τὰ τρία ταῦτα κειμήλια ὁμοῦ τὰ ἀφιερῶν εἰς προικισμὸν τῇ νε-
 « ουστάτῳ πολιταρχίᾳ τῆς Ἰωνικῆς Ἐπτανήσου ἡγεμονίας νὰ τὰ
 « μεταχειρισθῇ ἐπὶ συνδρομῇ καὶ συστάσει τῆς ἀνοικθείσης ἐν αὐτῇ
 « ἀκαδημίας, καθὼς ἂν ἄριστα οἰκονομήσῃσι καὶ διατάξῃσιν ἵσθ' ἐν
 « αὐτῇ ἐπιστατοῦντες καὶ ἐπιτροπεύοντες.

Β'. Ἐκ τῶν δέκα χιλιάδων ρουμβλίων, ἅτινα ἀπόκειται μοι εἰς
 τὸν ἐν Πετροῦπόλει βασιλικὸν μπάκον, διορίζω νὰ δεθῶσιν εἰς τὸ
 ἐν τῷ ἁγιωνύμφῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος σχολεῖον, τὸ κατὰ τὸ Βασιπέ-
 « διον ἐστηρικμένον, 1000 ρούμβλια ὁμοίως δὲ εἰς τὸ σχολεῖον τὸ ἐν
 « τῇ νήσῳ Πάτμῳ ἕτερα ρούμβλια 1000· ὧν ὁμοῦ ἄθροισμα γίνον-
 « ται ρούμβλια 2,000.

Γ'. Διορίζω εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ περιβλεπτον ναὸν τοῦ ἁγίου
 καὶ θαυματουργοῦ Σπυριδῶνος 1000 ρούμβλια· ἐξ ὧν διὰ τῆς πι-
 « στῆς οἰκονομίας τῶν ἐν αὐτῇ κατὰ καιρὸν ἐπιτροπευόντων νὰ λαμβ-
 « βάνη κατ' ἐνιαυτὸν ρούμβλια 50 ἢ 60 εἰς τις ὅποιουσὺν ἱεροδιδά-
 « σκαλὸς ἐκκλησιαστικῆς, διὰ νὰ κηρύττῃ ἐπ' ἄμβωνος ἐν δυσὶ τεταγ-
 « μέναις τοῦ ἔτους μίαν εὐαγγελικὴν κατηχητικὴν καὶ ἡθικὴν ὁμι-

λιαν, πρὸς ὠφέλειαν πνευματικῆν τῶν πιστῶν τῶν εἰς τὴν ἀκρό-
ασιν συναθροισμένων. Ἀπαρράλλαντος δὲ θέλω νὰ δοθῶσι καὶ
εἰς τὴν ἐν Ζακύνθῳ ἐκκλησίαν τὴν ἐπιλεγομένην Φανερωμένην
ἐν τῇ ἄμμῳ ἐπὶ τῷ αὐτῷ εὐαγγελικῷ ἔργῳ, πρὸς τὸ αὐτὸ τῶν πι-
στῶν πνευματικὸν ὄφελος· γίνονται καὶ αὐτὰ ὁμοῦ ρούμβλια ἅμα
2,000.

Δ'. Διορίζω νὰ δοθῶσιν εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Ζωοδόχον ἁ-
γιον Τάφον καὶ εἰς τὸ Σινᾶ Ὄρος καὶ εἰς τὴν ἐν Πολτάβα τῆς
Ρωσσίας Σ. Μοῆν τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ εἰς τὴν
ἐν Ταύγαρκον ὁμοίως τῶν Γραικῶν καὶ ἐκεῖνην, ἐν ἐκάστῳ
τῶν εἰρημένων τόπων ἀνά ρούμβλια 100.

Ε'. Εἰς τὸν ἐντιμότερον κύριον Λαυρέντιον Παραμυθιώτην, τὸν
νῦν ἐν Βενετία διαγόντα, ὡς εἰς θεῖον ἡμῶν ἐξ ἀγχιστείας,
ἀφίνω ρούμβλια 1000.

ΣΤ'. Εἰς τοὺς τρεῖς ἀταδέλφους Βαλσάμου, υἱοὺς τοῦ ποτῆ
Σπυρίδωνος Βαλσάμου τοῦ χρηματίσαντος ραγκιωνάτου τῶν Κορυ-
φῶν Γενεράλ Κουερίνου· ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὸν ἐκεῖνον πρωτεζάδελ-
φον υἱὸν τοῦ Γ. Βαλσάμου τοῦ ἱατροῦ Δημήτριον Βάλαμον, τὸν
νῦν ἐν τῷ ρωσικῷ στόλῳ τῆς μαύρης θαλάσσης ὀφφικάλων καὶ
καβαλιέρον ἀφίνω 500 ρούμβλια εἰς ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν.

Ζ'. Εἰς τὸν πιστὸν οἰκονόμον τοῦ ὀσπητίου μου (ἐὰν ἕως τέ-
λους τοιοῦτος φανῇ) κύρ Θεοδόσιον Γιενέγγον τὸν ἐν τῇ Πετροπο-
λικῇ ἀκαδημίᾳ τῶν τεχνῶν ἀναγεγραμμένον περιδέξιον ζωγράφ-
ον, παρεκτός τῶν ἄλλων βοηθημάτων, ὧν παρ' ἐμοῦ ἔλαβεν,
ἀφίνω ρούμβλια 500.

Η'. Ἐὰν τὰ ἀνωτέρω καταγραφέντα καὶ διορισθέντα ὀκτανισχί-
λια ρούμβλια ἀφαιρηθῶσιν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ βασιλικῷ μπάκῳ ἀ-
ποκειμένων μοι δεκάκις χιλίων, τὰ ὑπόλοιπα δισχιλία ρούμβλια
διορίζω νὰ μερισθῶσιν εἰς μέρη δύο, καὶ ἐξ αὐτῶν τὰ μὲν 1000 νὰ
διανεμηθῶσιν εἰς ἐνδεεῖς καὶ πτωχοὺς, τὰ δὲ ἄλλα 1000 νὰ ἐξο-
δευθῶσιν εἰς τὴν κηδείαν μου καὶ εἰς τὸν ἐνταφιασμόν μου.

Θ'. Τὰ διάφορα ἀργυρᾶ ἢ τυχὸν καὶ χρυσᾶ σκεύη τε καὶ κειμή-
λια (δείγματα τῆς ἐμῆς ἀφροσύνης καὶ ματαιότητος) θέλω νὰ
πωληθῶσιν ἅπαντα, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν συναχθισόμενα χρήματα νὰ
διαμερισθῶσι καὶ αὐτὰ εἰς βεβήθειαν πτωχῶν τε καὶ ἐνδεῶν προ-
σώπων, ἐν ἀνάγκαις καὶ στενοχωρίαις εὐρισκομένων, κατ' ἀναλο-
γίαν τῆς χρείας τῶν.

Ι'. Ἡ λιοιπή, ἣτις ἂν εὐρέθῃ παρ' ἐμοὶ πραγματικῆ συσκευῆ καὶ
περιουσίᾳ, ἢ πρὸς οἰκιακὴν διακόσμησιν καὶ πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ
περιβολὴν καὶ ἱματισμὸν καὶ ἐνδυμασίαν βαρυτέραν ἢ λεπποτέραν
ἢ πρὸς τινὰς ἄλλας χρήσεις συμβάλλουσα, ἐπιθυμῶ νὰ διαδοθῇ
πᾶσα ἢ ρηθεῖσα συσκευῆ εἰς τοὺς τῆς ἱερᾶς ταύτης Λαύρας τοῦ ἁ-
γίου Ἀλεξάνδρου Νεύσκου ἐπονομαζομένης Μοναστᾶς, ἀγαπητοὺς
μου πατέρας καὶ συναδελφοὺς, ἀνωτέρους τε καὶ κατωτέρους, γινο-
μένης τε τῆς διανομῆς ἀνάλογως πρὸς τὴν ἐκάστου τάξιν τε καὶ
κατάστασιν, κατὰ τὴν σύνεσιν καὶ κρίσιν ἐκεῖνου ἢ ἐκεῖνων, τοὺς
ὅποιοις ὁ προστάτης καὶ κηδεμὼν τῆς σεβασμιωτάτης Μοῆς ταύ-
της εὐδοκήσει νὰ διορίσῃ διαμεριστὰς τῶν τοιούτων καὶ διανομέας.

ΙΑ'. Τὰ νῦν ἐμοὶ ὀλίγα βιβλία ἐν ὁποιαδήποτε διαλέκτῳ, ἀπο-
τεθῆτωσαν εἰς τὴν ἐνταυθα βιβλιοθήκην τῆς Νευσιακῆς ἀκαδημίας,
πλὴν ἂν τύχῃ τι δανεισθέν μοι παρὰ τισὶ καὶ μὴ φθάσαν ἀποδο-

θῆναι, τὸ ὁποῖον εὐλόγως πρέπει νὰ ἀποστραφῇ εἰς τὸν δανείσαντα.
Ὅσα δὲ χειρόγραφα ἢ φιλοπνηματα ἐμὰ ἢ μεταφράσματα ἢ ση-
μειώματα, θέλω νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν ἐν Μόσχᾳ διατρίβοντα
Ζῶν Ζωσιμᾶν, διδούς αὐτῷ ἐξουσίαν σὺν τοῖς ἀταδέλφοις αὐτοῦ,
νὰ τὰ μεταχειρισθῶσι καὶ οἰκονομήσουσιν ὡς θέλουσιν, ἐκ πείρας ὧν
πεπληροφορημένος, ὅτι προθυμότερα καταγίνονται εἰς ὅ τι ἀφορᾷ τὴν
τῶν ὁμογενῶν αὐτῶν ἐπίδοσιν.

ΙΒ'. Ἐπιθυμῶ διὰ νὰ γραφθῶσιν ἐπὶ τῆς πλακῆς τοῦ τύμβου μου
τὰ ἐφεξῆς ἐξ στιχίδια ταῦτα :

Ἦς ὄθεν; ἐκ γῆς· νῦν δ' αὖ εἰς γῆν ὠδ' ἐπανήλθον.

Εἶτα ἐπαναστρέψας λήψομαι ἦν ἔλιπον.

Καὶ δὴ, οὐ βροτός, ἀλλ' ἐξῆς ἔσομ' ἄμβροτος αἰέν.

Ἐντε Θεὸς καλέσει, γῆς ἐπανιυρόμενος.

Πένθει, ὃς γενόμενος; σαρτῶ τί τὸδ' ἄρα μέλῃσι;

Ὡς σῦτε τοῖος ἔση, τουτὶ μέλῃ ἐχέμεν.

Ἐπὶ πᾶσιν ἐξελεξάμην ὡς ἐμοῦ ἐπίτροπον καὶ προστάτην τὸν
πανιερώτατον ἐν ἱεράρχαις Κύριον Ἀμβρόσιον τὸν μητροπολίτην
Νοβογοροδίας καὶ Πετροπόλεως καὶ Συνοδίας Πρόεδρον, τὸν ξενο-
δοχῆσαντά με καὶ ἀδελφικῶς περιποιησάμενον διὰ τετραετίας ἤδη ἐν
τῇ βασιλικῇ ταύτῃ Νευσιακῇ Λαύρᾳ, ἐλπίζω καὶ ἐπιθαρρῶν, ὅτι
ὡσαύτως ἐπιμεληθήσεται καὶ ὑπὲρ τῆς εὐτελοῦς ἐκπληρώσεως τῆς
παρούσης μου διαθετικῆς διατάξεως.

Προσέτι προστρέχω εἰς σύμπασαν τὴν ἀγιωτάτην διοικητικὴν
ρωσικὴν σύνοδον, ἐπικαλούμενος ἱκετικῶς καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἐπι-
δοκίμασιν τε καὶ ἀντίληψιν κατὰ τὸν σκοπὸν μου, ἵνα καθὼς προσ-
εδέχθη με ἰζῶντα καὶ ἠξίωσέ με τῆς αὐτῆς εὐνοίας καὶ χάριτος,
οὕτως ἐμοῦ καὶ τελευτήσαντος, μὴ ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐ-
τῆς ἀπὸ τοῦ παιδὸς αὐτῆς, μηδ' ἐν τῷ μεταστῆναι τῆς ψυχῆς μου
ἀπὸ τοῦ ἀθλίου σκηνώματος τῆς μακρᾶς μου παροικίας ταύτης ἐγ-
καταλίπη με, ἀλλ', ἐφοδιάσατά με διὰ τῶν εὐπροσδέκτων καὶ
θεοπειθῶν αὐτῆς εὐχῶν, ἐπιβεβαιωσάτω καὶ τοὺς ἐν τῇ παρουσίᾳ
μου διαθήκη ὄρους τε καὶ σκοπούς, ἵνα ἡ τελευταία μου βουλή
καὶ γνώμη τύχῃ τῆς πληρεστάτης ἐκβάσεως.

Αὕτη ἡ ἐμὴ κυρία καὶ καθολικὴ θέλησις ἐνώπιον Θεοῦ καὶ
ἀνθρώπων, ἐνώπιον παντὸς κριτηρίου καθεστῶτος ἐπὶ τῆς γῆς· οὐ-
τως ἐγὼ βούλομαι, οὕτως εὐδοκῶ καὶ εὐαρεστοῦμαι, καθὼς αὐ-
τοκινήτως νῦν καὶ ἰδιοχείρως ὠδε γράφω καὶ καθυπογράφω, προσ-
επικυρῶν τὰ γεγραμμένα καὶ διὰ ἐπιτυπώσεως τῆς σφραγίδος μου.

(Ὑπογραφή.)

Ὁ πρῶν χρηματίας Ἀρχιεπίσκοπος Σλαβηνίου καὶ Χερσῶνος,
ὁ ταπεινὸς καὶ ἁμαρτωλὸς ὑπὲρ πάντα ἄνθρωπον, ΕΥΓΕΝΙΟΣ, ὁ
ἐκ προγόνων ἐπονομασθεὶς ΒΟΥΛΓΑΡΙΣ.

Ἐκτὸς τοῦ ἐν τῇ διαθήκῃ περιεχομένου ἐπιταφίου εὐρέθη εἰς
τὰς σημειώσεις τοῦ Πατρὸς καὶ τὸ ἐξῆς:

Πένθιμον εἶμα, θύγατρος! μελαμβοφῆς οὐκέτι φάρος.

Ἀγλαόν, οὐδέ γ' ἐγὼν, οὐδ' ἔμεν Ἀδριάδες.

Ἐλλάς ἐγ' ἀφανέουσα· δυσάμμορος, αἰνὰ παθοῖσα.

Ἐλπίδα τὰν πολλὰν φεῦ! ἀποβαλλομένα.

Νῦξ στυγερά με κάλυψεν, ἰὼ νᾶσοι! Σχερῖα πένθει.

Εὐγενίου λαμπρῶν δυομένων φασέων.

Ἄλλὰ καὶ ὁ φίλος τοῦ αἰοδίου Εὐγενίου Κρομμύδης οὐκ ἀφυῶς ἐστιχοῦργησε τὰ ἐξῆς στιχίδια :

Εὐγένιος θέεν, αἴ! φὰν χθές τινες ὡς ὀλιγόρως.

Τοίους γὰρ θνήσκων οὐκ ἐπέοικε λέγειν.

Οὐκ ἔθων' Εὐγένιος, λέγ', ἰαυέ δ' ἱερὸν ἔπνον,

Χεῖλα σὺν ῥὰ μύσας, βλύζ' ἅ ποιν ἀμβροσίην.

Εὐγενίω νέκων κεύθει τάφος· Εὐγένιον δ' οὐ'

Οὐπερ αἱ εὐγενεὲς ῥήσιες ἀθάνατοι.

Ταῦτα περὶ τοῦ βίου τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς καὶ τοῦ θαυμάτου καὶ τῶν συγγραμμάτων, δι' ὧν ἐπλούτισε τὸ γένος ἡμῶν, ἀφείξαι δόλοληρον ἐπλοθήκην πνευματικὴν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς πρὸς τοὺς κακοδοξοῦντας τῶν χριστιανῶν καὶ γενόμενος ἀρχηγὸς καὶ τελειοποιητὴς τῆς διδασκαλίας τῶν ἑρῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων καὶ τῆς μετὰ κρίσεως βαθείας φιλολογίας.

Σ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΙΝΩΝ ΠΥΡΟΜΕΤΕΩΡΩΝ.

Βολίδες καὶ διάττοντες ἀστέρες.

Πολλάκις ἀναφαίνονται ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ θόλου φωταυγεῖς αὐλακες διαφόρου διευθύνσεως, ἐκτάσεως καὶ χρωμάτων, αἵτινες ἐν ταχύτητι διαγράφουσι μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀστερισμῶν ὅτε μὲν σημεῖα διαλάμποντα ἀνευ ἐπαισθητῆς τινος διαμέτρου, ὅτε δὲ σφαίρας πυρὸς διαφόρων μεγεθῶν, ἅστινας ἐμφαίνουσι ὑπὸ τὸ ὄνομα βολίδων καὶ αἵτινες ἐνίοτε ἐν τῷ τέρματι τῆς πορείας τῶν διακρούονται εἰς τεμάχια, προξενούσαι ἰσχυρὰν ἐκρηξίν καὶ σχηματίζουσαι μικρὸν τι νέφος, μάλιστα καθ' ἣν στιγμὴν ἀφανίζονται.

Διάττοντες ἀστέρες εἶνε μικρὰ φωτεινὰ σώματα, ὅμοια μὲ ἀστρα, τὰ ὅποια σχηματιζόμενα αἴφνης τὴν νύκτα, ὅταν ἦνε αἰθρία, κινεῦνται συνήθως πρὸς τὰ κάτω καὶ σβύνουσι χωρὶς ἢ ἀφήρῳσιν ἵχνος εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν. Παρατηροῦνται δ' ἐν μιᾷ νυκτὶ πολλάκις πολλά ὀλίγοι, πολλάκις δὲ πάλιν ἀμυρολλοί. Κατὰ τὸ 1833 παρατηρήθησαν εἰς τὴν βορείαν Ἀμερικὴν ἐν διαστήματι 9 ὡρῶν περίπου 240,000.

Παραπλήσια δὲ τούτων φαινόμενα καὶ ἐν πλήρει ἡμέρᾳ παρατηρήθησαν σπανιώτατα ἕμως. Κατὰ μέσον ὄρον ἐν καιρῷ νυκτὸς ὑπολογίζονται δέκα διάττοντες ἀστέρες ἀνὰ πᾶσαν ἑβδ. Ἀκριθέστεραι ὅμως καὶ συνεχεῖς παρατηρήσεις ἀπέδειξαν ὅτι εἶνε διάφορος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ ἔτους ἐποχάς· δηλαδὴ ἀνολογοῦσι τὸν μὲν Φεβρουάριον 4 ἀνὰ πᾶσαν ὥραν, τὸν Ἰούλιον 12, τὸν Αὐγούστου 100 καὶ τὸν Ὀκτώβριον 53. Δεκαπλασίως ὅμως πλείοτεροι ἀναφαίνονται τὴν 10 Αὐγούστου καὶ τὴν 11 Νοεμβρίου· πρὸ πάντων δὲ ἀπὸ τῆς 9 Αὐγούστου μέχρι τῆς 15 τοῦ ἰδίου ἀναφαίνονται πλείονες ἢ καθ' ὄλον τὸ λοιπὸν τοῦ ἔτους διάστημα. Καὶ τὸν μὲν Νοεμβριον κύριον τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν σημεῖον εἶνε ὁ ἀστὴρ γ. τοῦ Λέοντος, τὸν δ' Αὐγούστου ὁ Ἀλγολ (Algol) τοῦ Περσέως.

Κατ' ἐποχὰς τινὰς διατρέχουσι τὸν ἀτμοσφαιρικὸν περίβολον.

σημηγδόν, ἐνίοτε δὲ κατὰ τὰς ἐμφανίσεις ταύτας καὶ ἀπειράριθμοι βολίδες ἀναμύγνυται.

Αἱ περὶ τοῦ αἰτίου τῶν φαινομένων τούτων εἰκασαί εἰσι διάφοροι. Ὁ Κέπλερ (Képler) νομίζει ὅτι προκύπτουσιν ἐκ τῶν γῆινων ἀναθυμιάσεων, καὶ ἡγνώμη αὕτη ἐλαχίστας ὑποστάσα τροποποιήσεις μετεδόθη μέχρις ἡμῶν. Οἱ πλείστοι ὅμως τῶν σοφῶν παρεδέξαντο ἄλλην τινὰ ἐξήγησιν ἀποδίδουσι δηλαδὴ ὅλα τὰ μετέωρα ταῦτα εἰς τὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀερολίθων ἢ ἀστεροειδῶν γνωστάς ὄρυκτὰς μάζας, αἵτινες καταπίπτουσι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους παρέχουσι ἐναργὴ ἵχνη ζωηρᾶς καύσεως. Αὗται δὲ θεωροῦνται ἔχουσαι ἴδιαν τροχίαν, δι' ἧς καὶ περιοδικῶς ἀναφαίνονται δίκην κομητῶν καὶ ἐνίοτε, παρεκτρεπόμεναι τῆς τροχιάς τῶν ταύτης, καταπίπτουσι ἐπὶ τῆς γῆς. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν εἰσέρχονται ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ χώρῳ, ἐκ τῆς μεγίστης αὐτῶν ταχύτητος φλογίζονται, τοῦθ' ὅπερ παρέχει καὶ τὸ φαινόμενον τῶν διαττότων ἀστέρων. Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲ τοιοῦτότροπὸς τις ἐξήγησις ἐδίδετο, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον τοῦ Πλουτάρχου ἐν βίῳ Αὐσάνδρου. « Ἔστι δὲ τις πιθανώτερα δόξα ταύτης, εἰρηκόων ἐνίων, ὡς οἱ διάττοντες ἀστέρες οὐ ρύσις εἰσὶν οὐδ' ἐπινέμηςις αἰθερίου πυρὸς ἐν ἀέρι κατασβεννυμένου περὶ τὴν ἕξασιν αὐτῆν, οὐδὲ ἀέρος εἰς τὴν ἀνωχώραν πλήθει λυθέντος ἔκρηκσις καὶ ἀνάφλεξις, ρίψις δὲ καὶ πτώσις οὐρανίων σωμάτων οἷον ἐνδόσει τινὶ τόνου καὶ παρατρόπου κινήσεως ἐκπαλῶν φερομένων οὐ πρὸς τὸν οἰκούμενον τόπον τῆς γῆς, ἀλλὰ τῶν πλείων ἐκτὸς εἰς τὴν μεγάλην θαλάτταν ἐκπιπτόντων· διὸ καὶ λανοθάουσι. Τῷ δ' Ἀναξαγόρᾳ μαρτυρεῖ καὶ Δαῦμαχος ὅτι πρὸ τοῦ πεσεῖν τὸν λίθον ἐφ' ἡμέρας ἐβδομήκοντα πέντε συνεχῶς κατὰ τὸν οὐρανὸν ἐωρᾶτο πύρινον σῶμα παμμέγεθες, ὡσπερ νέφος φλογισιδές, οὐ σχολάζον, ἀλλὰ πολυπλόκου καὶ κεκλασμένως φορὰς φερόμενον ὡστε ὑπὸ σάλου καὶ πλάνης ἀπορρηγνύμενα πυροειδῆ σπασμάτα φέρεσθαι πολλαχού καὶ ἀστράπτειν, ὡσπερ οἱ διάττοντες ἀστέρες. Ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα τῆς γῆς ἐσβυσε καὶ παυσάμενοι φόβου καὶ θάμβους οἱ ἐπιχώριοι συνήλθον, ὡφθη πυρὸς μὲν οὐδὲν ἔργον οὐδ' ἵχνος τσοῦτο, λίθος δὲ κείμενος ἄλλως μὲν μέγας οὐθὲν δὲ μέρος, ὡς εἶπειν, ἐκείνης τῆς πυροειδοῦς περιοχῆς ἔχων.»

Διογενὴς δὲ ὁ Ἀπολλώνιος ἀναφέρει ὅτι ἀερόλιθός τις ὄλων διάπυρος κατέπεσε πλησίον τῶν Αἰγῶν Ποταμῶν, οὗτινος ἢ πτώσις μεγάλως κατέπληξε τοὺς κατοίκους τῆς Θράκης. Ὁ ἀερόλιθος δ' οὗτος κατὰ τὴν διασωθεῖσαν περιγραφήν ἦν διπλάσιος τῷ μεγεθῆ ὄνου ἀλέτου (μυλοπέτρας) καὶ ἀπέτελει πλήρες φορτίον ἀμάξης. Εἰς τὰ πλησιέχωρα δὲ τῆς Ρώμης ἐπὶ τῆς βασιλείας Τουλίου Ὀστιλίου (Tullus Hostilius 672—640 π. Χ.) κατέπεσε βροχὴ τοιοῦτων λίθων. Ἐν Γαλατίᾳ δὲ ἡ Κυβέλη ἐλατρεύετο ὑπὸ σχῆμα λίθου οὐρανόθεν πεπτωκότος. Ἐν Ἐμέσῃ δὲ τῆς Συρίας παραπλήσιός τις λίθος ἀφιέρθη εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Ἡλίου. Οἱ δύο οὗτοι μετεωρόλιθοι μετηνέχθησαν βραδύτερον εἰς Ρώμην.

Βροχὴ λίθων.

Κατὰ τὴν 18 ἑκατονταετηρίδα οἱ σοφοὶ οὐδεμίαν ἔδιδον εἰσέτι πίστιν περὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ πιπτόντων λίθων. Μόλις δὲ

τῷ 1794 ἔτει φυσιοδίφης τις γερμανὸς ὀνόματι Χλάδνης (Chladni) προσεπάθησε νὰ καταδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐρμηνεύσεως, ἣτις μέχρι τοῦδε ἀπεσκορακίζετο μεταξὺ τῶν δημωδῶν δεισιδαιμονιῶν. Ὁλίγον μετὰ ταῦτα τῇ 26 Ἀπριλίου τοῦ 1803, βροχὴ λίθων καταπεσοῦσα ἐν Λαίγλη (Laigle) τῆς Νορμανδίας, πᾶσαν ἀμφιβολίαν διεσκέδασε. Πρακτικὸν τοῦ συμβάντος τούτου καθρητίσθη καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας ὅστις ἐπεσκέψατο τὸ μέρος συντάξεν ἔκθεσιν, ἣς ὁ γεωλόγος Οὐμβόλδος (Humboldt) παρέχει τὴν ἐξῆς ἐπιτομὴν ἐν τῇ συγγραφῇ του «Κόσμος».

« Κατὰ τὴν πρώτην μετὰ μεσημβριαν ὥραν, οὐδενὸς νέφους » ἐπισκοτίζοντος τὸν οὐράνιον θόλον, παρετηρήθη ἐν Aleneon, » Tralaise καὶ Caen μεγίστη βολὴς κινουμένη ἐκ τοῦ νοτιοανατολικοῦ σημείου τοῦ ἐρίζοντος πρὸς τὸ βορειοδυτικόν. Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἠκούσθη ἐν Λαίγλη ἐπὶ πέντε ἕως ἕξ λεπτὰ ἔκρηξις προερχομένη ἐκ μικροῦ τινος μέλανος νέφους ἀκινήτου σχεδόν, ἣν ἠκολούθησαν τρεῖς ἢ τέσσαρες ἐκπυροκροτήσεις, καὶ κρότος ὃν ἠδυνάτο τις νὰ ἐκλάβῃ προερχόμενον ἀπὸ ἐκκενώσεως πυροβόλων, μεθ' οὗ ἀνεμινύετο συνεχῆς τις ἤχος ἀπείρων τυμπάνων. Ἐκίστη ἐκπυροκρότησις ἀπέσπα ἐκ τοῦ μέλανος τούτου νέφους μέρος τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὸ ἀτμῶν οὐδὲν φωτεινὸν φαινόμενον παρετηρήθη ἐνταῦθα. Πλείονες τῶν διαχιλίων μετεωρολίθων τούτων, ὧν ὁ μείζων εἶλε βάρους δέκα ἕπτὰ λιτρῶν, κατέπεσεν ἐπὶ ἐλλειψοειδοῦς περιφερείας βορειοανατολικῆν διεύθυνσιν ἐχούσης καὶ μῆκος ἕνδεκα περίπου χιλιομέτρων. Οἱ λίθοι οὗτοι ἐκάνηζον καὶ ἔκαιον χωρὶς νὰ ὦσι πεφλογισμένοι, βεβαιούται δὲ ὅτι ἦσαν εὐθραυστότεροι ἡμέρας τινὰς μόνον μετὰ τὴν πτώσιν των ἢ βραδύτερον».

Τότε πλέον ἐβεβαιώθησαν αἱ δημόδεις παραδόσεις, συνελέγησαν τὰ τῶν ἀρχαίων παρατηρήσεων ὑπομνήματα καὶ νεώτερα ἐζητήθησαν ὁ δὲ Ἀγγλὸς χημικὸς Χαουάρδος (Howard) καθήρτισε χρονολογικὸν πῖνακα τῶν ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων χρόνων ἐξ οὐρανοῦ καταπεσόντων λίθων. Τοῦ καταλόγου τούτου συμπληρωθέντος ὑπὸ τοῦ Χλάδνη παραθέτομεν τὰς ἀξιοσημειωτέρας πτώσεις.

Πρὸ Χριστοῦ. Ὁ ἐν Κρήτῃ καταπεσὼν κεραυνόλιθος καὶ ὡς σύμβολον τῆς Κυβέλης θεωρηθεῖς. — Αἰφνίδιος βροχὴ λίθων μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ἰωσίου καὶ ἣτις κατέστρεψε τοὺς ἔθροους τῶν Ἑβραίων. — Ἡ οὐρανοπέτις, ἣτοι ἡ ἱερὰ ἀσπίς (Ancile) ἢ ἐπὶ τῆς βασιλείας Νουμᾶ τοῦ Πομπηλίου (Numa Pompilius) περὶ τὴν 8ην ἑκατονταετηρίδα καταπεσοῦσα καὶ ἣτις μεθ' ἕνδεκα ὁμοίων ἀνέκειτο ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀρεως. (*) — Ὁ ἐν Καάδα τῆς Μέκκας μέχρι σήμερον διατηρούμενος μέλας λίθος. — Ὁ σκληρὸς καὶ λαμπρὸς λίθος δι' οὗ ἐκοσμήθη ἡ σπάθη τοῦ Ἀντάρ. (**)

(*) Ἴδε Πλουτ. Νουμᾶν 13.

(**) Περιώνυμος ἀραβὸς ποιητὴς καὶ πολεμιστὴς, συνάμα δὲ καὶ συγγραφεὺς. Συνῆψε πολλὰς μάχας κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς φυλῆς του μέχρις οὗ ἐφονεύθη τῷ 615. Ὁ Ἀντάρ εἶνε ὁ ἥρωϊς τῆς Ἀραβικῆς ἐποποιίας, ὁ «Ἀραβίς τῆς Ἀνατολῆς.» Τὰ ἀνδραγαθήματα του ψαλλόμενα ἐν ταῖς ἀγυαῖς περιεγράφησαν ἐν τῷ ὑπὸ τὸν τίτλον *Μιθυστόρημα* καὶ *Ἀντάρ* γνωστῷ συγγραμμάτι, ὅπερ

Μετὰ Χριστόν. Πτώσις λίθου ἔχοντος βάρους διακοσίων ἐξήκοντα λιτρῶν ἐν Ἐνσισχέμη (Ensisheim) τῆς Ἀλσατίας. Ὁ ὑπερμεγέθης οὗτος λίθος διετηρήθη ἐπὶ μακρὸν ἐν τῷ ἱερῷ θυσιαστηρίῳ τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου. — Λίθος χρώματος μέλανος μεταλλοειδοῦς, ὄγκου καὶ σχήματος ἀνθρωπίνης κεφαλῆς, βάρους πενήτηκοντα τεσσάρων λιτρῶν, καταπεσὼν ἐπὶ τοῦ ἐν Προβηγκίᾳ ὄρους Βαιζῶν (Vaisons). — Λίθος πεσὼν ἐπὶ τινος ἀλιευτικοῦ πλοίου πλησίον τῆς Copenshag. — Πτώσις λίθου ἐν Λαρίσση τῆς Μακεδονίας οὗτος ἔχων θειώδη ὄσμην καὶ ὁμοιάζων ἀπρὸν σιδήρου εἶλε βάρους ἐβδομηκοντα δύο λιτρῶν. — Μεγάλῃ βροχῇ τοιούτων λίθων ἐν Βαρβοτᾶ (Barbotan) πλησίον τῆς Ροκεφόρτης. Τούτων τινὲς εἶλκον βάρους εἴκοσι πέντε μέχρι τριάκοντα λιτρῶν, εἷς δὲ διατρυπήσας καλύβην τινὰ ἐφόνευσε ἕνα ποιμένα καὶ ἕνα μόσχον. — Βροχὴ λίθων ἐν Κουτρῶ (Cutro) τῆς Καλαυρίας, ἐνῶ συνάμα ἔπιπτε καὶ ἐρυθρὰ τις κόνις. — Μάζαι τινὲς καταπεσοῦσαι ἐν τῇ Βαλτικῇ συνεπέλα τοῦ μεγάλου μετεώρου τῆς Γοθμβούργης. — Ἐν Λούκα δύο λεύγας μακρὰν τῆς Chartres ἐφάνη τῇ 13ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ 1768 κατὰ τὴν τετάρτην ἑσπερινὴν ὥραν, νέφος σκοτεινὸν προξενήσαν ἐκρήξεις μεθ' ἧς ἠκούσθη συριγμὸς προερχόμενος ἐκ τῆς πτώσεως μέλανός τινος λίθου. Ὁ λίθος οὗτος ὅστις κατὰ τὸ ἡμισυ ἐβυθίσθη ἐν τῷ ἐδάφει εἶλε βάρους ἕπτὰ λιτρῶν καὶ ἡμισείας, τοσοῦτον δ' ἔκαιεν ὥστε ἠδυνάτει τις νὰ τὸν ἐγγίση. — Ὁ ἐν Ἀγγέρση (Angers) πεσὼν λίθος τῇ 9ῃ Ἰουίου τοῦ 1822 ἀπεδόθη εἰς ὠραῖόν τινα διάπτοντα ἀστέρα παρατηρηθέντα ἐν Poitiers. Ὁ Οὐμβόλδος ἀναφέρει ὅτι ὁ ἀστὴρ οὗτος παρεῖχεν ἐνέργειαν ρωμαϊκῆς λαμπάδος (*) ἐν πυροτεχνήματι, καὶ ἀφῆκεν αὐλακα εὐθύγραμμον, τῆς ὁποίας ἡ ἀπαστρέπτουσα λαμπρότης διετηρήθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς. — Τῷ 1828 κατέπεσεν ἐν Γαλλίᾳ ἀξιοθαύμαστός τις ἀερόλιθος ὅστις ἀπαρτίζει νῦν τὸν πλοῦτον τοῦ Μουσείου τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, (Muséum de l' Histoire Naturelle). — Πρὸ τινων δ' ἐτῶν ἐν Δουράγγημ τοῦ Μεξικικοῦ παμμεγέθης τοιούτος λίθος κατέπεσεν, ὅστις ζυγισθεὶς εὐρέθη ἔλκων βάρους 37,000 λιτρῶν.

(ἐκ τοῦ Γαλλ. ὑπὸ Κ. Α.)

(ἀκολουθεῖ).

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Θεολόγος καὶ εὐαγγελιστὴς καὶ ἐπιστήθιος φίλος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἦτο υἱὸς ἀλιεῶς τινὸς ἐκ Παλαιστίνης, ὀνόματι Ζεβεδαίου, καὶ Σαλώμης, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Ἰακώβου Κατ' ἀρχὰς ἐπηγγέλθη τὴν τέχνην τοῦ πατρὸς του, εἶτα δὲ φαίνεται ὅτι ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Προδρόμου καὶ εἰκάζεται ὅτι ἦτο ὁ εἷς τῶν δύο μαθητῶν, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ὁ Πρόδρομος ἔστειλε πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐπειδὴ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ του (Α'. 35—42) φανερώνει τὸ ὄνομα μόνον τοῦ ἐνὸς μαθητοῦ, ὅστις ἦτο ὁ Ἀνδρέας,

εἶνε ἡ Πιάς τῆς Ἀραβίας ἐν τούτῃ παρατηρεῖ τις περιεργότατας παραδόσεις τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῆς νομαδικῆς τῶν Ἀράβων φυλῆς, καὶ τοὺς ἐπισημοτέρους αὐτῆς ἀρχηγέτας.

(Ἰδ. Λεξικὸν Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας Τ. Α')

(*) Εἶδος πυροτεχνουργήματος, γαλλιστ. chandelle romaine.

τὸ δὲ τοῦ ἐτέρου ὄνομα παρασιωπᾷ, προδήλως ἐκ ταπεινοφροσύνης. Ἐκ πρώτης δὲ ὀμιλίας τόσοσ ἀφωσιώθη εἰς τὸν νέον διδάσκαλόν του, ὥστε ὄχι μόνον αὐτός, ἀφῆσας τὰς προτέρας ἀσχολίας του, τὸν ἠκολούθησεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν μητέρα του Σαλώμην ἔπεισε νὰ ἀφιερῶσιν εἰς τὸν θεῖον διδάσκαλον τὴν τε ὑπηρεσίαν καὶ τὴν μικράν της περιουσίαν. Μετὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου παρέλαθε τὴν Θεοτόκον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἐπαξίως τὴν περιεποιήθη ὡς ἄλλην μητέρα του, κατ' αὐτὴν τὴν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ παραγγελίαν τοῦ Κυρίου. Διαδοθέντος δὲ τοῦ θείου σπέρματος τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ εἰς Σαμάρειαν, ὁ Ἰωάννης μετὰ τοῦ σχετικωτάτου συναποστόλου τοῦ Πέτρου ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην διὰ νὰ στερεώσῃ ἐν Κυρίῳ τὴν ἐκεῖ συστάσαν ἐκκλησίαν. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἄλλας τοιαύτας ὁδοιπορίας ἐπεχείρησε καὶ τοῦτο τὸ ἐξάγομεν ἐκ τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Α'. 18), ὅστις λέγει ὅτι τρία ἔτη μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀνελθὼν εἰς Ἱερουσόλυμα, οὐδένα ἄλλον τῶν ἀποστόλων εἶδεν εἰμὴ Πέτρον καὶ Ἰακώβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. Ὁ αὐτὸς θεῖος ἀπόστολος ἀναφέρει (ἐν τῇ πρὸς Γαλ. Β. 9), ὅτι κατὰ τὴν μετὰ 14 ἔτη δευτέραν του ἀνάθασιν εἰς Ἱερουσόλυμα εὔρεν ἤδη αὐτόθι καὶ τὸν Ἰωάννην μετὰ τοῦ Πέτρου καὶ Ἰακώβου, καὶ συνεκοινώησεν αὐτοῖς. Κατὰ μαρτυρίας πολλῶν ἐκκλησιαστικῶν ιστορικῶν, οἷον Εἰρηναίου, Κλήμεντος Ἀλεξανδρείας, Ὀριγένης καὶ Εὐσεβίου, καὶ ἄλλων, ὁ Ἰωάννης φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀποκατασταθῆ (ἴσως ἀπὸ τοῦ 60 μ. Χ.) εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Ἔφεσον. Περὶ τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ ἐξορίας του διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ λαλεῖ ὁ ἴδιος ἐν τῇ Ἀποκαλύψει του Α'. 9.—Κλήμης ὁ Ἀλεξ. ἀναφέρει ἀνέκδοτόν τι ἱκανῶς χαρακτηρίζον τὸν θεῖον τοῦτον Ἀπόστολον. Κατ' αὐτό, ὁ Ἅγ. Ἰωάννης, κατήχησας εἰς τὸν χριστιανισμὸν νέον τινὰ λίαν συμπαιθητικὴν μορφήν ἔχοντα καὶ πολλὰς ἐλπίδας παρέχοντα, εὐστῆσε

στενῶς τὸν νεόφυτον τοῦτον εἰς τινὰ ἐπίσκοπον διὰ νὰ τὸν προφυλάττῃ ἀπὸ κακῆς συναναστροφῆς· ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ὁ νέος μετ' ὀλίγον ἐξώκειλεν εἰς τὴν κακίαν καὶ ἐπὶ τέλους κατήχησε νὰ γίνῃ ληστάρχης. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἰωάννης καὶ πληροφορηθεὶς

τοῦ ὁ δυστυχῆς ἐκεῖνος νέος ἐστάθμευε, προσῆλθεν ἀμέσως αὐτόθι· συλληφθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φρουρούντων ληστῶν, ὡς τὸ εἶχε προῖδει, ἐφέρθη εἰς τὸ εἶχε προῖδει, ἐφέρθη εἰς τὸν ἀρχηγόν. Ὁ δυστυχῆς οὗτος ὡς εἶδε τὸν σεβαστὸν διδάσκαλόν του εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, κατ' ἀρχὰς μὲν ἔμεινε ὡς κεραυνόπληκτος, εἶτα δὲ ἐτράπη εἰς φυγὴν μὴ ὑπομένων τὴν θέαν του. Ὁ ἅγιος ἔτρεξε κατόπιν αὐτοῦ, τὸν ἐνηγκαλίσθη πατρικῶς, τὸν ἐσυμβούλευσε, συνέλαυσεν ἐκ τῆς συγκινήσεως μετ' ἐκείνου μετανοοῦντος, καὶ τὸν ἐπανάφερεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, ἀπὸ τῆς ὁποίας καὶ οὐδέποτε πλέον ἐξετράπη. Ἦσον ὁ θεῖος ἀνὴρ ἐγνώριζε τὴν ἀνθρωπίνον καρδίαν.

Κατὰ τὸν Τερτυλλιανὸν καὶ Ἱερώνυμον, ὁ θεῖος οὗτος Ἀπόστολος ἐφέρθη εἰς Ρώμην ἐπὶ Δομιτιανοῦ καὶ ἐφρίσθη εἰς λέβητα ζέοντος ἐλαίου, ἐσώθη ἕμως διὰ θαύματος καὶ ἐξῆλθεν ἐκείθεν ἀβλαβῆς. Ἐπὶ Νέρβα φαίνεται ὅτι ἐπανῆλθεν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν καὶ ἐπὶ Τραϊνοῦ, εἰς ἔσχατον γῆρας φθάσας, μετέστη πρὸς Κύριον. Ὁ ἴδιος ἱερὸς εὐαγγελιστὴς ἀναφέρει ἐν τέλει τοῦ Εὐαγγελίου του, ὅτι μικρὸν πρὸ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, ὁ Πέτρος ἀκολουθῶν τὸν Χριστόν, ἐπιστραφεὶς δὲ καὶ ἰδὼν ἐπακολουθούντα καὶ τὸν Ἰωάννην, ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν Κύριε, οὗτος δὲ τί; Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν· εἰάν γὰρ θέλω αὐτὸν νὰ μένη ἕως νὰ ἔλθω, τί πρὸς σέ; Σὺ ἀκολουθεῖ μοι· καὶ ὅτι ἐντεῦθεν ἐξῆλθεν ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος δὲν ἀποθνήσκει. Ὁ Ἰησοῦς ἕμως δὲν εἶπεν εἰς αὐτόν ὅτι δὲν ἀποθνήσκει· ἀλλ' εἰάν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; — Τοῦτο οἱ θεολόγοι ἀποδίδουσιν εἰς τὴν ταπεινοφροσύνην τοῦ θείου ἀποστόλου, καὶ ἀνέκαθεν ἡ Ἐκκλησία πιστεύει, ὅτι ὁ ἐπιστήθιος μαθητὴς τοῦ Κυρίου μετετέθη ἐν

Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής.

σώματι εἰς ἄδηλον μέρος, ἔνθα θέλει μένει μέχρι τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου παρουσίας.

Πάντες οἱ ἀρχαῖοι χριστιανοὶ συμφωνοῦσιν ὅτι ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος ἔγραψε τὸ εὐαγγέλιόν του ἐν Ἐφέσῳ εἰς ἐπιβεβαίωσιν δὲ τῆς γνώμης ταύτης συντείνουσι καὶ ἐσωτερικαί τινες ἐνδείξεις, καὶ τοιαῦται εἶνε ὅτι ὁ ἱερός συγγραφεὺς ἐξηγεῖ εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ τῶ ἔθιμα καὶ τὰς προλήψεις τῶν Ἑβραίων (ὡς ἐν κεφ. β'. 6 καὶ δ'. 9), ἐνιαχοῦ δὲ περιγράφει καὶ θέσεις τῆς Παλαιστίνης, ὡς ἐν 2 κτλ., ἐνῷ ἂν ἔγραψεν ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἀπετείνετο πρὸς τοὺς Ἑβραίους, βεβαίως αἱ ἐξηγήσεις αὐτὰ ἠΰσαν περιττά. — Ἐπίσης πάντες συμφώνως δέχονται ὅτι ἔγραψεν ἐλληνιστῶν, καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀπετείνετο πρὸς ἐθνικούς, παρ' οἷς ἐπεκράτει τότε ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα, ἥτις ἄλλως οὔτε εἰς τοὺς Ἑβραίους ἦτο κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἄγνωστος, καὶ διότι ἔγραψεν ἐν ἐλληνικῇ πόλει, τῇ Ἐφέσῳ, ὡς σαφῶς μαρτυρεῖ ὁ Εἰρηναῖος (κατὰ Αἰρετ. γ. 1), καὶ διότι διατρίψας ἐν ἐλληνικοῖς τόποις ἔμαθε καλῶς τὴν ἐλληνικὴν. Ὁ Γρότιος καὶ τινες ἄλλοι τῶν νεωτέρων κριτικῶν διατείνονται ὅτι ἔγραψε τὸ εὐαγγέλιόν του εἰς τὴν συρογαλαδαϊκὴν ἢ ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἐπάγουσιν, ὅτι ἐν τῷ εὐαγγελίῳ του ἀπαντῶνται πολλοὶ ἀραμαϊκοὶ ἰδιωτισμοί. Ὁ λόγος ὅμως οὗτος πολλοῦ ἀπέχει τοῦ νὰ δύναται νὰ ἀπαρτίσῃ ἀπόδειξιν διότι παρόμοιοι ἰδιωτισμοὶ καὶ ἐκφράσεις ἀπαντῶνται καὶ εἰς ἄλλα συγγράμματα τῆς νέας διαθήκης, ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν ἐλληνικὴν γραφέντα. Οἱ ξενισμοὶ οὗτοι προέρχονται ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ συλλογίζεσθαι τῶν ἱερῶν συγγραφέων ἄλλως τε καὶ οὐδεμίαν ἄλλην θετικὴν ἐνδείξιν ἔχουσιν οἱ εἰρημένοι κριτικοὶ ὑπὲρ τῆς γνώμης των. — Περὶ δὲ τοῦ χρόνου κατ' ὃν ἐγράφη τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο, οὐδὲν ἀκριθῶς γνωρίζομεν· πολλοὶ φρονοῦσιν ὅτι ἐγράφη πρὸς τὸ τέλος τοῦ πρώτου αἰῶνος· εὐλογώτερον ὅμως εἶνε ὅτι ἐγράφη πρὸ τῆς ἐπὶ Τίτου καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλῆμ (ἐν ἔτει 70 ἁ. Χ.), ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἔδαφ. 2 τοῦ ε'. κεφ. τοῦ αὐτοῦ Εὐαγγελίου, ἔνθα λέγεται· «Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, ἐπὶ τῇ Προβατικῇ (πύλῃ), κολυμβήθρα ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσθὰ, κτλ.»

Ἐκτὸς τοῦ εὐαγγελίου τούτου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελιστοῦ φέρονται καὶ τρεῖς ἐπιστολαί, καθολικαί ἐπιγραφόμεναι, καὶ ἡ Ἀποκάλυψις. Περὶ τῆς γνησιότητος τῆς πρώτης ἐπιστολῆς πάντες οἱ ἀρχαῖοι συμφωνοῦσιν, εἰς τοῦτο δὲ προσμαρτυρεῖ καὶ ἡ ταυτότης τοῦ τε ὕφους καὶ τῶν ἰδεῶν. Τῶν δύο ἄλλων ἐπιστολῶν — αἰτινες, ἂν καὶ ἐπιγράφονται καθολικαί, ἀπτείνονται ὅμως ἰδιαιτέρως εἰς ἰδιώτας, ἢ μὲν δευτέρα πρὸς Κυρίαν τινὰ (ἄδηλον ἂν τὸ ὄνομα τοῦτο εἶνε κύριον ἢ ἐπιθετον τιμητικόν), ἢ δὲ τρίτη πρὸς χριστιανόν τινα ὀνόματι Γάϊον — τὴν γνησιότητα προσβάλλουσιν ὁ Ὀριγένης, ὁ Εὐσέβιος καὶ ἄλλοι τῶν παλαιῶν ἢ ἀμφιβολία δὲ αὕτη προήλθεν ἐκ τοῦ ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ αὗται, ἀποταθεῖσαι εἰς ἰδιώτας, ἔμειναν διὰ πολλοῦ ἀδημοσίετοι· ἄλλως ὅμως οὐδὲν παρέχουσιν ἐναντίον οὔτε πρὸς τὸ πνεῦμα, οὔτε πρὸς τὸ ὕφος τοῦ ἀγ. Ἰωάννου. — Τέλος περὶ τῆς γνησιότητος τῆς Ἀποκαλύψεως, πολλοὶ ἀμφισβητήσεις ἠγέρθησαν ἐκπαλαί· ἄλλοι ἀπέδωσαν τὸ βιβλίον (ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ'. Τεύχος ΚΗ').

τοῦτο εἰς τὸν αἰρετικὸν Κήρινον, ἄλλοι εἰς Ἰωάννην τινὰ, ὅχι ὅμως τὸν Εὐαγγελιστὴν. Ἀλλὰ μετὰ πολλὰς συζητήσεις ἢ Ἐκκλησία, Ἀνατολικὴ τε καὶ Δυτικὴ, παρεδέχθη αὐτὴν διὰ πλειονοψηφίας καὶ τὴν κατέγραψεν, ὡς καὶ τὰς τρεῖς ἐπιστολάς τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ συγγραφέως, εἰς τὰ κανονικὰ βιβλία. — Οἱ διαμαρτυρούμενοι ἀρνοῦνται τὴν γνησιότητά της μέχρι σήμερον, ὁμοίως δὲ καὶ τινες τῶν νεωτέρων κριτικῶν, ἐπάγοντες ὡς ἀποδείξεις κατ' αὐτῆς τὴν τραχύτητα τοῦ λεκτικοῦ, τὸ ἡμελημένον καὶ ἄγαν ἐβραϊζόν του ὕφους, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ ὅτι ὁ συγγραφεὺς πολλάκις ἐπαναλαμβάνει τὸ ὄνομα του, ἐνῷ ὁ τοῦ τετάρτου Εὐαγγελίου, λέγουσι, πάντοτε πεφροντισμένως τὸ παρασιωπᾶν ἐκ ταπεινοφροσύνης. — Εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὑψηλοτάτου τούτου καὶ μυστηριώδους προφητικοῦ βιβλίου πολλοὶ ἐκπαλαί κατέγγιναν πάντες ὅμως μέχρι τούδε πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἰς μάτην ἐσκοπίασαν. (1).

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΑΙΑΣ ΥΠΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ.

Μέρος Α'.

Ἡ ἐλαία καὶ ἡ ἄμπελος εἰσὶν ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ ἀντικείμενα συγρίσεων καὶ παραβολῶν ὕφους μετρίου καὶ τερπνοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ μεγαληγορίας περιγραφόμενα. Ἡ ἐλαία ἦτο τοῖς χρόνοις ἐκείνοις χρησιμωτάτη, καθόσον οἱ ἀρχαῖοι, τὴν χρῆσιν τοῦ βουτύρου μόνον πρὸς σύνθεσιν ἀλοιφῶν καὶ ἱαματικῶν φαρμάκων γινώσκοντες, τὸ ἔλαιον πρὸ πάντων μετεχειρίζοντο.

Ὅτε τὰ ὕδατα τοῦ κατακλυσμοῦ εἶχον πλέον ἀπορρεύσει, ὁ Νῶε ἐνόησεν ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐγκαταλίπη τὴν κιβωτόν, ἅμα εἶδε τὴν παρ' αὐτοῦ ἀποσταθεῖσαν περιστεράν ἐπιστρέφουσαν καὶ εἰς τὸ ράμφος αὐτῆς κλάδον ἐλαίας κρατοῦσαν.

Ὁ Ἀβιμέλεχ, υἱὸς τοῦ Γεδεών, ἀπέκτεινε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, τοὺς ἐβδομήκοντα ἀδελφούς του, ἀπελείφθη δὲ μόνος ὁ Ἰωάθαμ, διότι ἐκρύβη. Οἱ Σικιμίται ἀνηγόρευσαν βασιλέα τὸν Ἀβιμέλεχ, ὁ δὲ Ἰωάθαμ συναθροίσας ἐπὶ τούτῳ τὸ πλῆθος εἶπεν αὐτοῖς τὸν ἐξῆς ἀπόλογον. «Τὰ δένδρα ἠθέλησαν ποτε νὰ ἐκλέξωσι βασιλέα καὶ εἶπαν πρῶτον εἰς τὴν ἐλαίαν νὰ βασιλεύσῃ ἐπ' αὐτῶν ταύτης δὲ ἀποποιηθείσης καὶ εἰπούσης· «ἀρεῖσα τὴν ποιότητά μου, ἢ ἐν ἐμοὶ ἐδοξασεν ὁ θεὸς καὶ ἀνθρωποὶ, πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων;», ἀπετάθησαν ἀλληλοδιαδόχως πρὸς τὴν συκὴν, τὴν ἄμπελον καὶ ἄλλα δένδρα, ἅτινα ἐπίσης οὐκ ἠβουλήθησαν ἐπὶ τέλους δὲ προσέφερον τὴν βασιλείαν πρὸς τὴν δάκτυν ἥτις καὶ ἐδέχθη.» Ὁ Ἰωάθαμ διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης ἠθέλησε νὰ προεἶπη τοῖς Σικιμίταις τὸν ἀφανισμόν αὐτῶν (Βιβλ. Κριτῶν. κεφ. Θ.).

Ἀβυκᾶς ὁ Εὐαγγελιστὴς ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν βασιανισθεῖς εἰς ἐλαίαν ἐκρεμάσθη.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἐδόξαζον ὅτι ὁ Ἐρμῆς ἐδωρήσατο αὐτοῖς τὴν ἐλαίαν.

(1) Ἡ ἀπάναντι εἰκὼν τοῦ ἀγ. Ἰωάννου ἐλήφθη ἀπὸ ἀγάλματος, εὑρισκομένου ἐν τῇ εἰς Κοπεγχάγην Ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας.

Ἐν Τροίῃ ὑπῆρχεν ἀγάλμα Ἑρμοῦ, πρὸς ὃν ὁ Ἡρακλῆς εἶχεν ἀφιερῶσαι τὸ ρόπαλον τοῦ ἐξ ἐλαίας ξύλου πεποιημένον. Λέγεται δ' ὅτι τὸ ρόπαλον τοῦτο ρίζωθέν, ἀνέφυσε καὶ κλάδους· τὸ δὲ ὄαγμα ἐπεδείκνυτο ἐπὶ πολλὸν χρόνον τοῖς μεταγενεστέροις.

Ὁ Ἀρισταῖος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Κυρήνης καὶ πατὴρ τοῦ Ἀκταίονος, κατετέχθη μετὰ θάνατον ἐν τῷ χορῷ τῶν θεῶν καὶ ἐλατρεύετο ἰδίως ὑπὸ τῶν ποιμένων ὡς διδάξας τοῖς ἀνθρώποις τὴν τέχνην τοῦ ἀνατρέφειν τὰς μελίτσας, τοῦ πιτάζειν τὸ γάλα καὶ πρὸ πάντων τοῦ καλλιεργεῖν τὰς ἐλαίας.

Οἱ κλάδοι ἐξ ὧν ἐγίνοντο τὰ ράντιστρα τῶν καθαρτηρίων ὑδάτων (eaux lustrales) ἦσαν συνήθως οἱ τῆς ἐλαίας καὶ ἐνίοτε τῆς δάφνης. Ἄλλ' εἰς τὰς τελευτὰς τοῦ Βάκχου ἦσαν μάλιστα ἐκ συκῆς, ἐλάτης ἢ δρυός.

Ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι, τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους συστηθεῖσι, τὸ πρὸς τοὺς νικητὰς προσφερόμενον βραβεῖον ἦτο στέφανος ἐλαίας.

Νέκι παρθένοι ἐκ τῶν Ἵπερβορείων λαῶν, εἰς τὴν νῆσον Δῆλον ἐλθοῦσαι, ἀπέθανον ἐκεῖ. Ἐπὶ δὲ τοῦ μνημείου, τοῦ πρὸς τιμὴν αὐτῶν ἀνεγερθέντος ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος, δένδρον ἐλαίας ἀπροσδοκῆτως ἀνεβλάστησε.

Ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ ἡ Καλυψώ, ἐπιτρέψασα τῷ Ὀδυσσεῖ ἵνα ἀπέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, τῷ προσφέρει, διὰ τὴν κάψην δένδρα καὶ ἐξ αὐτῶν ναυπηγήσῃ τὸ πλοῖον τῆς ἀναχωρήσεώς του, μέγαν πέλεκυν χαλκῶν, οὐτινος τὸ ἐλαῖνον στειλειόν, ἧτοι ἡ ἐκ ξύλου ἐλαίας λαβή, ἧτο στίλπνον καὶ περικαλλῆς καὶ ἐντέχνως πεποιημένον:

*Δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν,
Χάλκειον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Στειλεῖον περικαλλῆς ἐλαῖνον, εὖ ἐναρρηγός.*

(Ὀδυσσ. Ε. 234—236.)

Ἐν τῇ Ἰλιάδι, ὁ Ἀτρεΐδης Μενέλαος, φονεύσας τὸν Πείσανδρον καὶ συλῆσας τὰ αἶματι βεβαμμένα ὄπλα ἀπὸ τοῦ σώματός του, τὰ δίδει τοῖς φίλοις αὐτοῦ. Μεταξὺ δ' αὐτῶν διεκρίνεται καὶ μία ἄξινη, ὠραία, εὐσπίδης, μὲ στειλειὸν ἐξ ἐλαίας, μακρὸν καὶ καλῶς ἐξεσμένον.

*Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος, ξίφος ἀργυρόηλον,
Ἄν' ἐπὶ Πεισάνδρῳ· ὁ δ' ὑπ' ἀσπίδος εἴλετο καλὴν
Ἀξίνην εὐχάλκον, ἐλαῖνῳ ἀμφιπελέκῳ
Μακρῷ εὐξέσῳ*

*Ὡς εἰπὼν, τὰ μὲν ἔντα' ἀπὸ χροῶς αἵματιόεντα
Συλῆσας, ἐτάροισι δίδου Μενέλαος ἀμύμων.*

(Ἰλιάδ. Ν. 610—641.)

Ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει ὅτι παρὰ ταῖς ἀκταῖς τῆς Ἰθάκης, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λιμένος αὐτῆς ὑπῆρχε μία ἐλαία μακρὰ φύλλα ἐχούσα, πλησίον δ' αὐτῆς τὸ ἱερόν ἄντρον τῶν Νυμφῶν.

*Ἀὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαία,
Ἄγχῶθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἡεροειδές
Ἰερόν Νυμφῶν, αἱ νηϊάδες καλέονται.,*

(Ὀδυσσ. Ν. 102—104)

Ὁ γλωρὸς κορμὸς μιᾶς ἐλαίας ἦτο τὸ ρόπαλον τοῦ Κύκλωπος Πολυμήμου. Ἐκ τούτου δ' ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποκόψας μακρὸν τι τε-

μάχιον καὶ ἀποξύσας καλῶς καὶ πυρακτώσας αὐτὸ ἐξώρυξε δι' αὐτοῦ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Κύκλωπος κοιμωμένου.

*Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ρόπαλον παρὰ σηκῷ,
Χλωρὸν, ἐλαῖνεον τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα φοροῖη
Ἀδανθῆν*

*Ἐ τοῦ μὲν ὄσον ὄργην ἐγὼν ἀπέκοψα παραστάς,
καὶ παρέθηχ' ἐτάροισιν ἀποξύναι δ' ἐκέλευσα., κτλ.*

(Ὀδυσσ. Ι. 319—400.)

Ἐν τῷ αὐτῷ ποιήματι ἡ Πηνελόπη διατάζουσα τὴν ἀναγνωρίσῃ τὸν σύζυγον αὐτῆς Ὀδυσσεῖ μετὰ τοσοῦτον ἐτῶν ἀπουσίαν, τῷ προβάλλει ἐρωτήσεις περὶ τῆς νυμφικῆς αὐτῶν κλίνης, ἧς ἡ μυστικὴ κατασκευὴ ἐγινώσκτο ὑπ' αὐτῆς, ὑπὸ τῆς πιστῆς δούλης Ἀκτορίδος καὶ τοῦ Ὀδυσσεῦς μόνον. Οὗτος δ' ἀπαντᾷ πρὸς αὐτὴν οὕτω πως:

*ὦ γύναι, ἡ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς εἶπες·
τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη,
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθῶν
ρηιδίως ἐθέλων θαίη ἄλλη ἐνὶ χώρῃ·
ἀνδρῶν δ' οὐ κέν τις ζῶδες βροτός, οὐδὲ μάλ' ἠβῶν
ρεῖα μετοχλίσσειεν ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέγει ἀσκητῶν τὸ δ' ἐγὼ κάμων, οὐδὲ τις ἄλλος.
θάμνος ἔφην τανύφυλλος ἐλαίης ἔρκεος ἐντός,
ἀκμηρὸς, θαλέθων πάχτος δ' ἦν, ἧντε ἰών.
τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβυλὸν θάλαμον δέμων, ὄφρ' ἐτέλεσσα
πυκνήσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα
κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας, πυκνῶς ἀραρυίας.
καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης,
κορμὸν δ' ἐκ ρίζης προταμών, ἀμφέξεσα χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,
Ἐρμῖν' ἀσκήσας τέτορνα δὲ πάντα τερέτρω.
ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα
δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι
ἐκ δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοός, φοίνικι φαινόν.
Ὅττω τοι τόδε σῆμα πιφασκόμαι οὐδέ τι οἶδα
εἰ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἠέ τις ἦδη
ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε, ταμών ὑποπυθμέν' ἐλαίης.,*

(Ὀδυσσ. Ψ. 183—204.)

ἧτοι αὐτὴ γύναι, βεβαίως ὁ λόγος οὗτος ἐλόπησε τὴν καρδίαν μου. Τίς ἔθηκε τὴν κλίνην μου ἀλλαχῶς; Τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι δύσκολον καὶ εἰς τὸν εἰδημονέσκατον ἄνδρα, ἐκτός μόνον ἂν αὐτὸς ὁ θεὸς θέλων, ἐπελθῶν, εὐκόλως θέσῃ αὐτὴν εἰς ἄλλο μέρος· ἀλλ' οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων, εἴτε νέος εἴτε γέρον, ἤθελεν εὐκόλως μετατοπίσει, ἐπειδὴ μέγα σημεῖον ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἐντέχνως κατασκευασθείσῃ ταύτῃ κλίνῃ, ἣν ἐγὼ ἐποίησα καὶ οὐδεὶς ἄλλος οὕτω πως: Ὑπῆρχεν ἐντός τῆς αὐλῆς μου μικρὸν δένδρον ἐλαίας μακροφύλλου ἐν ἀκμῇ τοῦ θάλλειν οὐσης καὶ μιᾶς στήλης πάχτος ἐχούσης. Περιλαβὼν αὐτὴν ὡς κέντρον ἔκτισα τὸν νυμφικὸν μου θάλαμον, διὰ πυκνῶν λίθων οἰκοδομήσας αὐτὸν καὶ μὲ στέγην ὠραίαν σκεπάσας. Ἐπέθηκα δὲ καὶ θύρας στερεάς, καλῶς προσηρμοσμένας. Ἐπειτα δ' ἀπέκοψα τοὺς κλάδους τῆς μακροφύλλου ἐλαίας. Τὸν κορμὸν δὲ πλησίον τῆς ρίζας πέρα πέρα κόψας

περιέξεσα αὐτὸν καλῶς καὶ ἐπισταμένως διὰ τοῦ σιδήρου καί, ἐπὶ τῆς τεκτονικῆς στάθμης ἰσάσας, κατεκεύασα αὐτὸν ὑποστήριγμα καὶ πόδα τῆς κλίνης μου, στήμιμα προσώπου Ἑρμοῦ ἔχοντα. Πάντα δὲ ταῦτα διὰ τοῦ τρυπάνου ἐτέτρηνα· καὶ οὕτω καθεξῆς ἐπέξεργασάμενος τὴν κλίνην ἐντελῶς αὐτὴν κατεσκευάσα, περικοσμήσας αὐτὴν διὰ χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ ἐλεφάντος, καὶ περιζώσας διὰ λαμπροῦ δέρματος βοῶς πορφυροῦ. Ἴδου λοιπὸν τὸ σημεῖον ὅπερ σοὶ γνωστοποιῶ. Ἄλλ' ἀγνώω, ὦ γύναι, ἂν ἡ κλίνη αὕτη διαμείνῃ εἰσέτι ἐν τῇ στερεᾷ αὐτῆς βάσει, ἢ ἂν τις ἄλλος μετατόπισεν αὐτὴν ἄλλοσε, ὑποκόψας τὸν πρὸς τὴν ρίζαν τῆς ἐλαίας κορμόν.»

Ἐν τῇ Ἰλιάδι ὁ Ὀμηρος συγκρίνει τὸν Εὐφορβὸν, πίπτοντα ὑπὸ τοῦ σιδηροῦ ἀκοντίου τοῦ Μενελάου, μὲ ὠραία ἐλαία. Ὁ Πυθαγόρας τοσοῦτον ἐθαύμασε τὴν ποιητικὴν ταύτην περιγραφὴν πτώσεως ἐλαίας, ἀπεικονίζούσης τὸν θάνατον τοῦ Εὐφορβου, ὥστε συγγράψας ᾧδὴν ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν τούτων στίχων, ἔψαλλεν αὐτὴν μετ' ὄργανου μουσικῶ. Ἴσως δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ πρὸς τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ ποιητοῦ καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς περὶ μετεμψυγώσεως δοξασίας αὐτοῦ, διίσχυρίζετο λέγων ὅτι ἐξήσσε καὶ ἄλλοτε ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Εὐφορβου. Τὸ μνησθῆναι δὲ χωρίον ἔχει οὕτω:

« Οἶον δὲ τρέφει ἔργος ἀνήρ ἐρίθηλές ἐλαίης
 « Χώρῳ ἐν οἰοπώλῳ, ὅθ' ἄλις ἀναβέβρυχεν ἔδωρ,
 « Καλόν, τηλειθόν, τὸ δέ τε πνοαὶ δονέουσι
 « Παντοίων ἀνέμων, καί τε βρῦει ἀνθεῖ λευκῶ·
 « Ἐλθὼν δ' ἐξ ἀπίνης ἀνεμος, σὺν λαίλαπι πολλῇ·
 « Βόθρον τ' ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίῃ.
 « Τοῖον Πάνθου υἱὸν Ἐὐμείλην Εὐφορβον
 « Ἀτρεΐδης Μενέλαος, ἐπεὶ κάρη, τεύχε' ἐσύλα.»

(Ἰλιάδ. P. 53—59.)

ἦτο: « Καθὼς δὲ φυτὸν ἀειθαλὲς ἐλαίας ἀνατρέφει ἀνὴρ ἐν τόπῳ ἐρήμῳ καὶ ἐν τῷ πρόδατα περιστρέφονται, ἔνθα ἰκανῶς ἀναβλύζει καὶ ἀναρρεῖ ὕδωρ, δένδρον εὐειδέες, πολυθαλές, πνοαὶ δὲ παντοίων ἀνέμων διασειοῦσιν αὐτό, βριθὸν ἀνθους λευκοῦ· ἐπελθὼν δ' ἐξαίφνης ἀνεμος σὺν καταιγίδι καὶ σφοδρᾷ συστροφῇ, ἐκ βάθους ἀπέσπασε καὶ κατὰ γῆς ἐξέτεινε καὶ ἐξήπλωσεν οὕτω καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Πάνθου τὸν πολεμικὸν καὶ ἀνδρείον Εὐφορβὸν ὁ Ἀτρεΐδης Μενέλαος ἀποκτείνας, τὰ ἔπλα αὐτοῦ ἀγρηῖτο.»

Ἐν τῷ Ἰωνί, τραγωδίᾳ τοῦ Εὐριπίδου, ὁ Ἰων, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς μητρὸς του Κρέουσας, μὴ γινώσκων αὐτὴν, λαμβάνει ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Πυθίας τὸ ἀργεῖον, ἔνθα ἐξετέθη ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ θέλει νὰ προσφέρῃ αὐτὸ τῷ Ἀπόλλωνι. Ἡ Κρέουσα ἰδούσα αὐτό, ἀναγνωρίζει τὸν υἱὸν τῆς, ἀλλ' ὁ Ἰων τὴν ἐρωτᾷ νὰ ἐξείπη τα ἔμπεριεχόμενα. Ἡ δὲ Κρέουσα ἀποκρίνεται οὕτω πῶς: « κἂν μὴ φράσω γε, καθυανεῖν ὑφίσταμαι »· ἔπειτα δ' ἐν πρὸς ἐν ἀναφέρει αὐτὰ, συνιστάμενα εἰς περιδέραια, ὑφάσματα, καὶ ἐπὶ τέλους λέγει τὸ τρίτον καὶ κυριώτερον σημεῖον:

« στέφανον ἐλαίας ἀμφέθηκά σοι τότε,
 « ἦν πρῶτ' Ἀθῆνα σκοπέλων εἰσηνέγκατο,
 « ὅς, εἴπερ ἔστιν, οὐ ποτ' ἐκλείπει χλόην.
 « θάλλει δ' ἐλαίας ἐξ ἀκηράτου γεγώς.

(Εὐριπ. Ἰων 1415—1436.)

ἦτοι « Καὶ στέφανον ἐλαίας ἐνέθηκά σοι τότε ἐν αὐτῷ, τὴν ὅποιαν κατὰ πρώτην φοράν ἡ Ἀθῆνᾶ ἐν τῷ ἐκυτῆς σκοπέλῳ ἔκαμε νὰ βλαστήσῃ, ὅστις κλάδος τοῦ στεφάνου, ἐὰν εἰσέτι ἐνυπάρχη ἐν αὐτῷ, οὐδόλως ἀπόλλυσι τὸ χλοερὸν χροῶμα αὐτοῦ, διότι ἐκόπη ἐκ τῆς ἀθανάτου ἐκείνης ἐλαίας.»

Περαιόντες τὸ περὶ Ἐλαίας Ἄσιν Μέρους, προσεπιφέρομεν καὶ τὸ ἐξῆς χωρίον τοῦ Ἀριστοφάνους, ἐνθα καταφαίνεται ὅτι τὸ ἐν Ἀθήναις ἵπποδρόμιον περιωρίζετο ὑπὸ σειρᾶς ἐλαιῶν, ἃς οὐδόλως ἐπετρέπετο εἰς τοὺς ἵππεῖς ἵνα ὑπερελάσων.

« σὺ δὴ τί, φέρε, πρὸς ταῦτα λέξεις; μόνον ὕπῳ
 « μὴ σ' ὁ θυμὸς ἀρπάσας
 « ἐκτὸς οἴσει τῶν ἐλαιῶν.

(Ἀριστοφ. Βάτραχ. 993.)

ἦτοι. « Ἐλ' ἃς ἴδωμεν λοιπὸν τί ἔχεις ν' ἀπαντήσῃς εἰς αὐτά; Πρόσεχε μόνον μὴ ὁ θυμὸς ἀρπάσας σὲ παρασύρῃ ἐκτὸς τῶν ἐλαιῶν.

Ε.Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

(Ἐκ τοῦ Ἄστ. τῆς Ἀνατολῆς.)

(Ἰδε σελ. 54.)

Αἱ πρῶται ἱστορίαι τοῦ κόσμου—οἱ πρῶτοι ἱστορικοὶ—πρῶτοι δημοτικοὶ διδάσκαλοι ἢ ἀπαγγελεῖς.

Πρὶν ἀναλάβωμεν τὸ ἔργον ἕπερ ἐπεχειρήσαμεν ἤδη, ἃς ἐξετάσωμεν ποῖα βιβλία μετεχειρίσθημεν ὡς ὁδηγοὺς ἵνα διευθύνωσι τὴν πορείαν μας. Καὶ περὶ μὲν τῆς δημιουργίας καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου, κατὰ τὰ πρῶτα τρισχίλια πεντακκοσία ἔτη τῆς ὑπαρξείως του, ἡ μόνη πιστὴ διήγησις τὴν ὅποιαν ἔχομεν εἶνε ἡ δοθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν ταῖς Ἱεραῖς Γραφαῖς περιλαμβανομένη. Ἡ ἱστορία αὕτη πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ γεγραμμένη εἶνε σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶνε ἐν τῷ κόσμῳ καὶ πάντοτε ἦτον εἰς πάλην μετ' αὐτοῦ, ἀπαντῶμεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ διηγήσεις προσώπων καὶ ἐθνῶν, ἐκτὸς τῆς ἐκκλησίας ὑπαρξάντων.

Καὶ νὰ μὲν αἱ διηγήσεις αὗται εἶνε ὀλίγαι καὶ πολὺ ἀπέχουσαι ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἐνδομύχου χαρᾶς γινώσκουμεν ὅτι εἶνε ἀληθεῖς, ἐνῶ αἱ πλείεσαι τῶν μεταγενεστέρων ἱστοριῶν γεγραμμέναι ὑπὸ ἀνθρώπου εἶνε ἀμφίβολοι, πολλαὶ δὲ καὶ ψευδεῖς· οὐδὲ δισταζόμεν ὅτι τοσοῦτον ἐκ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τοῦ κόσμου μᾶς ἀπεκαλύφθη ὅσον ἀπέβλεπε πρὸς ὄφελος ἡμῶν. Μετὰ τοσαύτης τῶνόντι ὑπερβολῆς ὁ ἀρχαῖος κόσμος παρεδόθη εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ὥστε δυνάμεθ σχεδὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὅσον ὀλιγωτέρας γνώσεις ἔχομεν περὶ αὐτοῦ, τοσοῦτον τὸ καλλίτερον δι' ἡμᾶς.

Κατὰ τὰς ἐναργεστᾶτας πληροφορίας εἴκοσι πέντε αἰῶνας ὁ κόσμος ἔμεινεν ἄνευ γραπτῆς ἱστορίας. Μωσῆς, ὁ πρῶτος ἱστοριογράφος, ἔγραψε σχεδὸν κατὰ τὸ 1500 π. Χ. Καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῶν 445 π. Χ. οἱ θεόπνευστοι συγγραφεῖς τῆς

Βίβλου εἶνε οἱ μόνοι ἱστορικοί. Οὐδ' ἦτο χρεία γραπτῆς ἱστορίας, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἔζων χίλια σχεδὸν ἔτη· ἀλλ' ἀπητείτο μόνον τρία ἢ τέσσαρα άτομα νὰ μεταφέρωσι τὴν ἱστορίαν, διὰ προφορικῶν λόγων, ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ μέχρι τοῦ Μωϋσέως. Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ διδάσκειν, ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν, συγχάκις ἀναφέρεται ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ.

“*Ενθυμήθητι τὰς ἀρχαίας ἡμέρας,*

Συλλογίσθητι τὰ ἔτη πολλῶν γενεῶν”

Ἐρώτησον τὸν πατέρα σου, καὶ αὐτὸς θέλει σὲ ἀναγγελεῖ,

Τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ αὐτοὶ θέλουσι σοὶ εἰπεῖν.,

(Δευτ. λβ'. 7.)

“*Διηγήθητε πρὸς τὰ τέκνα σας περὶ τούτου,*

Καὶ τὰ τέκνα σας πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν,

Καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν πρὸς ἄλλην γενεάν., (Ἰωήλ. α. 3.)

Ἡ ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τελειώνει μὲ τὰ βιβλία τοῦ Ἐσδρα καὶ τοῦ Νεεμῖα. Τὸ τελευταῖον τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐγράφη τῷ 445 π. Χ. Τὸ αὐτὸ ἔτος, λέγεται, ὅτι ἐδημοσιεύθη ἡ πρώτη γνησία ἱστορία, συγγραφεῖσα ὑφ' ἐνὸς τῶν ἱστορικῶν τοῦ κόσμου, ἦτοι τοῦ Ἡρόδοτου.

Ὁ ἐξ Ἀλικαρνασσῦ Ἡρόδοτος εἶνε ὄχι μόνον ὁ πρῶτος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐθνικῶν ἱστορικῶν. Ἡ ἱστορία αὐτοῦ διαιρεῖται εἰς ἑννέα βιβλία, φέροντα τὰ ὀνόματα τῶν ἑννέα Μουσῶν. Συνέθεσε δ' αὐτὴν ὅτε περιηγεῖτο τὸν τότε πεπολιτισμένον κόσμον· καὶ τοι δὲ περιλαμβάνει πολὺ πρᾶξον καὶ ἀπιστεύτους ἱστορίας συνειλεγμένας ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν τῶν ἐθνῶν ἅτινα περιηγήθη, κατέχει οὐχ ἦττον ὑψηλὴν θέσιν μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων, οὐχὶ μόνον διὰ τὰς ἱστορικὰς γνώσεις τὰς ὁποίας παρέχει, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ὠραῖον αὐτοῦ ὕψος, τὴν γοητευτικὴν ποιικιλίαν καὶ τὴν εὐγενῆ ἀφέλειαν.

Οἱ πρῶτοι ἐθνικοὶ ποιηταὶ καὶ ἱστορικοὶ ἦσαν καὶ οἱ πρῶτοι διδάσκαλοι ἢ μάλλον ἐπαγγελεῖς, καὶ περιερχόμενοι ἐδίδασκον ἢ ἀπήγγελλον τὰ ποιηματὰ των. Ὁ Ἡρόδοτος ἀνέγνωσε τὴν ἱστορίαν του, κυρίως τὰ διαλαμβάνοντα μέρη τοὺς μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας πολέμους, ἐνώπιον πλήθους λαοῦ συνηγμένου ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἐφόρου αὐτῶν θεᾶς. Ἐνῷ δ' ὁ Ἡρόδοτος ἀνεγίνωσκε τὴν ἱστορίαν του, παρετήρησε νέον τινα δεκνύοντα μεγάλην συγκίνησιν ἐκπλαγεὶς διότι εἶδεν αὐτὸν τοσοῦτον ἀργῶντα εἰς τὴν μάθησιν, συνεδούλευσε τὸν πατέρα τοῦ νέου νὰ ἐπιδώσῃ τὸν υἱὸν του εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων. Ὁ νέος οὗτος ἦτον ὁ Θουκυδίδης, ὅστις καὶ κατέστη δευτέρως τῶν ἐθνικῶν ἱστορικῶν. Ἡ ἱστορία του περιλαμβάνει μὲν βραχυτάτην περίοδον μόνον, ἀλλὰ τοσαύτη ἐν αὐτῇ ἀναφαίνεται βαθύνουσα, τοσαύτη γνώσις τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πολιτειῶν, τοσαύτη μεγαλοπρεπὴς εὐγλωττία, καὶ τοσοῦτον εὐγενὲς ὕψος, ὥστε καὶ ὡς ἱστορικὸς καὶ ὡς ρήτωρ ὁ Θουκυδίδης κατέχει λαμπροτάτην θέσιν μεταξὺ τῶν περιφανεστέρων ἀνδρῶν.

Ὁ Ἡρόδοτος παρέστησε τοὺς θεοὺς ὡς τοσοῦτον ζηλοτυπούνας τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε ἂν ἐδείκνυσον εὐνοίαν πρὸς τινα θνητόν, τοῦτο ἔπραττον μόνον ἵνα καταστήσωσι τὴν πᾶσιν αὐτοῦ οἰκτροτέραν. Ὁ Θουκυδίδης, ὡς πολλοὶ τὴν σήμερον, οἷτινες ἤθελον τὸ θεωρῆσαι καταισχύνῃ των νὰ ὀνομάζωνται ἐθνικοὶ, δὲν ἐπέτρεπεν οἱ θεοὶ νὰ ἐμπελοχωρῶσι καὶ νὰ ἀναμιγνύ-

ωνται εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἀνθρώπων, εἴτε ἐπὶ καλῷ εἴτε ἐπὶ κακῷ, θεωρῶν τήν τε εὐτυχίαν καὶ τὴν δυστυχίαν τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἐξαρτωμένας ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ του.

Καλὸν δὲ νῦν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν μεταξὺ τῶν θεοπνευστῶν ἱστορικῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἱστορικῶν διαφοράν, ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν, ὃν ἕκαστος εἶχεν ὑπ' ὄψιν. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ λέγει, “Ὁλη ἡ Γραφή εἶνε θεοπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς ἐκπαίδευσιν τὴν μετὰ δικαιοσύνης· διὰ νὰ ἦνε τέλειος ὁ ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ, ἡτοιμασμένος εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.” (*)

Ὁ Ἡρόδοτος, ὁ πρῶτος τῶν ἱστορικῶν τοῦ κόσμου, λέγει ἡρόδοτου Ἀλικαρνησσέως ἱστορίας ἀπόδεξις ἦδε· ὡς μήτε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μήτε ἔργα μεγάλαι τε καὶ θαυμαστά, τὰ μὲν Ἑλλησι, τὰ δὲ βαρβάροις ἀποδεχθέντα, ἀκλεᾶ γένηται.” (**)

Οὕτω δὲ διδασκόμεθα ὅτι ἡ μὲν ἀνθρωπίνη ἱστορία δοξάζει τὸν ἀνθρώπον, ἡ δὲ θεία ἱστορία διορθώνει καὶ διδάσκει τὸν ἀνθρώπον καὶ δοξάζει τὸν Θεόν. Ἄς προσπαθίσωμεν λοιπὸν νὰ φέρωμεν τὰ ἀντικείμενα τῶν συγγραφέων εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν, καθόσον ἀρῶμεθα αὐτὰ ἐκ τῶν ἱστορικῶν των, ὥστε πᾶν ὅτι συνάγομεν νὰ μᾶς ὠφελήσῃ καὶ νὰ δώσῃ διέξιν εἰς Ἐκείνον, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται.

Ὅτι οἱ μεγάλοι ποιηταὶ δυστυχεῖς

(Ἐκ τοῦ Γαλ. ὑπὸ Γ. Φραντζῆ.)

Θ'. (1).

ΔΑΝΤΗΣ.

Δὲν δυνάμεθα ἄλλως νὰ καταστήσωμεν γνωστότερα τὴν μεγαλοφυίαν καὶ τὰς δυστυχίας τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρός, παρὰ ἀναλύοντες ἐναυθὰ τὸν βίον αὐτοῦ, τὸν ὑπὸ τοῦ περιφρήμου Ριβάρὸλ (Rivarol) ἐκδοθέντα ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς αὐτοῦ μεταφράσεως τοῦ Ἄδου. Ἀντιγράφωμεν λοιπὸν ἐξ αὐτοῦ χωρία τινὰ ἄλλα μὲν ὀλόκληρα, ἄλλα δ' ἐν συνόψει, ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶμεν τῆς συντόμου ὁδοῦ, ἣν ἐχαράξαμεν ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ.

Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν ἐν τῇ φιλολογίᾳ σπουδαιότερον ὄνομα ἀπὸ τοῦ Δάντου. Ὁ ἐφευρετικὸς αὐτοῦ νοῦς, ἡ χάρις τῶν λεπτομερειῶν, τὸ μεγαλεῖον, αἱ παράδοξοι συλλήψεις ἀποδεικνύουσιν αὐτὸν ἀξίον, δὲν λέγω τῆς πρώτης ἢ τῆς δευτέρας θέσεως μεταξὺ Ὀμήρου καὶ Μίλτωνος, τοῦ Τάσσου καὶ Βιργιλίου, ἀλλὰ θέσεως τινος ἰδιαιτέρας.

Ὁ Δάντης Ἀλιγγιέρης (;) (Alighieri) ἐγεννήθη ἐν Φλωρεντίᾳ τὸ 1265 ἐξ οἰκογενείας ἀρχαίας καὶ ἐπισήμου. Ἀποθνήσκων δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πρόωρα, μετέθη εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Brunet-Latini. (2), ἐνὸς ἐκ τῶν σοφωτέρων τοῦ τότε καιροῦ, ἐξ οἷ

(*) Β'. Τιμ. γ'. 16,17. (**) Ἡρ. Κλειώ.

(1) Ἴδε τὸ Η'. ἐν σελ. 81 τοῦ παρόντ. τόμ.

(2) Brunet-Latini· συγγραφεὺς Ἰταλὸς γεννηθεὶς ἐν Φλωρεντίᾳ τὸ 1220, καὶ ἀποθ. τὸ 1294· οὗτος ἀνήκεν εἰς τὴν εὐγενῆ οἰκογένειαν τῶν Γέλφων (Γέλφοι καὶ Γιβελίνοι ἦσαν δύο φατρίαὶ πολέμια πρὸς ἀλλήλας· περὶ τούτων γίνεται λόγος εὐθὺς ἐπομένως). Καταδιωχθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Γιβελίνων κατέφυγεν εἰς Παρισί-

ἀνεχώρησε μετ' οὐ πολὺ, καταλιπὼν τὰς γλυκείας αὐτοῦ μελέτας ἕνα συμμετάσχητῶν συμβάντων τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ.

Ἄλλῃ ἢ Ἰταλία ἦν τότε τεταραγμένη, καὶ ἐκ τῶν μεγαλειέ-
ρων αὐτῆς πόλεων ἄλλαι μὲν ἐκηρύχθησαν αὐτοχειροτονήτως
δημοκρατούμεναι, ἄλλαι δὲ πάλιν ἠκολούθουν τὴν τύχην μικρῶν
πιπῶν τυράννων. Δύο δὲ πρὸ πάντων φατρίαὶ κατερέμουν τὴν ὡ-
ραίαν ταύτην χώραν, ἡ τῶν Γιβελίνων (Gibelins), ἐνεργούσα ὑπὲρ
τῶν αὐτοκρατό-
ρων, καὶ ἡ τῶν
Γέλφων, (Guel-
fes), ὑπερασπι-
ζομένη τὰς ἀξι-
ώσεις τῶν Πα-
πῶν. Αἱ δύο αὖ-
ται φατρίαὶ ἐμί-
σους πεισματω-
δῶς ἀλλήλας καὶ
ἐπὶ αἰῶνας ἐπλή-
ρουν αἱμάτων τὴν
δυστυχῆ Ἰταλίαν.

Ἐπὶ Δάντου
ἡ δημοκρατία
τῆς Φλωρεντίας
ἦν ὀλόκληρος
μετὰ τῆς μερίδος
τῶν Γέλφων. Ἐ-
ὰν δὲ ὑπῆρχον καὶ
τινες Γιβελῖνοι
μεταξὺ τῶν κα-
τοίκων, οὗτοι ἔ-
μενον κεχυμμέ-
νοι· ἀλλαγῶ ὁ-
μῶς ἐδέσποζον καὶ
ἐμάχοντο πολλά-
κις. Ὁ Δάντης,
οὗτινος οἱ πρό-
γονοὶ ὑπῆρξαν
Γέλφοι, εὐρέθη
εἰς τὴν αἱματη-
ροτάτην ἐν Καμ-
παλδίνῳ μάχην,
ἣν συνεκρότησαν
οἱ Φλωρεντιανοὶ
μετὰ τῶν Γιβε-
λίνων τοῦ Ἄρ-
ρητίου (Arezzo)
(1). Ἔτι δέ, ὡς
μανθάνομεν ἐκ
τῆς ἱστορίας, συν-
ετέλεσε διὰ τῆς
ἀνδρίας αὐτοῦ εἰς
τὴν ἐν Καπρόνη
νίκη, ἣν ἐκέρδησαν ὡ-
ς αὐτῶς οἱ Φλωρεντιανοὶ κατὰ τῶν δημο-
κρατικῶν τῆς Πίζας.

ους, ὅπου διατρίψας 24 ἔτη συνέθεσε καὶ ἐξέδωκε διάφορα συγ-
γράμματα. Σ. Μ.

(1) Arezzo, ἐκ τοῦ ἀρχαίου λατινικοῦ Arretium· πόλις ἐπί-
σημος τῆς παλαιᾶς Ἐτρούριαις, περιφημος διὰ τὸν ἐξαιρετὸν
αὐτῆς οἶνον καὶ πατρὶς τοῦ Πετράρχου καὶ ἄλλων. Σ. Μ.

Κατὰ δὲ τὴν ἐπελθοῦσαν μετὰ τσαυτάς τρικυμίας ὀλιγοχρό-
νιον γαλήνην, παρεδόθη εἰς τὴν πρὸς τὰ γράμματα κλίσιν αὐτοῦ
καὶ τὰ θέλητρα ἔρωτος ἀτυχούς.

Ἡ Βεάτριξ (1), ἣν ἠγάπησεν, ἔμεινε ἀθάνατος, ὡς ἡ Λαύρα
(2) Ἀξιοπαράτητος εἶνε ἴσως τὸ πεπρωμένον τῶν δύο τού-
των γυναικῶν, αἵτινες ἀμφοτέραι ἀπέθανον κατὰ τὸ ἄνθος τῆς
ἡλικίας αὐτῶν καὶ ἐξυμνήθησαν ὑπὸ τῶν μεγίστων ποιητῶν τοῦ
αἰῶνος αὐτῶν.

Ἁ Δάντης ἐ-
νυμφεύθη τὸ 1291
Μὴ ὦν δὲ εὐτυ-
χῆς μετὰ τῆς συ-
ζύγου αὐτοῦ, ἡ-
ναγκάσθη νὰ ἐγ-
καταλείψῃ ταύ-
την, παρηγορῶν
τὰς ἡμέρας τῆς
ζωῆς αὐτοῦ διὰ
τῆς ἱστογραφίας,
τῆς μουσικῆς καὶ
τῆς ποιήσεως, με-
χρις οὐ ἀνέλαβεν
ὑπηρεσίαν δημό-
σιον, τὸ 1300 ἔ-
τος, ἐποχὴν τῶν
δυστυχιῶν αὐτοῦ.

Κατὰ δὲ τὸ
τριακοστὸν πέμ-
πτον ἔτος τῆς ἡ-
λικίας αὐτοῦ ὠ-
νομάσθη πρῶτος
(Priur) τῆς δη-
μοκρατίας, ἀξι-
ωμα προερχόμε-
νον ἐκ τοῦ πα-
λαιῶν ἀρχαί-
ων Δεκανδριῶν.
Τοιοῦτοι δὲ πρῶ-
τοι ἦσαν μόνον
ὀκτὼ τῶν ἀριθμῶν·
οἱ ἄρχοντες οὗτοι
καίτοι βίαιοι ἐ-
ξουσιασταί, δὲν
ἐκράτουν διὰ χει-
ρὸς ἰσχυρὰς τὸ
πηδάλιον τῆς ἐ-
πικρατείας· διότι
ἐκτὸς τῶν διχο-
νοϊῶν τοῦ Ἱερα-
τείου καὶ τοῦ
Κράτους, ἡ δη-
μοκρατία ἔτρεφεν

εἰσέτι ἕχθρας ἐμφυλίου. Οἱ Μαῦροι καὶ οἱ Λευκοί, μερίδες γεν-

(1) Batrix Portinari· ἐκ Φλωρεντίας γεννηθ. τὸ 1266 καὶ
ἀποθ. τὸ 1290.

(2) Laure· περιφημος γυνὴ διὰ τὴν ὠραιότητα αὐτῆς γενν. τὸ
1307. Ταύτην ἰδὼν ὁ σύγχρονος αὐτῆς ποιητῆς Πετράρχης δύο
ἔτη μετὰ τὸν γάμον αὐτῆς καὶ συλλαβὼν σφοδρότατον ἔρωτα χωρὶς
ἐλπίδων, ὑμνήσεν αὐτὴν εἰς τὰς ποιήσεις αὐτοῦ. Σ. Μ.

Ο ΔΑΝΤΗΣ.

νηθείσαι ἐκ τῆς ἔχθρας δύο οικογενειῶν τῆς κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς Φλωρεντίας οὔσης πόλεως Πιστωρίας (1), ἐτάραττον τότε καὶ τὴν Φλωρεντίαν αὐτήν, καὶ ὡς ἐκ τούτου συνέβαινον καθ' ἑκάστην ἀτιμώσεις καὶ σκληρότητες νέαι· τὰ δὲ πράγματα κατήτησαν εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε ὁ Δάντης πρὸς σωτηρίαν τῆς Δημοκρατίας κατέπεισε τοὺς συνάρχοντας αὐτοῦ νὰ ἐξορίσωσι τοὺς ἀρχηγούς τῶν δύο τούτων καμμάτων ἕπερ καὶ ἐγένετο.

Μετὰ δὲ ταῦτα, εἰρήνης διαρκούς ἐλπίζομένης, ὁ Δάντης ἀπῆλθε πρέσβυς εἰς Ρώμην, ὅτε οἱ Μαῦροι, ὠφελούμενοι ἐκ τῆς ἀπουσίας του, ἀνέδειξαν ἀρχηγὸν αὐτῶν τὸν Charles de Valois, ἀδελφὸν τοῦ Philippe-le Bel, καὶ βοηθούμενοι κρυφίως ὑπὸ τοῦ Βονιφατίου Η΄ εἰσέβαλον εἰς τὴν πόλιν. Τότε πάραυτα τὰ πάντα μετεβλήθησαν. Οἱ Λευκοί, ἐχθροὶ τῆς πατριδος κηρυχθέντες, κατεδιώχθησαν· ὁ δὲ Δάντης, ὅστις ἐνομίζετο ὅτι ἠνύει αὐτούς, ἤκουσε συγχρόμως τὴν ἐξορίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπώλειαν ἔλων αὐτοῦ τῶν κτημάτων.

Ὁ Δάντης ὑπὸ τῆς δυστυχίας ταύτης κατεχόμενος προσῆλθεν εἰς τοὺς Γιβελίνους, καὶ ἐπειδὴ τότε ἦλθεν ὁ Henri de Luxembourg διὰ νὰ στεφθῆ εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἡ μερίς αὕτη εἶχεν ἀναλάβει τὰς δυνάμεις αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ ἐτεκταίνετο μεγάλη ἐπανάστασις, ὁ Δάντης συνέλαβε τὸ σχέδιον τοῦ νὰ ἀνοιχθῶσιν αἱ πύλαι τῆς Φλωρεντίας διὰ τῶν ὅπλων.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Δάντης, ἔνοχος καὶ ὀλιγώτερον εὐτυχῆς ἢ ὁ Κοριολάνος (2), ἔτρεχεν ἐκ τοῦ στρατοῦ τῶν δεσηρευμένων εἰς τὰ τοῦ αὐτοκράτορος στρατόπεδα, κάμνων δοκιμασίας ματαίας καὶ ὑποφέρων ἔλους τοὺς ἐξευτελισμούς τῶν αὐτοκρατορικῶν. Ἄλλ' οὐδὲ εἰς τὰς παραλήψεις εὔρεν ἀσφαλὲς καταφύγιον, ὡς φαίνεται ἐν τινι πρὸς τὸν λαὸν τῆς Φλωρεντίας ἐπιστολῇ αὐτοῦ, ἀρχομένη ἐκ τῶν ἐξῆς λέξεων:

«Popule mee, quid feci tibi?»

« Συμπολιταί μου, τί ἔπραξα ὑμῖν; »

Ὅθεν ἀπολέσας πᾶσαν ἐλπίδα περὶ ἐπιστροφῆς, παρεδόθη εἰς περιηγήσεις καὶ διατρέξας τὴν Γερμανίαν ἀφῆλθη εἰς Παρισίους, ἔπου, καθὼς εἶπον καὶ περὶ τοῦ Τάσσου, βεβαιούσιν ἔτι εἰργάζετο ἐπὶ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἠναγκασμένος νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν προστασίαν τῶν Ἰταλῶν ἡγεμόνων, ἔζησεν εἰς διαφόρους Αὐλὰς καὶ ἀπέθανε τὸ 1321 εἰς ηλικίαν 56 ἐτῶν παρὰ τῷ Gui de Polente, ἡγεμόνι τῆς Ραβέννης.

(1) Pistoie = Pistoria = Πιστωρία πόλις τῆς Τορρηνικῆς χώρας ἐν Ἰταλίᾳ· ἐνταῦθα κατεστράφη ἡ πατρίς τῶν συνωμοτῶν τοῦ Κατιλίνα ὑπὸ τοῦ Πετροῦ τοῦ 690 ἀπὸ κτίσ. Ρώμης, δηλαδὴ τὸ 63. π. χ. Σ. Μ.

(2) Εἶς ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐπισήμων στρατηγῶν καὶ πατριῶν τῆς Ρώμης. Οὗτος ἐτιμήθη μεγάλως ὑπὸ τῶν Ρωμαίων διὰ τὴν γενναϊότητα αὐτοῦ. Ἄλλὰ μετὰ ταῦτα καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν ἰδίων εἰς θάνατον, ἔφυγεν ἔλθων πρὸς τοὺς ἀσπόνδους ἐχθροὺς τῆς Ρώμης, τοὺς Οὐδέσκους, ὑφ' ὧν διορισθεὶς στρατηγὸς ἐπέπεσαν ἀπροσδοκῆτως κατὰ τῶν τειχῶν τῆς Ρώμης, ἣν ἐμελλε νὰ καταστρέψῃ, ἐὰν τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Βητουρίας καὶ ἄλλων γυναικῶν καὶ παιδῶν, δὲν συνεικύνον αὐτὸν εἰς συμπάθειαν.

Ὁ Δάντης πολεμιστῆς σπονδοφόρος (negociateur) καὶ ποιητῆς ὧν ἔσχεν ἀναμφιβόλως τινὰς εὐτυχίας καὶ τινὰς ὀφθαλμιατρικὰς, ἀλλ' ὡς διαγαγὼν τὸ ἥμισυ τοῦ βίου αὐτοῦ ἐγκαταλειμμένος εἰς ἐξορίαν καὶ ἔνδειαν, συγκατατάσσεται πρεπόντως εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, οἵτινες ὑπῆρξαν δυστυχεῖς. Οὗτω δὲ ἐκφράζεται καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἐλβετολογῶν τὴν ἀπώλειαν τῶν κτημάτων καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτοῦ.

» Πανταχοῦ, ὅπου ὀμιλεῖται ἡ γλῶσσα αὐτῆς Τοσκάνης, με » εἶδον περιπλανώμενον καὶ ἐπαιτούντα. Ἐφαγον τὸν ἄρτον τῶν » ἄλλων καὶ ἐδοκίμασα τὴν πικρίαν αὐτοῦ. Ὡς πλοῖον ἄνευ πη- » δαλίου καὶ ἰστίου ὠθοῦμενος ὑπὸ τοῦ πεπαγωμένου φυσήματος » τῆς δυστυχίας ἀπὸ παραλίας εἰς παραλίαν. Παρητήρουν τοὺς » λαοὺς περιμένοντάς με κατὰ τὴν διάβασίν μου μετὰ τινος περι- » εργαίας καὶ ἐν τούτοις βλέποντάς με ἄλλον, ἢ ὅποιον ἤθελον » τολμήσει νὰ με νομίσωσιν· ἐγὼ δὲ ἐδείκνυον εἰς αὐτοὺς τὰς » πληγὰς τῆς τύχης, αἵτινες ἀτιμάζουσι τοὺς δεχομένους αὐτάς».

Παρὰ τὴν βαθεῖαν εὐαισθησίαν καὶ τὸ ὑψητὸν ἀγέρωχον εἶχεν ὁ Δάντης καὶ τὴν φιλοδοξίαν ἐκεῖνην τῶν δημοκρατιῶν, πολὺ διάφορον οὔσαν τῆς τῶν μοναρχιῶν. Ὅτε δηλαδὴ ἡ Σύγκλητος, μὴ ἐκτελοῦσα τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, τὸν ἐσήφισε πρέσβυν τῆς Ρώμης, ὁ ποιητῆς κατανοῶν τότε τὴν κρίσιμον περίστασιν, καθ' ἣν ἄφνε τὴν δημοκρατίαν, καὶ τὸν κίνδυνον ἐνταυτῷ τοῦ νὰ ἐμπιστευθῆ τὴν ἀποστολὴν ταύτην εἰς ἕτερον, ἐξεφράσθη λέγων.

« S' io vo, chi sta? e s' io sto, chi va? »

» Ἐὰν ἐγὼ ἀπέλω, τίς θὰ μείνῃ; καὶ ἐὰν ἐγὼ μείνω, τίς θὰ ἀπέλθῃ; »

Καὶ τοι δὲ κατοικῶν παρὰ τῷ Πρίγκιπι τῆς Ραβέννης, δὲν ἐσιώπησεν ἐν τῷ Αἰθῆ αὐτοῦ τὸ χαλεπὸν καὶ ἀπαίσιον συμβεβηκὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Καὶ ἔτε δέ, μετὰ τὴν ἐξορίαν αὐτοῦ, κατέφυγε παρὰ τῷ Can de l' Escalle, διετήρησε καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ταύτῃ τρόπους δημοκρατικούς.

Γεννηθεὶς δὲ προικισμένος μετὰ φλογερὰς καὶ βαθείας μεγαλοφυίας, κατὰ τοὺς δυστυχεστέρους χρόνους, εἰς χώραν θέατρον οὔσαν αἰματηρῶν διχονοιῶν καὶ βίας σκανδαλώδους, διοικήσας δὲ τὴν πατρίδα ἐν καιρῷ τρικυμιῶν, εἶτα δὲ ἐξορισθεὶς ὑπ' ἀχαρίστων συμπολιτῶν καὶ ἀναγκασθεὶς μετὰ ταῦτα νὰ ζητῆ καταφύγιον, ὡς ἐπαίτης προσερχόμενος εἰς μικροὺς τινὰς ἡγεμόνας, ὑπέστη θεδαίως πολλὰς δυστυχίας τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ, ἅμα δὲ καὶ τὰς ἰδιαιτέρας συμφοράς, αἵτινες ἐπροξένησαν βαθείας ἐντυπώσεις εἰς τὴν πεπληρωμένην αὐτοῦ ψυχὴν καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς μελαγχολικὰς καὶ φρικαλέας σκέψεις.

Τῷ ὄντι εἰς τὴν ἐξορίαν αὐτοῦ συνέλαβε τὴν ἰδέαν τοῦ ποιήματος ὁ Αἰθῆ, τὸ Καθατήριον καὶ ὁ Παράδεισος, περιλαμβάνων οὕτως εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο τὰς τρεῖς βασιλείας τῆς μελλούσης ζωῆς καὶ ἐπιστῶν τὴν προσοχὴν αἰῶνος, καθ' ὅν οἱ ἀνθρωποι δὲν ἐλάλουν περὶ ἄλλου τινος εἰμὴ περὶ τῆς τελευταίας κρίσεως, περὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου τούτου καὶ περὶ τῆς ἐλεύσεως ἐνδὸς ἄλλου.

Δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῆ τὴν τεράστιον αἰσθησιν, ἣν ἐπροξένησε τὸ ἔθνηκόν τοῦτο ποίημα ἐπὶ πάσης τῆς Ἰταλίας. Πλήρες δὲν αὐθαδείας κατὰ τῶν Παπῶν, γέμον ἀνιγμῶν ὡς πρὸς

τὰ πρόσφατα συμβάντα καὶ τὰς ταραττούσας τότε τὰ πνεύματα ἀπορίας, γεγραμμένον δὲ μάλιστα γλῶσσαν ἐν τοῖς σπαργάνοις αὐτῆς εὐρισκομένην καὶ ἤδη λαμβάνουσαν διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Δάντη ἀγέρωχον ὕφρος, ὅπερ οὔτε πρὸ αὐτοῦ εἶχεν οὔτε μετ' αὐτὸν ἔσχε, τοιοῦτον ἀποτέλεσμα παρήγαγεν, ὥστε, καὶ τοι τὸ δεινὸν αὐτοῦ καὶ πρωτότυπον ὕφρος ἔμεινεν ὅλως σχεδὸν ἀκατανόητον, ἀπολέσαν τὴν κλειδα τῶν αἰνιγμῶν, δὲν ἀπώλεσεν ὅμως τὴν μεγάλην αὐτοῦ δόξαν, ἐπεκτανθεῖσαν ἀκμαίως εἰς πεντακοσίων ἐτῶν διάστημα, ἕμοίαν οὖσαν πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς ἐκείνους κλονισμούς, ὧν ὁ σεισμὸς διαδίδεται εἰς ἀπείρους ἀποστάσεις.

Νομίζομεν δὲ ὅτι ἀρκούντως ὠμιλήσαμεν περὶ τοῦ Δάντου, ὅπως καταστήσωμεν γνωστὸν αὐτὸν τοῦτον καὶ τὰς δυστυχίας αὐτοῦ. Ἐσιωπήσαμεν ὅμως πλείστα ἐγκώμια ἐξυφαινόμενα ὑπὸ τοῦ Μεταφραστοῦ (1) διὰ τὸ ποίημα αὐτοῦ, τὸ ἐπιγραφόμενον *Αἶδης*, ὅπερ εἶνε τὸ σπουδαιότερον ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Δὲν συμφωνοῦμεν δὲ παντάπασι μετ' αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸ σφοδρὸν καὶ ἀλλόκοτον τοῦτο ἔργον, ἐξ οὗ ἐκρήγνυται μὲν ἀναμφιβόλως φαντασία καίουσα καὶ εὐφυία σοβαρά, δι' ὧν γεννῶνται εἰκόνας ζωηρόταται καὶ ἀσύγκριτοι, εἰς οὐδεμίαν γλῶσσαν ἀπαντώμεναι, ἀλλ' ὅπερ ὅμως ὑπάρχει ἀπογεγυμνωμένον τοῦ ἐνδιαφέροντος ὑπ' αὐτῆς μάλιστα τῆς ὑποθέσεως. Ἡ φαντασία ἐκπληττομένη σύρεται μετὰ φρίκης ἐντὸς τῶν πολλαπλασιαζομένων κύκλων τοῦ αἰωνίου βαράθρου, ὅπου ἀκαταπαύστως κουράζεται βλέπουσα τιμωρίας καὶ ἀκούουσα διηγῆσεις ἐγγλημάτων, ὅπου τίποτε δὲν δύναται νὰ ἀναπαύσῃ τὴν ὄρασιν, καὶ ὅπου μετὰ τὴν φρίκην ἐπέρχεται ἡ ἀηδία. Ὁ Δάντης φαίνεται κατώτερος πάντων τῶν ποιητῶν ὡς πρὸς τὴν τέχνην τῶν ἀντιθέσεων, διότι καθ' ἑκάστην στιγμήν περιπίπτει εἰς δυσαρέστους ἀσυναρτησίας· αἱ δὲ εἰκόνας αὐτοῦ οὖσαι τοσοῦτο μεγάλαι καὶ ὑψηλαί, εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τερατώδεις. Ἀλλ' ἡ μεγαλοφυία αὐτοῦ ἐξαγοράζει ὅλας ταύτας τὰς ἐλλείψεις. Διὸ καὶ ἡμεῖς συγκατατιθέμεθα λέγοντες ὅτι, ἐὰν ἀρμόζῃ ἰδιαιτέρα τις θέσις εἰς τὸ ποίημα τοῦ Δάντη, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ εἰς τὴν δυστυχῆ ταύτην μεγαλοφυίαν θέσιν τινα μεταξὺ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν.

ΠΕΡΙ ΛΥΠΗΣ.

Ἡ λύπη, ἐξ ὅλων τῶν παθῶν, εἶνε ἡ μᾶλλον βλαβερὰ εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν ἡ λύπη ριζωθῇ βαθέως ἐν τῇ ψυχῇ, ἔχει συνεπείας λίαν δυσαρέστους καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς οὐδόλως ἀναστρέλλονται. Ἡ ὀργὴ καὶ ὁ φόβος εἶνε πάθη ἐρμητικά, τὰ ὅποια σπανίως διαρκοῦσιν· ἀλλ' ἡ λύπη μεταβάλλεται συνήθως εἰς μελαγχολίαν διαρκῆ, ἣτις ὑποσκάπτει τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς καὶ καταστρέφει τὴν κρᾶσιν. Πρέπει λοιπὸν δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων νὰ προσπαθῶμεν ν' ἀπομακρύνωμεν ταύτην τὴν μελαγχολίαν.

Δυνατὸν κατ' ἀρχὰς νὰ θριαμβεύσῃ τις κατὰ τῆς λύπης, ἀλλ' ὅταν αὕτη λάβῃ ἐπιρροήν τινα ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου, τότε ματαίως τις ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον προσπαθεῖ νὰ τὴν ἀπο-

(1) Τοῦ Bivarol δηλονότι.

μακρύνῃ. Εἶνε ἀδύνατον μὲν ν' ἀποφύγωμεν ὅλας τὰς συμφορὰς, αἰτίνας πολιορκοῦσι τὴν ζωὴν, ἀλλὰ πρέπει νὰ δεικνύωμεν μετ' ἀποδοτικῆς ψυχῆς, καὶ νὰ τὰς ὑποφέρωμεν μετὰ καρτερίας, καὶ οὐχὶ νὰ καταφεύγωμεν εἰς τὴν λύπην. Πολλοὶ κυριευθέντες ὑπὸ τῆς λύπης, ἀποβάλλουσι πεισματωδῶς πᾶσαν παρηγορίαν, ἕως ὅτου ἡ ψυχὴ τῶν βεβαρημένη ὑπὸ τῆς μελαγχολίας καταβληθῇ ὑπὸ τὸ βῆρος αὐτῆς. Ἡ διαγωγὴ αὕτη, ἣτις καταστρέφει τὴν ὑγείαν, εἶνε πρὸς τοῦτοις ἐναντία εἰς τὴν θρησκείαν, εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ εἰς τὴν κοινὴν γνώμην.

Ἡ μεταβολὴ τῶν ἰδεῶν εἶνε τόσον ἀναγκαστικὴ εἰς τὴν ὑγείαν, ὅσον ἡ ἀσκήσις. Ὅταν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου προσηλωτῆται πολὺν χρόνον ἐπὶ ἐνὸς ἀντικειμένου καὶ μάλιστα δυσαρέστου, τότε ὅλαι αἱ λειτουργίαι τοῦ σώματος ταρασσονται. Ἐν ᾧ ἐκείνοι, οἵτινες ἐλευθεροῦνται ἐκ τῆς λύπης, καὶ καλὴν ὄρεξιν ἔχουσι καὶ τὰς χωνεύσεις κάμνουσι τακτικάς. Ἐκτὸς τῆς ἀθυμίας τοῦ πνεύματος, ἡ χαλάρωσις τῶν νεύρων, οἱ ἐσωτερικοὶ ἀνεμοὶ καὶ ἡ σῆψις τῶν χυμῶν (διότι ὁ χυλὸς δὲν δύναται νὰ ἀνανεωθῇ), ἰδοὺ τὰ ἀποτελέσματα τῆς μὴ τακτικῆς χωνεύσεως τῶν τροφῶν, τῆς προερχομένης ἐκ τῆς λύπης. Τοιουτοτρόπως αἱ καλλίτεροι κράσεις γίνονται θύμα τῆς λύπης, καὶ δὴ καὶ αἰτίοι τῆς δυστυχίας τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

Ἡ ποικιλία τῶν σκηνῶν, αἰτίνας παρουσιάζονται πρὸ τῶν αἰσθησῶν μας, συντείνει ἀναμφιβόλως εἰς τὸ νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ, ἵνα ἔχωμεν τὸν νοῦν μας προσηλωμένον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. Ἡ φύσις μᾶς παρουσιάζει πάντοτε τοιαύτας ποικιλίας, οἷον δένδρα, ἀγρούς, τερπνάς ἐξοχάς, ποταμούς, διαφόρους τοποθεσίας, τὰς ὁποίας ἐπιδιώκων ὁ ἀνθρώπος δύναται νὰ διασκεδάσῃ τὴν λύπην του. Τὸ νὰ στρέφωμεν συχνάκις τὴν προσοχήν μας ἐπὶ νέων ἀντικειμένων καὶ νὰ ἐξετάζωμεν αὐτὰ συγχρόνως, καὶ, ὅταν ἀρχίζωμεν νὰ ἀηδιάζωμεν, νὰ μεταβάλλωμεν σκηνήν, ἰδοὺ καὶ ἕτερον μέσον δι' οὗ δύναμεθα νὰ προμηθευώμεθα σειράν νέων ἰδεῶν, ἕως ὅτου αἱ ἐντυπωθεῖσαι δυσάρεστοι εἰς τὸν νοῦν μας ἐξαλειφθῶσι.

Προσέτι ταξιδεύων τις, ἐνασχολούμενος εἰς τὴν σπουδὴν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν ἢ ἀναγινώσκων συγγράμματα σπουδαία ἢ καλλίτερον γράφων περὶ ἀφηρημένων ὑποθέσεων, δύναται ἀσφαλέςτερον ν' ἀποδιώξῃ τὴν λύπην καὶ τὴν ἀνίαν, αἰτίνας πληροῦσι τὴν ψυχὴν του. Καὶ ἡ ἐνασχόλησις εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις δύναται ἐπίσης ν' ἀποδιώξῃ τὴν λύπην. Τινές, κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς λύπης, παραδίδονται εἰς τὸ πίνειν ποτὰ πνευματώδη· ἀλλὰ τὸ ἱατρικὸν εἶνε χειρότερον τοῦ πάθους!!! Εἶνε σπάνιον μέχρι τέλους νὰ μὴ καταστρέψῃ τὴν περιουσίαν τῶν, τὸν χαρακτῆρά των καὶ τὴν κρᾶσιν τῶν.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Γ. ΜΑΛΛΙΟΣ.

Ὁ βόας.

Ὁ ὄφις οὗτος, τοῦ ὁποίου τὸ μήκος φθάνει πολλάκις μέχρις ἑπτὰ μέτρων, εἶνε ὁ μέγιστος καὶ ἰσχυρότατος τῶν ὄφρων· εἶνε ὠραίος, γενναῖος καὶ πολυμήχανος· μὴ ὦν δὲ δηλητηριώδης

μάχεται γενναίως ἀντιτάσσει τὴν βίαν τῇ βίᾳ, καὶ νικᾷ μόνον διὰ τῆς ἰσχύος του.

Τὸ τερατώδες τοῦτο ζῶον εὐρίσκεται εἰς τὰς καυστικὰς ἐρήμους τῆς Ἀφρικῆς· ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ πολὺ ὀρθῶς παραβάλλεται πρὸς τὴν τῶν κυνηγετικῶν κυνῶν· ἡ οὐρὰ αὐτοῦ εἶνε βραχυτάτη ἀναλόγως τοῦ σώματός του, ἀλλὰ σκληροτάτη καὶ ἰσχυροτάτη· ἐπὶ τῆς ἀνω ἐπιφανείας τοῦ σώματός του ὑπάρχουσι μεγάλα καὶ ὠραῖα ὠσειδεῖς κηλίδες, ἔχουσαι ἐπὶ τὸ πολὺ δύο ἢ τριῶν δακτύλων μῆκος, περίεξ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι ἕτεροι μικρότεροι κηλίδες διαφόρων σχημάτων· πᾶσι δὲ εἰσι συμμετρικαὶ καὶ αἱ πλεῖστοι ἔχουσι περιφέρειαν ὑπομέλαιναν, ἥτις τὰς καθιστᾷ λίαν εὐδιακρίτους· αἱ ὠραῖαι αὗται κηλίδες ἔχουσι χρώματα ποικιλότατα καὶ ζωηρότατα. Εἶνε δὲ τὸ χρῶμα τῶν μὲν ὠσειδῶν κηλίδων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπόξανθον χρυσιζόν καὶ ἐνίοτε ἐρυθρὸν ἢ μέλαν με περιφέρειαν λευκὴν τῶν δὲ λοιπῶν καστανόν, μᾶλλον ἢ ἦτον ζωηρόν, με στίγματα μελανὰ ἢ κόκκινα. Τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματός του εἶνε τεφρόχρονον κιτρινωπὸν με μελανὰς κηλίδας. Φρίττει τις ἀναγινώσκων ἐν ταῖς περιγραφαῖς τῶν περιηγητῶν, πῶς τὸ τερατώδες τοῦτο θηρίον ἔρπει διὰ μέσου τῶν ὑψηλῶν χόρτων καὶ φρυγάνων, ὡς μακρὰ δοκὸς ταχέως κινουμένη μακρόθεν βλέπει τις ἐκ τῆς κινήσεως τῶν κατὰ τὴν διαβάσιν του κλινόντων φυτῶν τὸν αὐλακα, ὃν σχηματίζουσιν οἱ διάφοροι τοῦ σώματος αὐτοῦ κυματισμοί. Αἱ ἀγέλαι τῶν γαζελῶν καὶ τῶν λοιπῶν ζῴων, με τὰ ὅποια τρέφεται, φεύγουσιν ἅμα τὸν ἴδιον· τὸ μόνον προφυλακτικὸν μέσον ἀπὸ τῶν θανατηφόρων αὐτοῦ ὀδόντων, ἐν μέσῳ τῶν ἐκτεταμένων ἐκείνων ἐρήμων, εἶνε νὰ βάλῃ τις πῦρ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ καυστικοῦ ἡλίου ἡμίκαυστα χόρτα· διότι με τὰ συνήθη ἔπλα δὲν εἶνε δυνατόν νὰ φονεῖται ὁ βόας, καὶ μάλιστα ὅταν πεινᾷ. Ἐπειδὴ δὲ κολυμβᾷ μετὰ τοσαύτης εὐκολίας, ὥστε δύναται νὰ διέλθῃ καὶ θαλάσσιον πορθμόν, καὶ ἀναβαίνει ταχύτατα μέχρι τῶν ὑψηλοτάτων κορυφῶν τῶν δένδρων, δὲν δύναται τις νὰ σωθῇ, ὅταν καταδιώκηται ὑπ' αὐτοῦ, ριπτόμενος εἰς ποταμὸν ἢ ἀναβαίνων εἰς δένδρον ὑψηλόν. Ὅταν ὁ βόας παρατηρήσῃ, ὅτι ζῶον τι μέλλει νὰ τὸν προσβάλῃ, πίπτων κατ' αὐτοῦ δὲν τὸ δάκει διὰ τῶν ὀδόντων, ἀλλὰ τὸ περιβάλλει διὰ τοσοῦτων σπειρῶν καὶ τὸ σφίγγει μετὰ τοσαύτης ἰσχύος, ὥστε τὸ κάμνει νὰ ἐκπνεύσῃ πάραυτα. Ἐὰν δὲ τὸ οὕτως ἐκπνεύσῃ ζῶον ἦνε τοσοῦτον μέγα, ὥστε δὲν δύναται νὰ τὸ καταπῆ, μολοντί τὸ χάσμα τοῦ στόματος αὐτοῦ εἶνε μέγα καὶ εὐκόλως ἐκτείνεται, ἐξακολουθεῖ νὰ τὸ σφίγγῃ διὰ τῶν σπειρῶν του διὰ νὰ τὸ συνθλάσῃ δ' εὐχερέστερον, τὸ φέρει κυλιόμενος μετ' αὐτοῦ, πλησίον χονδρῶ τινος δένδρου, τοῦ ὁποίου τὸν κορμὸν ἐγγλεῖει ἐντὸς τῶν σπειρῶν του, καὶ τοποθετεῖ αὐτὸ μετὰ τοῦ δένδρου καὶ τοῦ σώματός του, καὶ περιβάλλει ἀμφοτέρωθεν διὰ τῶν ἰσχυρῶν σπειρῶν του, μεταχειριζόμενος τὸν κορμὸν

τοῦ δένδρου ὡς μοχλόν· ἀφοῦ δὲ τοιοῦτοτρόπως καταστήσῃ τὸ θήραμα μαλακόν, τὸ καταπίνει. Πολλάκις μόνον τὸ ἡμισυ καταπίνει, τοῦ ἐτέρου ἡμίσεος μένοντος ἐκτός, μεχριστοῦ χωνεύσῃ τὸ πρῶτον.

Εἶνε λίαν περιεργὸς ἡ ἐφεξῆς ζωηρὰ περιγραφή ταυτοειδούς ὄφως, ἐκ τῆς νήσου Βορνέου, δεκαεξὶ ποδ. τὸ μῆκος καὶ περὶ τοὺς δεκαοκτὼ δακτ. τὴν περιφέρειαν, ὅστις ἐταξείδευσεν ἐπὶ τινος ἀγγλικοῦ βασιλικοῦ πλείου.

«Ὁ ὄφεις οὗτος,» λέγει μάρτυς αὐτόπτης «ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εὐρισκόμενος, ἐγευματίζεν ἀπὸ μίαν αἶγα ἅπαξ τοῦ μηνὸς ἢ κατὰ τρεῖς ἑβδομάδας, με νήσσα ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, ἢ ὀρθία, ὡς ἐπιφορήματα. Τὰ ζῶα, ὅσα μετ' αὐτοῦ ἐστάθησαν εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ τὸν χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ διάστημα τοῦ ταξιδίου, συνίσταντο ἀπὸ ἐξ κοινὰς αἰγας, αἵτινες ἐλογίζοντο ἀρκετὴ τροφή διὰ πέντε ἢ ἕξ μῆνας.

»Ἐν ἀρχῇ ἔτι τοῦ ταξιδίου παρέστησεν εἰς ἡμᾶς τὴν ροφητικὴν αὐτοῦ ἰκανότητα, δημοσίᾳ, ἐπὶ τοῦ τῆς πρύμνης καταστρώματος, ὅπου τὸ κλωβίον αὐτοῦ ἔσπεκε. Τὴν θύραν ἀνοίξαντες, εἰσωθήσαμεν μίαν τῶν αἰγῶν καὶ ἀφήκαμεν αὐτὴν μόνην εἰς τὸ κλωβίον μετὰ τοῦ ὄφως. Τὸ δύστηνον ζῶον, ὡς νὰ ἠσθάνθη ἐκ φυσικῆς ὀρυξίας τὸν φρικτὸν κίνδυνον τῆς θέσεώς του, ἤρχισεν εὐθὺς νὰ κραυγάζῃ με τὸν πλέον θλιβερόν τρόπον, κτυπῶν συγχρόνως με τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄφως, πρὸς ὑπεράσπισιν.

«Ὁ δὲ βόας, ὅστις κατὰ πρῶτον ἐφάνη ὡς μόλις θεωρήσας τὸ ταλαιπύρον ζῶον, ἤρχισε μετ' ὀλίγον νὰ σαλεύῃ μικρὸν τι, καὶ τὴν κεφαλὴν στρέψας πρὸς τὸ μέρος τῆς αἰγῆς, προσήλωσεν ἐπὶ τέλους δυσμενῆ καὶ θανάσιμον ὀφθαλμὸν ἐπὶ τοῦ τρέμοντος θύματος, τοῦ ὁποίου ὄλονεν ἠῤῥαξαν ἢ ἀγωνία καὶ ἡ φρίκη διότι, καὶ πρὶν ὁ ὄφεις τὸ συλλάβῃ, ἐκλονεῖτο κατὰ πᾶν μέλος, ἐξηκολούθει δὲ μως ἔτι τὴν ἀνίσχυρον προσβολήν, κρατίζον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις ἦτον ἤδη ἀρκετὰ ἐμψυχωμένος,

καὶ προητοιμάζετο εἰς τὴν εὐωχίαν. Πρῶτον δὲ πάντων ἐξηκόντισε τὴν δικρανοειδῆ γλωσσάν του καὶ συγχρόνως ἀνύψωσεν ὀλίγον τὴν μικρὰν κεφαλὴν του· ἔπειτα ἐξαίφνης τὴν αἶγα συλλαβὸν ἀπὸ τὸν ἐμπρόσθιον πόδα με τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ κάτω αὐτὴν ρίψας, τὴν περιτύλιξεν ἐν ἀκαρεῖ εἰς τὰς φρικτῶδεις σπείρας του. Τόσον ταχέια τῶνόντι καὶ τόσον στιγμιαία ἐγείνεν ἡ πράξις, ὥστε ἦτον ἀδύνατον ν' ἀκολουθῇ ὁ ὀφθαλμὸς τὴν συστροφὴν τοῦ μακροσμένου σώματός του, Περιετύλιξε δὲ τὰς σπείρας ὄχι με τακτικὸν ἐλικοειδῆ τρόπον, ἀλλὰ μᾶλλον ὁμοία δεσμοῦ, ἐν μέρος τοῦ σώματος εἰς τὸ ἄλλο ἐπιθέτων, ὡς διὰ νὰ προσθήσῃ βᾶρος εἰς τὴν μωδῆ κατάθλιψιν, καὶ οὕτω δραστηριώτερον νὰ κατασυντρίψῃ τὸ ἐλεεινὸν θῦμα. Καθ' ὄλον τὸν χρόνον τοῦτον ἐξηκολούθει νὰ κρατῆ με τοὺς ὀδόντας (μολοντί ἐφαίνετο περιττὴ ἢ προφύλαξις αὕτη) τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ζώου, τὸ ὁποῖον εἶχε πρῶτον συλλάβει.

Ὁ Βόας.

Ἐπειτα βραδέως καὶ προσεκτικῶς ἐξετυλίχθη, ἔωστού, τῆς αἰγῆς πεσοῦσης νεκρῶς ἀπὸ τὸ τερατιῶδες ἐναγκλισμα, ἤρχισε νὰ ἐτοιμάζεται πρὸς καταρρόφησιν αὐτῆς. Τὸ στόμα θέσας κατέμπροσθεν τοῦ νεκροῦ ζώου, ἤλειπεν αὐτὸ μὲ σίελον· ἔπειτα λαβῶν τὸ ρύγχος αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα (τὸ ὁποῖον ἐφαίνεται καὶ τρώντι πάντοτε φαίνεται ὡς πρόσφατος πληγῆ), κατερόφησεν αὐτὸ, ἔωστού τὰ κέρατα ἐσυγχώρουν. Τὰ ἐξογκώματα δὲ ταῦτα ἐπέφερον μικρὰν τινα δυσκολίαν, ὅχι τόσο διὰ τὴν ἔκτασιν ὅσον διὰ τὰς αἰχμᾶς τῶν μ' ὄλον τοῦτο καὶ αὐτὰ μετ' ὀλίγον ἐγίναν ἀφαντα, ἀλλὰ ἐξωτερικῶς μόνον, διότι σφαιρότατα διεκρίνοντο προβαίνοντα κατὰ τὸ ἔσω μέρος, πᾶσαν στιγμὴν ἀπειλοῦντα νὰ προκύψωσι διὰ τοῦ δέρματος. Τὸ θῦμα εἶχε τώρα καταβῆ ἕως εἰς τοὺς ὤμους· ἦτο δ' ἐκπληκτικὸν θέαμα νὰ παρατηρῆ τις τὴν μεγίστην ἐνέργειαν τῶν τοῦ ὄφως μυῶνων, τόσον παρὰ φύσιν ἐντεταμένον, ὥστε ἡ ἔκτασις αὕτη ἤθειεν ἐξ ὀλοκλήρου ἀδυνατίζει τοὺς μῦς παντός ἄλλου ζώου, μὴ προικισμένου, ὡς αὐτός, μὲ ἰδικιτέρας δυνάμεις συγχρόνου ἐκτάσεως καὶ ἐνεργείας. Ὅποτε ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ τράχηλος δὲν ἐφαίνοντο εἰμὴ ὡς δέρμα ὄφως, παραγεμισμένον σχεδὸν μέχρις ἐκρήξεως, ἦτο πρόδηλος ἀκόμη ἡ ἐνέργεια τῶν μυῶνων καὶ ἀμείωτος ἡ ροφητικὴ τοῦ δυνάμεις· ἦτο δ' αὕτη κατ' ἀλήθειαν ἀποτέλεσμα τῆς συστατικῆς τῶν μυῶνων ἰσχύος, βοηθημένης ἀπὸ δύο σειρὰς ἰσχυρῶν ἀριστρωτῶν ὀδόντων.

»Εἰς διάστημα δύο ὡρῶν καὶ εἴκοσι λεπτῶν κατερόφησεν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν αἶγα· εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς πράξεως ταύτης ἡ ὀγκωσις περιωρίζετο εἰς τὸ μέσον μέρος τοῦ σώματος ἢ τὸν στόμαχον, τὰ δὲ ἀνώτερα μέρη, τσαύτην λαβόντα διάτασιν, εἶχον ἐκπατέθει εἰς τὸ φυσικὸν αὐτῶν μέγεθος. Ἐπομένως, συστραφεῖς πάλιν, ἔκειτο ἡσύχως εἰς τὴν συνήθη αὐτοῦ ναρκωμένην κατάστασιν τρεῖς ἢ τέσσαρας ἑβδομάδας, ὁπότε, τοῦ τελευταίου γεύματος διόλου χωνευθέντος καὶ διαλυθέντος, τὸν ἐπαρουσιάσαμεν ἄλλην αἶγα, τὴν ὁποίαν ἐφόρευσε καὶ κατέφαγε μετ' ἴσης εὐκολίας. Φαίνεται δὲ ὅτι σχεδὸν πᾶν τὸ ὁποῖον καταπίνει μετατρέπεται εἰς τροφήν· διότι μικρὰ ποσότης τιτανώδους ὕλης (καὶ αὕτη οὐδὲ τὸ δεκατημόριον ἴσως τῶν ὀστέων τῆς αἰγῆς) μὲ τινὰς τρίχας ἐνίοτε συνίσταν τὴν κόπρον αὐτοῦ.»

Ἐξ ἄλλου ζωολογικοῦ πονήματος συνάγομεν τὰ ἐπόμενα— «Ὁ φύλαξ τῶν ἐν τῷ Πύργῳ τοῦ Λονδίνου εὐρισκομένων ζώων» λέγει ὁ συγγραφεὺς «μ' ἐμήνυσεν ὅτι εἰς τῶν βοῶν συσφιγκτῶρων εἶχεν ἀλλάξει πρὸ μικροῦ τὸ δέρμα του καί, ἐπειδὴ εἰς τοιαύτην ἐποχὴν ὄλοι κοινῶς οἱ ὄφεις εἶνε δραστηριώτεροι, μὲ προσεκάλεσε νὰ ὑπάγω πρὸς ἐπίσκεψιν. Ὑπήγα λοιπὸν μετὰ τινῶν φίλων μου εἰς τὸν Πύργον, ὅπου εὐρήκαμεν κλωβίον εὐρύχωρον, τὸ ἔδαφος τοῦ ὁποῖου συνίστατο ἀπὸ κασσιτέρου θήκη, μὲ κόκκινον ὑφασμα ἐσκεπασμένην καὶ πλήρη θερμοῦ ὕδατος, ὥστε νὰ παράγεται ἡ κατάλληλος θερμοκρασία. Αὐτοῦ δὲ ὁ ὄφις, μετὰ χάριτος τὴν κεφαλὴν ἀνυψῶν εἰς τὴν στέγην καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ κλωβίου, πλήρης ζωῆς καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ σείων, ἐξέταξε τὴν ἔκτασιν τῆς φυλακῆς του.

«Μέγας τις λαγῶς εἰσήχθη εἰς τὸ κλωβίον. Ὁ ὄφις ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ καταβάς ἐπλαγίασεν ὡς ξύλον ἀκίνητος, μηδὲν δεικνύων σημεῖον ζωῆς εἰμὴ τὴν λάμψιν τοῦ μικροῦ ὀφθαλμοῦ του. Ὁ

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ. Τόμ. Γ'. Τεύχος ΚΗ').

λαγῶς ποσῶς αὐτὸν δὲν ἐστοχάσθη, ἀλλ' ἤρχισε νὰ περιέρχεται τὸ κλωβίον. Ὁ δὲ ὄφις ἐξαίφνης, ἀλλὰ σχεδὸν ἀνεπαίσθητως, ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν, τὰ τοῦ λαγῶς ἀκολουθῶν κινήματα. Τέλος, μηδὲν αἰσθανόμενος οὗτος τὴν ἐπικίνδυνον αὐτοῦ θέσιν, ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἐνεδρεύουσαν κεφαλὴν. Ὁ ὄφις ὡς ἀτραπὴ κατ' αὐτοῦ ὤρμησε. Μόλις ἠκούσθη ἓνας κτύπος, μία κραυγὴ καὶ τὸ θῦμα περιεκλείσθη εἰς τὰς σπείρας τοῦ δράκοντος. Τοῦτο σχεδὸν ἔγινε ταχύτερον παρ' ὅσον ὁ ὀφθαλμὸς ἐπρόφθανε ν' ἀκολουθῆ. Τὴν μίαν στιγμὴν ἦτον [ἀκίνητος ὁ ὄφις· τὴν ἄλλην ἦτο σωρὸς διπλῶν περὶ τὸ θήραμά του. Ἐῖχε πιάσει τὸ ζώιδιον ἀπὸ τὸν λαμῶν κατ' αὐτὸ ὑποκάτω τοῦ ὠτίου καὶ κατέθλιβεν αὐτὸ μάλιστα περὶ τὸν θώρακα. Οἱ ὀπίσθιοι πόδες ἦσαν ἐτι ἐλεύθεροι καὶ μ' αὐτοὺς ἔκαμεν ἀηλιτισμένον ἀγῶνα ὁ λαγῶς· ἀλλ' ὁ ὄφις μὲ πολλὴν ἐπιδειξιότητα εὐθὺς καὶ τὰ ὀπίσθια περιετύλιξεν. Εἰς ὀκτὼ δὲ λεπτὰ ἦτο διόλου νεκρὸν τὸ τετράποδον. Τότε βαθμηδὸν καὶ προσεκτικῶς ἐξετυλίχθη ὁ ὄφις καί, παρατηρήσας ὅτι δὲν ἐκινεῖτο πλέον τὸ θῦμά του, ἀφῆκεν αὐτὸ καὶ ἐστάθη ἀπέναντι τοῦ ἐμπροσθίου μέρους τοῦ λαγῶς. Κοινῶς οἱ βόαι ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν· ἀλλ' οὗτος ἤρχισεν ἀπὸ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας· διὸ καὶ περισσοτέρην δυσκολίαν ἐδοκίμασεν ἐπὶ τέλους ὅμως κατεδρόχισεν ὀλοκλήρον τὸν ἄθλιον λαγῶν.»

ἹΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

Κεφάλαιον Β'. (1)

Καταγωγή τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων τόπων, παραγόμενα ἐκ τῆς ὀνομασίας εἴτε τῶν ἐν αὐτοῖς ἀποκατασταθέντων λαῶν εἴτε τῶν ἐδηγούντων αὐτοὺς ἀρχηγῶν, μᾶς διδάσκουσιν ἐνίοτε ὁπόθεν κατήγοντο οἱ πρῶτοι αὐτῶν κάτοικοι καὶ τίς ὑπῆρξεν ὁ θεμελιωτὴς αὐτῶν.

Αἱ ὀνομασίαι ὅμως, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐγένετο διαδοχικῶς γνωστὴ ἡ νῆσος Κέρκυρα, ἄπασαι σχεδὸν ἐκ τῆς μυθολογίας ἢ ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς παραλίας τῆς νήσου ληφθεῖσαι, οὐδὲν πρὸς ταῦτα φῶς ἐπιχέουσιν. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς οὐδὲν πρὸς τὸ ζήτημα λύουσιν· οἱ δὲ θελήσαντες νὰ γνωμοδοτήσωσι περὶ τούτου τοσούτον πρὸς ἀλλήλους διαφωνοῦσιν, ὥστε ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν αὐτὴν πάντοτε μένει ἀβεβαιώτητα.

Ἄν δώσωμεν πίστιν εἰς Διόδωρον τὸν Σικελιώτην (βιβλ. Ε'), ὁ Φαίαξ, ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κερκύρας, πρῶτος ἀποκατέστη εἰς τὴν νῆσον Κέρκυραν, τῆς ὀπείας οἱ κάτοικοι διὰ τοῦτο ὀνομάσθησαν Φαίακες. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς τηροῦσιν ἄρχαν σιωπὴν ἐπὶ τῶν κατορθωμάτων τοῦ ἡγεμόνος τούτου.

Ὁ Ἄνδρέας Μάρμορας ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Φαίαξ κατέστησεν εὐτυχεῖς τοὺς νησιώτας διὰ τῆς συνετῆς καὶ δικαίας αὐτοῦ

(1) Ἴδε τὸ Α'. ἐν σελ. 63 τοῦ ἀνα χεῖρας τόμου.

κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ἡ καλὴ φήμη εἴλκυσε ἐν τῇ νήσῳ πληθὺς ξένων κατοίκων ἐκ τῶν πλησιοχώρων μερῶν. Καί τοι στηρίζεται ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τοῦ Εὐσταθίου, εἶνε ὅμως βέβαιον ὅτι οὔτε ὁ συγγραφεὺς οὔτος ὅτε ἄλλος τις τῶν ἀρχαίων ἀναφέρει τι περὶ τῆς διαρκείας εἴτε περὶ τῆς ἰσχύος τῆς βασιλείας τοῦ Φαίακος, καθὼς οὔτε περὶ τῶν ἀρετῶν, τὰς ὁποίας τῷ ἀποδίδει ὁ Μάρμορας. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου ἐπίσης ἀναφέρει ὁ Κερκυραῖος ἱστορικὸς ὅτι ἀφίχθη ὁ Ἰάσων εἰς Κέρκυραν.

«Ὁ Ἰάσων ἐπανερχόμενος, λέγει, ἐκ τῆς Κολχίδος μετὰ τῆς Μήδειας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Αἰήτου, φέρων τὸ χρυσοῦν δέρας, ἀφίχθη εἰς τὴν νήσον τῶν Φαίαικων. Ὁ Αἰήτης ἐπέμπε πρέσβεις εἰς τὸν Φαίακα ἵνα μαθόντες πληροφορήσωσιν αὐτὸν περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰάσονος γενομένης ἀρπαγῆς τῆς θυγατρὸς του· οὗτος δὲ εἶχε συστρατιωτικὰς ἑνα ἀδελφὸν τοῦ Φαίακος ὀνόματι Ναυσίθου καὶ τὸν υἱὸν τούτου Ρηξήνορα, ὃν ὁ μὲν ἦτο πηδαλιούχος τῆς Ἀργούς, ὁ δὲ πρῶτος. Ὁ Φαίαιξ ὑποδεχθεὶς τὸν Ἰάσωνα παρεκάλεισεν αὐτὸν νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν Αἰήτην τὴν Μήδειαν, ἃν ἦτο εἰσέτι παρθένος· ἀλλὰ τοῦ Ἰάσονος προβλέψαντος ὅπως ματαιώσῃ τὸν ὄρον τούτον, ὁ βασιλεὺς τῶν Φαίαικων προσδιώρισεν ἐν πλήρει δικαιοματί τὴν Μήδειαν ὡς σύζυγόν του. Ὁ γάμος ἐτετέλεσθη λοιπὸν μεγαλοπρεπῶς, ἡ δὲ Μήδεια εὐγνωμονοῦσα πρὸς τοὺς θεοὺς προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Δύο βωμοὶ ἀνηγέρθησαν, ὃν ὁ μὲν ἀριερώθη εἰς τὰς Νύμφας, ὁ δὲ εἰς τὰς Νηρηίδας. Ὁ Ἰάσων βασιλικῶς φιλοξενηθεὶς ὑπὸ τοῦ Φαίακος ἠκολούθησε τὴν πορείαν του, οἱ δὲ πρέσβεις τοῦ Αἰήτου φοβούμενοι τὴν ὀργὴν του, δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν ὅπως δώσωσι λόγον τῆς ἀποστολῆς των. Ὁ Φαίαιξ ὅμως τοῖς παρεχώρησε γῆπεδον, ἔνθα ἔκτισαν πόλιν.»

Ὁ Μάρμορας ἀναφέρει εἰς μαρτυρίαν τῆς διηγήσεώς του τὸν Πλούταρχον. Ὁ συγγραφεὺς οὔτος ὁμιλεῖ μὲν περὶ τοῦ Φαίακος (ἐν βίῳ Θεσείως), ἀλλ' ἀπλῶς ὡς ἑνὸς τῶν ἀργοναυτῶν τῶν ἐλθόντων μετὰ τοῦ Ναυσίθου ἐκ Σαλαμῖνος καὶ κυβερνώντων τὸ πλοῖον Ἀργώ.

Ἐκ τῶν πολλῶν συγγραφέων, οἵτινες ἐπραγματεύθησαν περὶ τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἀργοναυτῶν, ὁ Ἀπολλώνιος ἐνδιατρίβων περὶ τὰς λεπτομερείας, αἵτινες οὐδεμίαν ἀφίνουσιν ἀμφιβολίαν, λέγει ὅτι οὐχὶ ὁ Φαίαιξ, ἀλλ' ὁ Ἀλκίνοος ἐβατίλευεν ἐν Κερκύρᾳ, καθ' ὃν χρόνον εἶχεν ἀρχιθῆ ἐν αὐτῇ ὁ Ἰάσων. Ὁ Πausανίας ἀναφέρει παλαιὰ ποιήματα τῶν Ἑλλήνων καλούμενα Ναυπάκτια, ἐν οἷς λέγεται ὅτι ὁ Ἰάσων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πελοῦ ἐγκάτελειψε τὴν Κολχίδα ὅπως ἀποκατασταθῆ εἰς Κέρκυραν, καὶ ὅτι ἐνταῦθα ἀπώλεσε τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ υἱὸν Μέρμερον κατασπαρχθέντα ὑπὸ λεαίνης, ἐνῶ ἐθήρευεν εἰς τι μέρος τῆς ἀπέναντι Ἡπείρου. Ἀλλ' εἰς τα ποιήματα ταῦτα οὐδεὶς λόγος γίνεται ὅτι ὁ Φαίαιξ ἦτο τότε ἐπὶ τοῦ θρόνου.

Οἱ συγγραφεῖς διχογνωμονοῦσιν ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν τῶν πρώτων κατοίκων τῆς νήσου Κερκύρας. Βλέπομεν εἰς τὸν Ὀμηρον (Ὀδυσ. Ζ) ὅτι ὁ Ναυσίθοος, ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Περιβοίας, θυγατρὸς τοῦ Εὐρυμέδοντος, ὠδήγησεν εἰς τὴν νήσον Σχερίαν ἀποικίαν τινὰ τῶν τὴν ἐκτεταμένην Ὑπέρειαν κατοικούντων Φαίαικων, ἧτις ἔδωσαν εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς νόμους,

ἔκτισε πόλιν καὶ ἀνήγειρε ναοὺς εἰς τιμὴν τῶν θεῶν. Ὁ Πλούταρχος περιγράφων τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἡσυχίαν, ὃν ἀπέλαυον οἱ νησιῶται μακρὰν τοῦ θορύβου, τῶν στάσεων καὶ τῶν ἀνατροπῶν, εἰς ἃς οὐχὶ σπανίως τὰ μεγάλα κράτη ὑπόκεινται, καί, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τοῦ Ὀμήρου, ἀναφέρει τὴν τοσοῦτον ἠπίαν κυβέρνησιν τοῦ Ναυσίθου, ἀρχηγῶ ἀποικίας, ἣν οὔτος ὠδήγησεν εἰς τὴν νήσον Σχερίαν.

Ἄλλοι συγγραφεῖς, οὐδόλιως παραδεχόμενοι τὴν μετανάστευσιν ταύτην, ποιοῦσιν ἐκ τῶν Φαίαικων λαὸν αὐτόχθονα.

Ὁ Κόνων λέγει ὅτι ἀπέναντι τῶν παραλίων τῆς Ἡπείρου, εἰς τὸ Ἴονιον πέλαγος, ἔκειτο νῆσος τις, καλουμένη Σχερία καὶ κατοικουμένη ὑπὸ τῶν Φαίαικων, λαοῦ αὐτόχθονος, λαβόντος τὴν ὀνομασίαν ἐκ τοῦ Φαίακος, ἑνὸς τῶν βασιλέων αὐτῆς. Τὴν αὐτὴν προσέτι φέρει γνώμην καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ρόδιος, καλῶν ὡσαύτως τοὺς Φαίαικας λαὸν αὐτόχθονα.

Ὁ τῆς Κερκύρας υἱὸς Φαίαιξ δὲν εἶνε ὁ μόνος, τοῦ ὁποίου τὴν μνήμην οἱ ἀρχαῖοι παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς· πολλοὶ ἄλλοι ὑπῆρξαν κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους. Ὁ δὲ Πλούταρχος ποιεῖται μνεῖαν τινὸς Φαίακος, γνωστοῦ γενομένου ἐκ τῶν διενέξεων αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου. Ὁ Ἀριστοφάνης εἰσάγει εἰς τὴν σκηνὴν Φαίαικά τινα, ὅστις διὰ τῆς εὐγλωττίας του κατώρθωσε ν' ἀπαλλαγθῆ τῆς θανατικῆς ποινῆς, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ δικασταὶ τὸν εἶχον καταδικάσει, ὁ δὲ Θουκυδίδης ἐπίσης ἀναφέρει τινὰ Φαίαικα, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέμψαν πρέσβυν μετὰ δύο ἄλλων εἰς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. Οἱ περίφημοι ὀχθετοὶ τοῦ Ἀκράχαντος κατὰ τὸν Διόδωρον εἰσιν ἔργον Φαίαικός τινος ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβον.

Ὁ Σαμουήλ Βοχάρδος παράγει τὴν λέξιν Φαίαιξ ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ φαίχ (phaich), ὅπερ σημαίνει τὴν ὑπεροχὴν εἰς πλοῦτη καὶ εἰς ἀρετὰς. Ἡ ἐπωνυμία αὕτη ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς τοὺς ἀρχαίους Κερκυραῖους, οἵτινες διεκρίνοντο διὰ τὴν ἠπιότητα τῶν ἠθῶν των, διὰ τὴν βιομηχανίαν των καὶ διὰ τὰ πλοῦτη τὰ ἐξ αὐτῆς προερχόμενα.

Κατὰ τὸν Ὀμηρον, Ἀλκίνοος ὁ υἱὸς τοῦ Ναυσίθου ἐδοκίμει ἐν Κερκύρᾳ, καθ' ὃν χρόνον ὁ Ὀδυσσεὺς ἐρρίφθη ὑπὸ τρικυμίας εἰς τὰ παράλια τῆς νήσου.

Ναυσικά ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀλκίνοου, περιδιαβάζουσα ποτε μετὰ τινῶν τῶν θεραπευτικῶν αὐτῆς κατὰ τὴν παραλίαν, εἶδεν αἴφνης ἐξελθόντα τῶν κυμάτων ἄνθρωπον γυμνὸν ὅστις, πλησιάζων πρὸς αὐτὴν μετὰ φόβου, ἐπεκαλεῖτο τὴν εὐσπλαγχιάν της. Κατ' ἀρχὰς ἡ ἡγεμονίς κυριευθεῖσα ὑπὸ φόβου ἠθέλησε νὰ ἐπισθοδρομήσῃ, ἀλλὰ πάραυτα συνελθοῦσα καὶ τὴν καρδίαν της συμβουλευθεῖσα, ἐκάλυψε διὰ μέρους τῶν ἐνδυμάτων της τὸν Ὀδυσσεῖα, ὃν ἐπαρουσίασε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς. Ὁ Ἀλκίνοος ἐκπλαγείς διὰ τὸ συμβῆναι τοῦτο, οὐχ ἦττον ἠυχαριστήθη τὰ μάξιστα διότι ἤξιώθη νὰ φιλοξενήσῃ τὸν περίφημον βασιλέα τῆς Ἰθάκης. Ὁ Ὀδυσσεὺς τῷ ἐδιηγῆθῆ λεπτομερῶς τὴν περιβόητον πολιορκίαν τῆς Τριιάδος, τὰ ταξείδια καὶ τὰς περιπετείας του. Ἡ εὐγλωττία του καὶ τὸ συμπαθὲς τοῦ προσώπου του εἴλκυσε τὴν εὐνοίαν τοῦ βασιλέως τῶν Φαίαικων καὶ ἐγέννησαν ἐνταῦτ' ὡς ζῶρον πάθος ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Ναυσικᾶς. Ὁ σύζυγος τῆς πιστῆς Πηνελόπης, ἀπο-

φεύγων τὰ θέλητρα τῆς ἡγεμονίδος, ἐπετάχυνε τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνοδόν του. Ὁ Ἀλκίνοος τῷ ἐχορήγησε πᾶσαν πρὸς τοῦτο συνδρομὴν καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς μετ' ὀλίγον εὗρισκετο εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ὥραίας συζύγου του, τὴν ὅποιαν εἰς μάτην τοσοῦτοι ἡγεμόνες ἐπὶ τοσοῦτον καιρὸν εἶχον ἀποπειραθῆναι νὰ ἐξαπατήσωσιν.

Μετ' οὐ πολὺ, ὁ Αἰνεάς, σωθεὶς ἔκ τινος τρομερᾶς τρικυμίας, συμβάσσης παρὰ τὰς Στροφάδας νήσους, καὶ τεταραγμένος εἰσέτι ἔκ τῶν προρρήσεων τῆς ἀρπυίας Κελαινοῦς, ἀναγνωρίζει τὰς ἀπηρωρημένας κορυφὰς τῆς νήσου τῶν Φαιάκων.

Ἡ ἀπὸ τῆς Κορινθίου εἰς Κέρκυραν μετάβασις τοῦ Ἡρακλείδου Χερσικράτους εἶνε ἡ ἐποχὴ ἀφ' ἧς ἀρχεται ἡ θετικωτέρα καὶ λεπτομερεστέρα ἱστορία τῶν κατοίκων τῆς νήσου ταύτης. Κατὰ δὲ τὰς διηγήσεις τῶν ποιητῶν, ὁ Χερσικράτης ὠδήγησεν ἐν αὐτῇ ἀποικίαν Κορινθίων. Ὁ Πήγασος ἦτο τὸ διακριτικὸν σημεῖον τῶν Κορινθίων· εὗρισκόμενος λοιπὸν ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν Κερκυραίων δεικνύει κατὰ τὸν Ἑζεκιὴλ Σπανέμιον (Ezechiel Spanhemius) τὴν καταγωγὴν ἢ τὴν κατάκτησιν τῶν τελευταίων τούτων ὑπὸ τῶν πρώτων.

Ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Χερσικράτους ἀρχεται, οὕτως εἰπεῖν, ἡ ἱστορία τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ. Ἐξ ἑλῶν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ὁ Θουκυδίδης, τὸν ὅποιον καὶ παρελάβομεν ὡς ὀδηγόν, μᾶς δίδει τὰς περισσοτέρας λεπτομερείας ἐπὶ τῶν χρονικῶν τῶν νησιωτῶν τούτων. Ἀφοῦ οἱ Βακχιάδαι ἐξώσθησαν τῆς Κορινθίου ἕνεκα τοῦ φόβου τοῦ Ἀκταίωνος, ὁ Ἀργίας καὶ ὁ Χερσικράτης, ὑποχωροῦντες εἰς τὴν μερίδα τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀνεχώρησαν ἐπὶ κεφαλῆς ἀποικίας τινός, ἵνα νέαν πατρίδα ζητήσωσιν. Ὁ Ἀργίας μετέβη εἰς Σικελίαν, ὅπου ἴδρυσεν τὰς Συρακοῦσας καὶ, καταστάσας αὐτὰς κραταιάς, ἐπέβαλε νόμους εἰς τοὺς Ἀφρικανούς καὶ μόνος ἀντέστη κατὰ τῆς Ρωμαϊκῆς δυνάμεως.

Ὁ δὲ Χερσικράτης ἀποκατασταθεὶς εἰς τὴν Φαιακίαν, καὶ τοι διακρινόμενος ἐν τῇ ἐξοχῇ εἴλκυσε τὴν ἀγάπην καὶ ὑπόληψιν τῶν νησιωτῶν διὰ τὸ φιλήσυχον τῆς διαγωγῆς καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς του· ἀφοῦ δὲ ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια τῶν Φαιάκων ἐξέλιπε, ἄπαντες ὁμοθυμαδὸν ἀνύψωσαν ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν Χερσικράτην. Ὁ νέος μονάρχης ἤρρισε τὴν βασιλείαν του ἰδρύων τὴν Χρυσόπολιν, διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῆς ὁποίας οὔτε δαπάνης οὔτε κόπου ἐφείσθη. Ἡ πόλις αὕτη εἶχε περιφέρειαν σχεδὸν μίαν λεύγην· τὰ τεῖχη τῆς ἦσαν στερεῶς ἐκτισμένα, αἱ ὁδοὶ εὐθεῖαι, οἱ ναοὶ καὶ τὰ δημόσια κτίρια, ἔκ μαρμάρου, κεκοσμημένα διὰ λαμπρῶν ζωγραφικῶν τὸ πᾶν ἐνέπνεε μεγαλεῖον καὶ πολυτέλειαν. Πηγαί, δι' ἀγαλμάτων ἐστολισμένα, παρείχον εἰς τοὺς κατοίκους ὕδωρ δι-αυγέστατον, ὅπερ μεταχρετεύετο ἐντὸς τῆς πόλεως διὰ ὑδραγωγείου. Ὁ λιμὴν ἦτο πάντοτε πλήρης ἑλληνικῶν πλοίων· μετὰ δὲ πῦρτα ἐπροσπέλαζον εἰς αὐτὸν καὶ τὰ τῶν Ρωμαίων, οἵτινες ἐμπορικᾶς συνῆψαν σχέσεις μετὰ τῶν κατοίκων τῆς νήσου.

Ἡ εἴσοδος τοῦ λιμένος τούτου, ἐσχηματισμένη ὑπὸ δύο ὑψηλῶν κορυφῶν, ἦτο κεκλεισμένη διὰ μεγάλης σιδηρᾶς ἀλύσου καὶ ὑπερασπίζετο διὰ δύο πύργων. Οὗτος δὲ εἶνε ὁ ὑπὸ Δίωνος τοῦ Καασίου καλούμενος Γλυκὴς λιμὴν.

Ἀπαντῶμεν ἐπίσης εἰς τὸν Ξενοφῶντα πομπῶδη περιγραφὴν τῆς Χρυσόπολεως. Συγγραφεῖς τινες ἀποδίδουσιν εἰς μὲν τοὺς πρῶ-

σβεις τοῦ Αἰήτου τὴν δόξαν τῆς ἰδρύσεως τῆς Χρυσόπολεως, εἰς δὲ τὸν Χερσικράτην τὴν ἀξίαν ἐτι ἐπηνώρωσε καὶ ἐκαλλώπισεν αὐτήν. (Ἀκολουθεῖ).

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΛΗΡΟΣ.

Τὰ ἐξῆς δύο εὐχαρίστως ἔχομεν ν' ἀναγγεῖλωμεν πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας πρὸς ἔπαινον τοῦ ἑλληνικοῦ Κλήρου.

Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐπέμψε πρὸς τὸν μέγαν Ραββῖνον νεάνιδα ἑβραῖον, ἣν ὅποια ὑπὸ ἔρωτος πρὸς ἑλληνα νεάνιαν ἠθέλησε, νὰ ἐναγκαλισθῆ τὸν χριστιανισμόν. Ὁ Ραββῖνος, ἀφοῦ ἐπέισθη περὶ τῆς σταθερᾶς ἀποφάσεως τῆς νέας, ἐπανέπεμψε αὐτὴν πρὸς τὸν Πατριάρχην, ὁ ὅποιος διατελεῖ εἰσέτι κατηγῶν καὶ δοκιμῶν αὐτήν.—Τοῦτο τὸ πρῶτον· τὸ δὲ δεύτερον ὅτι,

Ἰεροκῆρυξ ἑλληγν δι' ἐνός λόγου του ἐφείλκυεν ἐν Ζακύνθῳ τοσοῦτον τὸ σέβας τῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἰσραηλιτῶν, ὥστε οὗτοι προσεκέλευσαν αὐτὸν νὰ κηρύξῃ καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην ἀπήντησεν ὁ σεβάσμιος Ἰεροκῆρυξ δι' ἐπιστολῆς, ἐν ἣ διαλάμπουσιν εἰς ὕψιστον βαθμὸν τὰ αἰσθητά τῆς ἀληθοῦς ἀδελφικῆς ἀγάπης.

Ἴδου ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιστολή.

Ἀξιότιμοι κύριοι!

Μετὰ μεγάλης συγκινήσεως ἀνέγνω τὴν ἀπὸ 30 ἰουλίου πρὸς ἐμὲ ἀξιότιμον ἐπιστολήν σας, διὰ τῆς ὁποίας μὲ προσκαλεῖτε νὰ κηρύξω τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον τῆς Ἰσραηλιτικῆς κοινότητος. Διαθεσασθεῖς ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ μετὰ πολλῶν πεπαιδευμένων Ἰσραηλιτῶν ἀνατροπῆς μου, πρὸς δὲ καὶ τῆς ἀπὸ πολλῶν ἡδὴ ἐτῶν ἐμβριθεστεράς σπουδῆς τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐδιδάχθην, ὡς ἐνθερμος ζηλωτῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ τρέφω μέγαν σεβασμὸν πρὸς τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων. Ὅθεν πολὺ ἐπεθύμησα νὰ ἴδω καθ' ὀλοκλήριαν ἐκλειπούσας τὰς κατὰ καιροὺς ἀνηθίκους ἐκείνας δεισιδαιμονίας μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Χριστιανῶν ἐν Ζακύνθῳ καὶ ἀλλαχού, προῖον ἀφορᾶτων παρελθουσῶν ἐποχῶν, αἵτινες ἐπέφερον ἐνίοτε λίαν δυσάρεστα ἀποτελέσματα.

Οἱ Χριστιανοὶ πιστεύουσιν, ὅτι ὁ Ἰεχωβά, ὁ Θεὸς τῶν Ἰουδαίων, εἶνε ὁ ἄσμος πατήρ τοῦ Μασσαί, τοῦ Θεοῦ τῶν Χριστιανῶν. Ἄλλ' ἐὰν ὁ Ἰεχωβά ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ἀποφανῆται «Ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν Κύριος εἰς ἐστὶ. Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου. Καὶ οὐκ ἐκδικᾶται σου ἡ χεὶρ, καὶ οὐκ μνησθεὶς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἐγὼ εἰμι Κύριος» (Δευτερονόμ. κεφ. ΣΤ'. Ὁ καὶ Λευιτ. κεφ. ΙΘ'. 18)—καὶ ὁ Μασσαί ἐπίσης, ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν, ὁ υἱὸς ὁ μονογενὴς καὶ ἀγαπητὸς τοῦ Θεοῦ τῶν Ἰουδαίων, ἐν τῇ Νέᾳ Διαθήκῃ θεοπροπῶς δογματίζει «Ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου ταῦτα λαλῶ. Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὁλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται » (Ἰωάν. κεφ. ΣΤ'. 28 καὶ Ματθ. κεφ. ΚΒ'. 37—40). Ποῖα ἄλλα ἔθνη λοιπόν, ἀξιοτίμοι κύριοι, ἔχουσι στενοτέραν θρησκευτικὴν συγγένειαν ἢ τὰ ἔθνη τὰ χριστιανικὰ καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων; Ποῖοι ἄλλοι δύνανται, ἔχοντες ἐξ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ μαντείου τὸν αὐτὸν χρησμὸν τῆς ἀγάπης, νὰ πραγματοποιήσωσι τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπην, ἢ αὐτοὶ οἱ ἀληθεῖς Χριστιανοὶ καὶ οἱ ἀληθεῖς Ἰουδαῖοι; Ἀλλά, καθὰ ἐκ τοῦ κοινοῦ τῆς πατρίδος μου Ζακύνθου καθεκάστην ἐμπνέομαι καὶ καθὰ ἡ ἐπιστολὴ ὑμῶν μαρτυρεῖ, πολλὰ ἐσχάτως πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ θεαρέστου τούτου σκοποῦ ἐγένοντο βήματα.

Τέλος, ἀξιοτίμοι κύριοι, εἰμὶ πρόθυμος, ἀναδεχόμενος μετὰ σεβασμοῦ τὴν αἴτησίν σας, νὰ κηρύξω τὸν θεῖον λόγον καὶ ἐνώπιον τῆς Ἰσραηλιτικῆς κοινότητος, ἐὰν μὴ τι κώλυμα ἀλλάχθῃεν παρεμβληθῇ.

Δέξασθε τὴν πρὸς ὑμᾶς καὶ δι' ὑμῶν πρὸς ἅπασαν τὴν Ἰσραηλιτικὴν κοινότητα διαβεβαίωσιν τῆς εἰλικρινοῦς ὑπολήψεώς μου,

Ὁ κήρυξ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΛΑΤΑΣ.

(Ἐκ τοῦ ἰταλιστὶ παρ' Ἰσραηλιτῶν γραφομένου καὶ ἐν Κερκύρα ἐκδιδομένου περιοδικοῦ « La famiglia Israelitica—ἡ Ἰσραηλιτικὴ οἰκογένεια ».)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ.

Ἡ Παλαιστίνη ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπὸ τοὺς παλαιούς κατοίκους αὐτῆς, τοὺς Φιλισταίους. Εἰς τὴν Ἀγ. Γραφὴν λέγεται γῆ Φιλισταίμ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ρωμαίων τὸ ὄνομα τοῦτο τροποποιηθὲν ἀπετέλεσε τὸ « Παλαιστίνη.»

Ἡ Παλαιστίνη εἶνε μέρος τῆς Συρίας, εἰς τὰ παράλια δ' αὐτῆς ἦσαν οἱ Φοίνικες.

Τὸ πάλαι ἡ Παλαιστίνη ἐλέγετο γῆ Χαναάν μετὰ τὴν εἰσβολὴν δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὠνομάσθη γῆ Ἰσραήλ καὶ, ἐπειδὴ μετὰ τὴν ὄλιγον τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ ἐδέσποζεν ἡ τοῦ Ἰούδα, ἐκλήθη καὶ γῆ Ἰούδα ἢ Ἰουδαία ἔλαβε μάλιστα τὸ ὄνομα αὐτὸ μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς μίαν τῶν ἐπιστολῶν του ὀνομάζει αὐτὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, εἰς δὲ τῶν προφητῶν ἀποκαλεῖ αὐτὴν γῆν ἀρίαν καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐπεκράτησε παρὰ τοῖς Ἑυρωπαίοις μάλιστα, οἱ ὅποιοι καλοῦσιν αὐτὴν Terra Santa.

Ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας περιελάμβανεν ἰδίως μόνον τὴν ἐντεῦθεν τοῦ Ἰορδάνου χώραν. Ἀλλ' ὁ Μωϋσῆς, νικῆσας τοὺς δύο βασιλεῖς τοὺς πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τὸν Σιδὼν βασιλεῖα τῶν Ἀμορραίων καὶ τὸν Ὠγ βασιλεῖα τῆς Βασσάν, διένειμε τὴν χώραν αὐτὴν εἰς δύο φυλάς καὶ ἡμίσειαν, αἵτινες ἐζήτησαν νὰ μένωσιν ἐκεῖ, διότι εἶχον παμπληθῆ ποίμνια. Ἐντεῦθεν δὲ ἀποκατεστάθησαν αἱ ἐννέα καὶ ἡ ἡμίσεια. Εἰς τὴν διανομὴν τῆς χώρας δὲν ἔλαβε μέρος ἡ φυλὴ τοῦ Λευὶ, διότι ἦτον ἐπιτετραμμένη τὴν ὑπη-

ρέσιαν τοῦ ναοῦ. ἀντὶ δὲ τοῦ Ἰωσήφ ἔλαβον μέρος εἰς τῆς χώρας τὴν διανομὴν οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ, οἱ ὑπὸ τοῦ Ἰακώβ υἱοθετηθέντες. Εἰς τοὺς Λευίτας, ἐν οἷς καὶ οἱ ἱερεῖς, ἐδόθησαν πόλεις τινές. Ἐν ἀρχῇ ἡ Παλαιστίνη διηρέθη κατὰ φυλάς· ἔπειτα ἔμως ἔλαβε μεγαλειτέραν ἔκτασιν καὶ τὸ κράτος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐξηπλώθη ὑπερβαλλόντως ἐπὶ Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος ἡ χώρα διηρέθη εἰς δύο βασιλεια· τὸ τοῦ Ἰσραήλ, τὸ ὁποῖον ἐμπεριείχε τὰς δέκα φυλάς, καὶ τὸ τοῦ Ἰούδα, τὸ ὁποῖον περιελάμβανε τὰς ἄλλας δύο· ἐπεκράτει δὲ τὸ τοῦ Ἰούδα, διότι εἶχε κρατήσει τὴν πρωτεύουσαν Ἰερουσαλήμ καὶ διότι εἶχε τὸν ναόν, τὸ κοινὸν προσκύνημα ὄλων τῶν Ἰουδαίων. Μετὰ ταῦτα ἔμως, μετὰ τὴν πτώσιν δηλ. καὶ τῶν δύο τούτων βασιλείων, ἡ χώρα διενεμήθη εἰς τέσσαρα μέρη, ὧν τὰ τρία, τὰ ἐντεῦθεν τοῦ Ἰορδάνου, εἶνε ἡ Γαλιλαία, ἡ Σαμάρεια καὶ ἡ Ἰουδαία· τὸ δὲ τέταρτον, τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἶνε ἡ Περαια.

Ἡ Παλαιστίνη ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς 31ης μέχρι τῆς 33ης μοίρας τοῦ βορείου πλάτους καὶ τῆς 30ης μέχρι τῆς 35ης μοίρας τοῦ ἀνατολικοῦ μήκους· περιλαμβάνει δὲ ὑπὲρ τὰς χιλίας τριακοσίας τετραγωνικὰς λεύγας. Ἐντεῦθεν δηλὸν γίνεται, ὅτι ἡ ἐπισημότης τῆς Παλ. δὲν συνίστατο εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς, διότι ἡ χώρα εἶνε πάντη μικρά· μνηεῖα τούτου ποιεῖται καὶ ὁ ἅγιος Ἰερώνυμος, λέγων ὅτι φοβεῖται μήπως παραδῶσῃ εἰς τοὺς παρανόμους ἐθνικοὺς τὴν γῆν τὴν ἐπηγγελμένην, δηλ. τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἥτις ἕνεκα τῆς σμικρότητός της δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς ἄλλας χώρας εὐρείας καὶ μεγάλας. Ὁ Μωϋσῆς περιγράφει τὴν Παλαιστίνην ἐν τῷ Δευτερονομίῳ, Κ. 11. ἐδάφ. 10 καὶ 11· ὅτι δὲ ἡ Παλαιστίνη εἶνε χώρα ὀρεινὴ μαρτυρεῖται ὑπὸ πολλῶν χωρίων τῆς Ἀγ. Γραφῆς, ἐν οἷς γίνεται λόγος περὶ ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως.

Πρὸς βορρᾶν τῆς χώρας ὑπάρχει τὸ ὄρος Λίβανος, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα ἑλληνιστὶ σημαίνει *Λευκὸν Ὄρος*. Οἱ Ἀραβες ποιηταὶ λέγουσιν ὅτι τὸ ὄρος αὐτὸ φέρει ἐπὶ κεφαλῆς του τὸν χειμῶνα, ἐπὶ τὸν ὥμων του τὸ ἔαρ, ἐν τοῖς κόλποις του τὸ φθινόπωρον, παρὰ δὲ τοὺς πρόποδας του ὅτι κοιμᾶται τὸ θέρος. Ἐν ἄλλοις λόγοις εἰς τὸ ὄρος αὐτὸ κατὰ τὰ διάφορα ὕψη εὐρίσκει τις τὰς διαφόρους τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας. Ὁ Λίβανος, ὁ διαχωρίζων τὴν γῆν Χαναάν ἀπὸ τῆς Φοινίκης, συνίσταται ἐκ δύο σειρῶν ὄρειων, ἐκ τοῦ Λιβάνου καὶ ἐκ τοῦ Ἀντιλίβανου· ἀλλ' εἰς τὴν Ἀγ. Γραφὴν καὶ αἱ δύο σειραὶ αὐτῆς ἐν μόνον ἔχουσι ὄνομα· π. χ. εἰς τὸ ἔσσημα τῶν ἁσμάτων Κεφ. 7φ § 5ω γίνεται λόγος περὶ τοῦ Λιβάνου, ἀλλὰ τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ Λιβάνου βεβαίως εἶνε ὁ Ἀντιλίβανος. Αἱ δύο τοῦ Λιβάνου σειραὶ, ἦτοι ὁ κυρίως Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος, περιλαμβάνουσι μεγάλην τινὰ καὶ εὐρεῖαν κοιλάδα, κοίτην ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν καλουμένην, ὑπὸ δὲ τῆς Ἀγ. Γραφῆς κοιλάδα τοῦ Λιβάνου.

Εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ εἰσέρχονται οἱ μεσημβρινοὶ κλάδοι τοῦ Λιβάνου, ἐξ ὧν εἷς, ὁ πρὸς Ἀνατολ. τῶν πηγῶν τοῦ Ἰορδάνου ὑπάρχων, ὀνομάζεται Ἐρμών, ὁ ὁποῖος κατὰ τινὰ ἐπίσημον περιηγητὴν τῆς Παλαιστίνης εἶνε ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τοῦ Λιβάνου· ἐπειδὴ δὲ εἶνε πάντοτε χιονοσκεπαστος, ὀνομάζεται ὑπὸ

τῶν Ἀράβων ὄρος χιόνος. Ἐντεῦθεν τοῦ Ἰορδάνου ἄλλος τις τοῦ Λιβάνου κλάδος ἐκτείνεται Ν. Δυτικῶς· ὁ κλάδος οὗτος ὀνομάζεται ὄρος τοῦ Νεφθαλεὶμ. (Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, Κεφ. 20 § 7). Ἰστάμενος τις πρὸς Δυσμ. τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἐρχόμενος ἀπὸ βορρᾶ ἀπαντᾷ Νοτιο-Δυτικ. τὸ ὄρος Κάρμηλον, ὅπερ εἰσδύει εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀποτελεῖ ἐν ἀκρωτήριον κάτωθεν τῆς Πτολεμαίδος· τὸ ὕψος τοῦ Καρμήλου εἶνε περὶ τὰς 350 ὄργ. Τὸ ὄνομά του σημαίνει πῦρ, φῶς. Ὁ Κάρμηλος τῷ ὄντι εἶνε κατάφυτος, διὸ καὶ πολ- λάκις γίνεται λόγος εἰς τὴν Ἀγ. Γραφήν περὶ Καρμήλου πρὸς ἀντί- θεσιν τῆς ἐρήμου. Τὸ ὄρος αὐτὸ ἔχει πλῆθος σπηλαίων καὶ δει- κνύουσι μέχρι τῆς σήμερον τὸ ὑπὸ τοῦ προσφύτου Ἡλιοῦ κατοικηθέν· κατὰ δὲ τὴν παράδοσιν ὑπῆρχεν αὐτοῦ καὶ μονὴ ἐπ' ὀνόματι τοῦ προ- σφύτου Ἡλιοῦ, κτισθεῖσα ὑπὸ τινος Καρμηλίτου κατὰ τὸ 1180, ἀλλὰ καταστραφεῖ- σα κατὰ τὸ 1799, ἀφ' οὗ τὴν εἶχον μετασχηματίσει οἱ Γάλλοι εἰς νοσοκομεῖον τῶν ὑπὸ πανώλους πασχόντων.

Νοτιο-Ἀνατ. τοῦ Καρ- μήλου εἰς ἀπόστασιν 6—7 λευγῶν ὑπάρχει τὸ ὄρος Θαβῶρ, ὅπερ ὑπὸ τῶν Ἑλ- λήνων ὀνομάζεται Ἰταβή- ριον ὄρος. Κατὰ τινὰ νέον περιηγητὴν τὸ ὕψος αὐτοῦ εἶνε 1747 ποδῶν. Τὸ Θα- βῶρ εἶνε ὄρος κωνοειδές καὶ μεμονωμένον εἰς τὴν κο- ρυφῆν του ὑπάρχει μικρὸν ὄροπέδιον, ἔχον σχῆμα οὐοῦ καὶ περιφέρειαν ἡμισείας λεύγης, αἱ πλευραὶ δ' αὐ- τοῦ βριθοῦσι θάμνων· τὸ ὄ- ρος τοῦτο εἶνε περίφημον εἰς τὴν Παλαιάν καὶ Νέαν Δια- θήκην, διότι ὁ μὲν Βαράκ κατὰ διαταγὴν τῆς Δεβόρ- ρας ἐπολέμησεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν Σισάραν, κατὰ δὲ τὸν Ἅγιον Ἰερώνυμον ἐπ' αὐτοῦ μετεμορφώθη ὁ Κύριος ἡ- μῶν Ἰησοῦς Χριστός. (1)

Δ. Α. Μ. Χαριλιῆς.
(ἀκολουθεῖ).

ΛΑΜΠΡΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Ἰωαννίνοις περὶ τὸ 1750 καὶ ἐδιδάχθη ἐν τῇ πατρίδι τὰ ἐγκύκλια, καταρτισθεὶς ὕστερον ὑπὸ Νεοφύτου Κουσο-

(1) Περὶ τοῦ ὄρους Θαβῶρ ἀνάγνωθι καὶ τομ. Α'. σελ. 773 τοῦ Μέντορος.

καλυβίτου. Πεπρωκισμένος ὑπὸ τῆς φύσεως μὲ δξύνοϊαν, μνήμην καὶ φιλοπονίαν, ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην· εἰς δὲ τὰ πλεονεκτή- ματα ταῦτα ἰδίως ὀφείλεται ἡ εὐρυμάθεια τοῦ ἀνδρός. Τῷ 1792 προσκληθεὶς εἰς Βουκουρέστιον ἀνέλαβε τὴν σχολαρχίαν τῆς ἐκεῖσε αὐθεντικῆς Σχολῆς καί, ἐπὶ 13 ἔτη μετὰ μεγάλης φήμης διδά- ξας, ἀφηρπάσθη ὑπὸ τοῦ θανάτου πρὸς μεγίστην ζημίαν τῶν γραμ- μάτων, μόλις τὸ πεντηχοστὸν πέμπτον ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας (1805).

Διάφοροι ἐπλεξαν ἀντάξιον τοῦ πολυθρυλλήτου τούτου διδα- σκάλου τὸν στέφανον. Εἰς τῶν μαθητῶν του ἐν ἀκρᾷ μετριοφροσύνη

λέγει τάδε περὶ τοῦ κλει- νοῦ Λάμπρου. «Ἦτον ἀν- » θρωπος μὲ πολλὴν εὐ- » φύϊαν, εἰς ἄκρον φιλό- » πονος, φιλομαθῆς καὶ φι- » λότιμος. Εἶχεν ἰδέας ἰκα- » νὰς μαθηματικῆς καὶ φυ- » σικῆς καὶ τῆς τότε φι- » λοσοφίας· ἐξεῖχεν ὅμως » εἰς τὴν μάθησιν τῶν Ἑλ- » ληνικῶν καὶ παράξενον » εἶνε ὅτι ἐστάθη σχεδὸν » αὐτοδίδακτος χωρὶς ὑπερ- » βολὴν ἀπὸ ἑλλους τοῦς » προγενεστέρους του καὶ » συγχρόνους ἐκαταλάμβα- » νε καὶ παρέδιδε καλλι- » τερον τὰ Ἑλληνικά· δὲν » περιωρίζετο δὲ εἰς μό- » νον τὸ γυμνὸν καὶ ξηρὸν » λεκτικὸν μέρος, ἀλλ' ἤ- » κουε καὶ τὸ πραγματικόν. » Εἰς αὐτὸ ἐλάμβανε βοή- » θειαν τὴν ἱστορίαν, ἀρχαι- » ολογίαν τῶν παλαιῶν, » προσέτι τὰς ξένας ἐκδό- » σεις τῶν Ἑλλήνων συγ- » γραφῶν, ξένας γλώσσας » καὶ μάλιστα τὴν λατινι- » κήν, εἰς τὴν ὁποίαν, κα- » θὼς ὁ ἴδιος ὠμολόγησε, » ἐχρῆσται τὸ μεγαλείτε- » ρον μέρος τῆς παιδείας. » ὡς τόσον ἂν εἰς ἐκεῖνους » τοὺς καιροὺς ὑπῆρχε φι- » λολόγος, αὐτὸς ἦτο βέ- » βαια· κανὲν σύγγραμμα » τῶν παλαιῶν δὲν τὸν ἐ- » λάνθανε» (1).

Λάμπρος Φωτιάδης.

Ἄλλος δὲ τὰ ἐξῆς: «ἀράμενος κλέος ἐπὶ σοφίᾳ, οἷον οὐδεὶς » πρὸ αὐτοῦ ἢ τῶν κατ' αὐτόν, καὶ μάλιστα τῇ ποιήσει τὰ πρῶτα » φέρων, ὥστε καὶ τῶν Ποιητῶν τοῖς πάλαι ἀντεξετάζεσθαι, εἰμὴ » τολμηρόν, ξυνέθετο ποιήματα παντοῖα, Ἀνακρεόντεια, λέγω, » Ἠμιάμβεια, Ἡρωελεγεία, Ἡρωικά, Σαπφικά, Πινδαρικά, Τροχα- » ἰκά, Ἐπίμικτα, Ἰαμβεῖα, Πτερύγια, Βωμοῦς, Πελέκεις, Ὄα,

(1) Λόγιος Ἐρμῆς, 1819, σελ. 486.

» Σύριγγας, και ὡς ἔπος εἰπεῖν πάντα ποιήσεως εἶδη, τῆς ποιη-
 » τικῆς ἰδέας και στομβότῃτος οὐ κατόπιν ἀπολειπόμενος. Μεθ-
 » ἡρμήνευσε δὲ τῶν δέκα ρητόρων τὰ σωζόμενα, τὸν Ξενοφῶντα
 » ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος, Ἡροδότου τὰς Μούσας, Θουκυδίδου ξυγ-
 » γραφὰς πέντε, Γρηγορίου λόγους και Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου,
 » Πλουτάρχου τὰ πλείω και τοῦ εὐτραπέλου Λουκιανοῦ και τὰς
 » τοῦ Συνεσίου ἐπιστολάς και ἄλλα πολλά, ἅπερ ἐπὶ τοῦ παρόν-
 » τος καταλέγειν, μήτιγε περιττόν. Πρόσθεις δὲ και κριτικὰς
 » αὐτοῦ περὶ ταῦτα θεωρίας. Παρέφρασε δὲ Πίνδαρον και τῶν
 » πεζῶν πολλούς. Ἡρύσαντο δ' ἐξ αὐτοῦ ὡς ἐκ πηγῆς πολυχευ-
 » μονος τῆς αὐτοῦ σοφίας πολλοὶ μονοῦ και τὸν τῶν ἑκατὸν ἄ-
 » ριθμὸν ὑπερβάλλοντες, οὐδενὸς τῶν καθ' ἡμᾶς σοφῶν ὑστεροί,
 » ὧν τὰ συγγράμματα μάρτυρες· οὗτος τοῖς προληπτικοῖς και
 » περὶ τὸν πολὺν τάρachον τῶν κανόνων τῆς Γραμματικῆς ἔπτο-
 » ημίνοις πρῶτος ἀντιταχθεὶς και ὡς ἄλλος Σόλων τοὺς περὶ
 » Γραμματικὴν και Ποιητικὴν ἀντισαχαγῶν νόμους τὴν τέως
 » κεχερωμένην και ὑλομανήσαν ὑπὸ τῆς πολυκανόνου κατὰ-
 » ρας Ἑλλάδα φωνῆν ἐς τὸ ἀρχαῖον ἐπανήγαγεν, ἀροτριώσας τὸ
 » λυπρόγαιον, και γόνιμα καταβάλων τὰ σπέρματα» (1).

Ἐπιφωτισθῆς ἔταν ἐπροτάθη ὑπὸ Καταρτζῆ ἡ περὶ ὀμιλου-
 μένης γλώσσης συζήτησις, ἐδείχθη θιασώτης τοῦ ἀρχαῖου ὕ-
 φους. Μετὰ δὲ τὴν δημοσίευσιν τῶν περὶ γλώσσης στοχασμῶν
 τοῦ Κοραῆ ἔκλινε πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Χίου γνωματευθέντα,
 εἰπὼν, ὡς λέγεται, περὶ τοῦ Κοραῆ « αὐτὸς μόνος ἐγνώρισεν εἰς
 » ποίαν γλῶσσαν πρέπει νὰ γράφωμεν και νὰ λαλῶμεν » (1).
 Διδάσκων ὁ κλεινὸς Ἀλέμπρος ἀπεδείχθη πατήρ τῶν μαθητευόμε-
 νων, ἐξ ἴσου ἀγαπῶν ὄλους, ἐπιδοκιμάζων τοὺς ἐπιμελεστεροὺς
 και διεγείρων τὴν φιλοτιμίαν τῶν φιλοπόνων. Ὀλιγαρκῶς ζῶν
 ἐχορηγεῖ εἰς τοὺς ἐνδεεῖς τὰ πρὸς διατροφήν, ἰδίαις δαπάναις
 εἰς Εὐρώπῃν ἀποστείλας πολλούς. Τοιοῦτος γενόμενος ὑπὸ πάν-
 των ἐσέβητο και ἡγαπάτο ζῶν, θανῶν δὲ προεπέμθη εἰς τὸν τά-
 φον μὲ τὰ δάκρυα ἀπαρηγορήτων μαθητῶν και φίλων.

Οὐδὲν τῶν ἀνω μνημονευόμενων συγγραμμάτων αὐτοῦ ἐξεδόθη
 ἐκτὸς ἐνὸς ἐπιγράμματος εἰς τὰς ἐπιστολάς Συνεσίου τοῦ Κυρη-
 ναίου (1792), τεσσάρων ἐπιτυμβίων και ἐνὸς πτερυγίου, κατὰ τὸ
 Σιμμίου τοῦ Ροδίου, εἰς Νεόφυτον· Καυσοκαλυβίτην, και μιᾶς ἐ-
 πιστολῆς πρὸς Κοσμᾶν τὸν Μπαλάνον, και ἐνὸς ἐπιγράμματος
 εἰς Ὑψηλάντην.

Κατὰ συμβουλήν, ὀδηγίαν και διόρθωσιν ταύτου ἐγράφησαν αἱ
 γραμματικαὶ τοῦ Κορμητᾶ και τοῦ Νεοφύτου Δούκα.

ΤΑ ΠΥΡΕΙΑ.

Οὐδόλως ἐφαντάζετο ὁ τῶν πυρείων ἐφευρετῆς ὅτι ἐντὸς τινων
 ἐτῶν τὸ θειωμένον ξυλάριον αὐτοῦ, καθιστάμενον ἀπαραίτητον εἰς
 τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἐλάμβανε δικαστάσεις τοσοῦτω γιγαν-
 τιαίας και ὅτι ἐν τῶν μεγαλειτέρων τοῦ κόσμου ἐθνῶν θὰ ἐκέ-
 ρ-

(1) Λόγιος Ἑρμῆς, 1811.—(2) Λόγιος Ἑρμῆς, 1819.

δαινε μυθώδη ποσὰ ἐκ μόνου τοῦ τοῖς πυρείοις ἐπιβληθέντος φόρου.

Πρὸ ὀλίγων εἰσέτι ἐτῶν ὅπως ἀνάψωσι πῦρ μεταχειρίζοντο
 τρία τινά· ἐν τεμάχιον χάλυβος, ἓνα χάλικα και τεμάχιον ὕσκας.

Ἔθετον ἐπὶ τῆς τοῦ χάλικος ἀκρας τὴν ὕσκαν, ἐπληττον αὐτὴν
 διὰ τοῦ χάλυβος, και ἐκ τῶν ἐξερχομένων οὕτω σπινθήρων ἤνα-
 πτεν ἡ ὕσκα και παρήγετο πῦρ.

Τοῦτο ἦτο ἀπλοῦν, ἀλλὰ διήρκει πολὺ.

Οὐχ ἦττον ὁ τρόπος οὗτος τοῦ ἀνάπτειν πῦρ διήρκεσεν ἐπὶ
 πολλὴ και εἰσέτι μεταχειρίζοντο αὐτὸν οἱ χωρικοὶ και οἱ κληροῖ.

Τῷ 1806 ἐφεῦρον τὰ φωσφορικὰ πυρεία, εἶτα δ' ἐπῆλθον τὰ
 χημικὰ, ἐκ μικροῦ ξύλου. Πρὸς κατασκευὴν αὐτῶν ἐφευρέθησαν
 μηχαναὶ ἵνα κόπῃσι τὰ ξύλα. Ἐν πρώτοις αἱ μηχαναὶ ἔκοπτον
 4—5000 πυρεία ἀνὰ πᾶσαν ὥραν· ἐπειδὴ ὁμοῦς τοῦτο δὲν ἤρκει,
 ἐφευρέθησαν νέαι, κόπῃσαι 60,000 καθ' ἑκάστην ὥραν. Τού-
 τεῦθεν ἡ τῶν πυρείων μεγίστη εὐθηνία.

Ἡ τῶν πυρείων κατανάλωσις εἶνε ἀνυπολόγιστος, ἀριθμου-
 μένη κατὰ διλιόνια. Ἡ κατανάλωσις αὕτη περισταλήσεται συνεπίεξ
 τοῦ φόρου, ὄνπροτίθεται ἵνα ἐπιβάλλῃ νῦν ἡ Γαλλία εἰς τὰ πυ-
 ρεία· Ἴδωμεν! (Ἐκ τοῦ Νεολόγου).

ΧΗΜΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΟΩΥ ΟΡΝΙΘΟΣ.

Α'. Κέλυφος.

Πρὶν ἢ θεωρήσωμεν τὴν σύνθεσιν τοῦ κυρίως ὡοῦ, θέλωμεν ἐξε-
 τάσει τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ περικάλυμμα ἢ τὸ κέλυφος, ἢ φυσικὴ
 και χημικὴ σύστασις τοῦ ὁποῦ εἶνε τὰ μακρίστα ἐνδιαφέρουσα και
 θαυμαστή. Ὁ λευκὸς και εὐθραυστος φλοιὸς ἢ κέλυφος, ὁ συνι-
 στάμενος ἐξ ὕλης ὀρυκτῆς, δὲν εἶνε τὸ κύριον και πυκνὸν πε-
 ρικάλυμμα τοῦ ὡοῦ, ὅπως φαίνεται, ἐπειδὴ εἰς ὅλα αὐτοῦ τὰ
 μέρη εἶνε πλήρης μικρῶν ὀπῶν. Αἱ ὀπαι αὗται εἶνε τόσον μι-
 κραι ὥστε μὲ γυμνοὺς ὀφθαλμοὺς δὲν φαίνονται, ἀλλ' ὑπὸ τὸ
 μικροσκοπίον καθαρώς διακρίνονται. Τὸ κέλυφος ὑπὸ τὸ μικρο-
 σκόπιον φαίνεται ὡς κόσκινον ἢ μᾶλλον ὀμοιάζει μὲ εἶδος τι κα-
 τατρυπημένου χαρτίου. Διὰ τῶν ὀπῶν τούτων ἡ ἐξάτμισις τῶν
 ἐν αὐτῷ ὕγρων γίνεται ἀκαταπαύστως, ὅθεν και πολλὴ ἐκ τοῦ βιά-
 ρους και τοῦ ὄγκου αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς στιγμῆς και ἦν γεννηθῆ μέ-
 χρι τῆς καταναλώσεώς του ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, χάνεται. Ἡ ἐξ-
 ἄτμισις αὕτη γίνεται μεγαλειτέρα, ὅταν ὁ καιρὸς ἦνε θερμὸς· δι' ὅ
 και εἶνε πολὺ δυσκολώτερον νὰ προμηθευθῶμεν ὡὰ καλὰ ἐν καιρῷ
 θέρους ἢ ἐν καιρῷ χειμῶνος. Ἐὰν διὰ τινος μέσου ἐμποδίσωμεν
 τὴν ἐξάτμισιν, τὸ ὡὸν ἐπὶ πολλὸν χρόνον διατηρεῖται εἰς καλὴν και
 ὑγῆ κατάστασιν. Ἐὰν ἀλείψωμεν τὸ κέλυφος μὲ βερνίκιον ἢ
 πάχος ἀδιαπέραστον, συνεργουμένον πολὺ εἰς τὴν τῶν ὡῶν διατή-
 ρησιν πρέπει ὁμοῦς ἡ ὕλη, τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζομεθα ὅπως
 ἐμποδίσωμεν τὴν ἐξάτμισιν, νὰ μὴ ἦνε διαλυτὴ εἰς ὕδωρ μήτε
 νὰ ὑπόκειται εἰς μετατόπισιν.

Ἐσῶθεν τοῦ κελύφους καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ μέρη εἶνε κεκολλ-
 λημένη μεμβράνη τις πολὺ λεπτή, ἀλλὰ ἀρκετὰ ἰσχυρὰ κατὰ
 τὴν ἀμβλείαν αὐτοῦ ἄκραν ἀποσπῶμένη, σχηματίζει εἶδος μικροῦ
 σάκκου, πεπληρωμένου ἀέρος. Εἰς πρόσφατα ὡὰ ὁ σάκκος οὗτος
 εἶνε πολὺ μικρὸς, ἀλλὰ μεγαθύνηται καθ' ὅσον τὸ ὡὸν μένει.

Όταν θραύσωμεν ὡν, ἡ μεμβράνη αὐτὴ μένει ἐπὶ τοῦ κελύφους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶνε κεκολλημένη, καὶ ἔνεκα τούτου ἐκλαμβάνεται ὡς μέρος αὐτοῦ, ἐνῶ πραγματικῶς δὲν εἶνε.

Τὸ κυρίως κέλυφος συνίσταται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ γηίνων οὐσιῶν ἐξ 100 αὐτοῦ μερῶν τὰ 97 εἶνε ἀνθρακικὸν ἄλας ἢ ἀνθρακίας τιτάνου (Carbonate de chaux), τὰ δύο οὐσίαι ζωικαὶ καὶ τὸ ἐπίλοιπον 1 φωσφορικὸν ἄλας ἢ φωσφορίας τιτάνου (phosphate de chaux) καὶ μαγνησίας. Τὸ ἀνθρακικὸν ἄλας ἢ ἀνθρακίας τῆς τιτάνου (ἀσβέστου) εἶνε ἡ αὐτὴ οὐσία, ἐξ ἧς καὶ τὰ μακροκροφάρα ἀσβεστοφάρα καὶ κρητιδοφάρα τῆς γῆς μας στρώματα συνίστανται. Εἶνε ὀξειδίου τιτάνου ἠνωμένον με ἀνθρακικὸν ὀξύ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ σκληρὰν ἀδιάλυτον ὀρυκτὴν οὐσίαν, ἣτις δὲν φαίνεται ὅτι εἶνε μέρος τῆς τροφῆς τῶν πτηνῶν. Πόθεν λοιπὸν ἡ ὄρνις προμηθεύεται τὴν ὕλην ταύτην, ὅπως περιβάλλη τὸ ὄν τῆς μετὰ τὸ ἐξ αὐτῆς κέλυφος; Ἐὰν κλείσωμεν εἰς τι δωμάτιον πτηνὰ καὶ τρέψωμεν αὐτὰ μόνον με σπόρους καθαρούς ἀπὸ ἄμμου κόνιν, χῶμα καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ τινα καιρὸν θέλουσι γεννᾶ ὡς ἔχοντα ἐντελὲς κέλυφος ἐκ τῶν αὐτῶν τιτανωδῶν συνιστάμενον στοιχείων. Ὁ περιφρημὸς χημικὸς Βωκελίνος ἐκλείσεν ὄρνιθὰ τινα ἐπὶ δέκα ἡμέρας καὶ ἔτρεφεν αὐτὴν ἀποκλειστικῶς με καθαρὰν βρώμην. Ἐφῆγεν 7,474 κόκκους βάρους. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τέσσαρα ὡς ἐγεννήθησαν, τὰ κέλυφά τῶν ὁποίων ἐξύγιζον 409 περίπου κόκκους· ἐκ τούτων οἱ 376 ἦσαν ἀνθρακίας τιτάνου, 17 1)2 φωσφορίας τιτάνου καὶ 10 ἴξος ἢ κόλλα. Ἄλλ' ἐν τῇ βρώμῃ ὑπάρχει παρὰ πολὺ ὀλίγος ἀνθρακίας τιτάνου· πόθεν λοιπὸν οἱ 409 κόκκοι τῆς βραχέως ὕλης ἐλήφθησαν; Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην εἰσάγει εἰς τινα τῶν μᾶλλον περιέργων καὶ θαυμασῶν φαινομένων ἐν τῇ χημικῇ τῶν ζῶων καὶ διαφωτίζει πολλὰς λειτουργίας ὀργανικῆς ζωῆς, αἵτινες εἰς κοινὴν διάνοιαν φαίνονται εἰς ὑψίστον βαθμὸν παράδοξοι καὶ περίπλοκοι. Τὸ σώμα τοῦ πτηνοῦ, ὡς καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου, οὐδὲν ἕτερον εἶνε ἢ χημικὸν ἐργαστήριον, ἀρκετὸν νὰ μεταποιῇ σκληρὰς καὶ στερεὰς οὐσίας εἰς ἐτέρας ὅλως ἀνομοίους· εἰς τὴν βρώμην ἐμπεριέχεται φωσφορίας τιτάνου καὶ μεγάλη ποσότης σιλίγινης· ὁ δὲ στόμαχος καὶ τὰ παρ' αὐτῶ ὄργανα τοῦ πτηνοῦ ἔχουσι τὴν δύναμιν νὰ ἀναλύωσιν ἢ χωρίζωσι τὰ μέρη τοῦ φωσφορία καὶ νὰ ἐνώνωσιν τὸ ὀξειδίου τῆς τιτάνου μετὰ τῆς σιλίγινης, ἐκ τῆς ὁποίας ἐνώσεως ἡ συνθέσεως ἀποτελεῖται σιλίγινης τιτάνου. Ἡ νέα αὕτη οὐσία ἀναλύεται πάλιν, ἢ εἰ βάσις αὐτῆς ἐνούμενη μετὰ ἀνθρακικοῦ ὀξέος μεταποιεῖται εἰς ἀνθρακίαν τιτάνου. Τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ λαμβάνεται πιθανῶς ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρας ἢ ἴσως μᾶλλον ἀμέσως ἐκ τοῦ αἵματος. Αἱ χημικαὶ αὗται μεταμορφώσεις σκληρῶν ἀνοργάνων σωμάτων πόσον εἶνε θαυμάσια! καὶ μάλιστα ἄμα σκεφθῶμεν ὅτι ἐκτελοῦνται ἐντὸς λεπτῶν ὀργάνων ἀδυνάτου πτηνοῦ ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν τῆς ἐν τῷ ζῳίῳ θερμότητος καὶ τῶν ζωϊκῶν δυνάμεων! Παρουσιάζουσι σειράν ἀναλύσεων καὶ συνθέσεων, τὰς ὁποίας εἶνε δυσκολώτατον νὰ μιμηθῇ τις ἐν τῷ χημείῳ. Ἐν τῷ προσημνηθέντι παραδείγματι ἢ πειράματι ἢ ποσότης τῶν γεωδῶν οὐσιῶν ἦτο μεγαλειτέρα εἰς τὰ ὡς, παρ' ὅση ἐμπεριείχετο εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ὄρνιθος ἀναλυθεῖσαν τροφήν. Τοῦτο φαίνεται παράδοξον, καὶ μόνον ὅταν ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ πτηνὰ, ὡς καὶ τὰ ζῶα, ἔχουσι τὴν

δύναμιν ἐν καιρῷ ἀνάγκης νὰ λαμβάνωσιν ἐκ τοῦ ἰδίου σώματος τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀπαρακινήτου λειτουργίας ὕλην ἐξηγηταί.

Τὸ κέλυφος κοινῶς ὡς ὄρνιθος ζυγίζει 106 περίπου κόκκους καὶ τοῦτο εἶνε τὸ ἀνόργανον αὐτοῦ μέρος. Ἐὰν δὲ ὄρνις τις γεννᾶ 100 ὡς τὸ ἔτος, παράγει 22 περίπου οὐργίας σχεδὸν καθαρῶ ἀνθρακίου τιτάνου κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, ποσότητα ἱκανὴν νὰ προμηθεύσῃ τόσῃ κρητιδῆ ἢ κιμωλίαν (τεπεσίρι), ὅση ἐξαρκεῖ μετρίως μεταχειριζομένη ἐπὶ δώδεκα μῆνας!

Ἐὰν γεωργὸς τις ἔχη 100 ὄρνιθας, αὗται παράγουσιν ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους 137 περίπου λίτρας κιμωλίας ἐντὸς τῶν κελυφῶν καὶ ὅμως οὔτε μία λίτρα ἢ ἴσως οὔτε μία οὐργία ὕλης τοιαύτης ἀπαντᾶται καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν ἐντὸς τῆς ὁποίας βόσκονται. Ἡ ὕλη αὕτη ἐμπεριέχεται ἐντὸς τῆς τροφῆς τὴν ὁποίαν αὗται τρώγουσι, καὶ τῆς ἄμμου τῶν λιθορῶν, τοῦ πηλοῦ κλπ. τὰ ὁποία τὰ πτηνὰ ἀδιακόπως ἐκ τῆς γῆς καταπίνουσι. Τὸ ἐνστικτὸν ὀδηγεῖ αὐτὰ εἰς τὴν λήψιν τῶν μὴ θρεπτικῶν καὶ ὀχληρῶν φαινομένων τούτων οὐσιῶν, αἱ ὁποῖαι καταπίνονται μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ εὐκολίας ὅπως καὶ τὰ γεννήματα ἢ ἐντομα. Ἐὰν αἱ ὄρνιθες περιορισθῶσιν ἐντὸς μερῶν μικρῶν, εἶνε φανερόν ὅτι ὁ παράγων ὡς μηχανισμὸς δὲν δύναται νὰ ἐνεργῇ ἐπὶ πολλῶν χρόνον, ἐκτὸς ἂν αἱ πρὸς σχηματισμὸν τῶν κελυφῶν χρειαζόμεναι ὕλαι χορηγοῦνται ἀφθόνως.

(Ἐκ τοῦ Ἄς. τῆς Ἀνατολῆς).

Ο ΤΑΡΤΑΡΟΣ.

Διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ὀνομάζον οἱ παλαιοὶ τὸν κάτω κόσμον ἐν γένει, ὅστις ἔκειτο εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς ἔχων ἴδιον ἥλιον καὶ ἴδιον οὐρανόν· κατ' ἄλλους δὲ, ὀνομάζον τὴν χαλκίην φυλακὴν τῶν Τιτάνων, ἣτις ἦτο τρεῖς σκοτεινότερα τῆς νυκτὸς καὶ ἔκειτο εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς.

Ὁ Τάρταρος διηρεῖτο εἰς δύο μέρη: εἰς τὸν ἰδίως Τάρταρον, ὅπου ἐφέροντο αἱ ψυχαὶ τῶν ἀσεβῶν, τῶν πονηρῶν ὡς ὁ Σίσυφος, τῶν φονεῶν ὡς ὁ Ἰξίω καὶ αἱ Δαναίδες, καὶ ἄλλων τοιαύτων κακούργων—καὶ εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία, ὅπου ἤρχοντο μετὰ θάνατον αἱ ψυχαὶ τῶν εὐσεβῶν, τῶν χυσάντων τὸ αἷμα αὐτῶν ὑπὲρ πατρίδος, τῶν ἀγνῶν ἱερέων, τῶν ἐναρέτων ποιητῶν, τῶν ἐφευρετῶν τῶν τεχνῶν, καὶ τέλος αἱ ψυχαὶ ἐκείνων, οἵτινες διὰ τὰς ἐναρέτους αὐτῶν πράξεις κατέλιπον μνήμην ἀθάνατον.

Ἡ εἰς τὸν Τάρταρον εἰσόδος διὰ διαφόρων μερῶν ἐγένετο· ὅσον, διὰ σπηλαίου κειμένου πλησίον τῆς λίμνης Ἀδρῶνου (1), καταφύτου ἀπὸ θάμνους—διὰ τινος ἐν τῷ Ταινάρῳ, ἀκρωτηρίῳ τῆς Λακωνικῆς, κειμένου σπηλαίου, δι' οὗ κατέβη ἡ ψυχὴ, κατὰ παραγγελίαν τῆς Ἀφροδίτης, εἰς τὴν Περσεφόνην, διὰ νὰ λάβῃ τὴν Πυξίδα—διὰ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης—διὰ τοῦ ἐν Ἀττικῇ Κολωνοῦ καὶ διὰ διαφόρων ἄλλων μερῶν· κατὰ δὲ τὸν Ὅμηρον εἶχεν εἰσόδον καὶ προαύλιον εἰς τὰ ἀπώτατα τοῦ Ὠκεανοῦ, ὅπου ὁ ἥλιος οὐδεμίαν ἔρριπτεν ἀκτίνα.

(1) Λίμνη τις ἐν Καμπανίᾳ, ἀναδίδουσα δηλητηριώδεις ἀναθυμιάσεις, αἵτινες ἐθανάτωναν τὰ ὑπερπετώμενα αὐτὴν ὄρνεα (ἔθεν ἡ ἔτυμολ. [ἄ, ὄρνις] τοῦ ὀνόματός τῆς), Lago d'Averno.

Ὁ καταχθόνιος οὗτος τόπος διεβρέχετο ὑπὸ τεσσάρων ποταμῶν: τῆς Στυγός, τὰ ὕδατα τῆς ὁποίας ἐθεωροῦντο δηλητηριώδη καὶ εἰς τὰ ὅποια ὄμνουσι οἱ θεοὶ τὸν ἱερώτερον αὐτῶν ὄρνον, τὸν ὅποιον ὄφειλον νὰ κρατῶσιν αὐστηρότατα, ἐπειδὴ ὁ ἐπίορκος ἐξωρίζετο τοῦ Ὀλύμπου ἐπὶ ἕν ἔτος καὶ μόλις μετὰ τὸ διάστημα τοῦτο καὶ μετὰ αὐστηρὰς δοκιμασίας ἐγίνετο πάλιν δεκτὸς — τοῦ Ἀχέρωντος, τοῦ ὁποίου τὰ ὕδατα ὁ Ζεὺς κατέστησε πικρὰ ὡς χολήν, διότι ἐδρυσίσθησαν δι' αὐτῶν οἱ Γίγαντες: εἰς αὐτὸν ὁ γέρον Χάρων ἐπόρθημεν διὰ τοῦ σσαθρωμένου αὐτοῦ σκαφίδου, λαμβάνων ὡς πορθημεία ἕνα ὄβολόν, τιθέμενον εἰς τὸ στόμα τοῦ ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ—τοῦ Κωκυτοῦ, ὅστις ὑπὸ μὲν τῶν ποιητῶν λέγεται ὅτι ἐγεννήθη ἐκ τῶν δακρύων τῶν θεοῶν, ὑπὸ δὲ τοῦ μύθου πλάττεται υἱὸς τῆς Στυγός καὶ τοῦ Φλεγέθοντος—καὶ τοῦ Φλεγέθοντος ἢ Πυριφλεγέθοντος, ὅστις ἦτο καταμὸς πυρώδης, καίων κατὰ φλόγας κυανᾶς, διὰ τὸ ὅποιον ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο Πυριφλεγέθων.

Παρὰ τὴν ὄχθη τῶν ποταμῶν τούτων καὶ ἐντὸς σπηλαίου κατῴκει ὁ Κέρβερος, κατ' ἄλλους μὲν τρικέφαλος, κατ' ἄλλους δὲ πεντηκοντακέφαλος κύων, υἱὸς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχιδνης. Ἔργον τούτου ἦτο τὸ νὰ φυλάττη τὴν εἴσοδον, κολακεύων μὲν τοὺς εἰσερχομένους, κατασπαράττων δὲ ἀνηλεῶς τοὺς ἐξερχομένους. Ἀλληγορεῖται ὁ Κέρβερος εἰς φοβερὸν δράκοντα διατρύβοντα ἐν σπηλαίῳ τινὶ τοῦ Ταινάρου, ὅπθην, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἐνόμιζον οἱ ἀρχαῖοι ὅτι ἦτο ἡ εἰς Τάρταρον εἴσοδος.

Διάφοροι ποινὰ ἐπεβάλλοντο εἰς τοὺς ἐν Ταρτάρῳ ὄϊον αἱ Δαναΐδες ἦσαν καταδικασμέναι, διὰ τὸν φόνον τῶν ἑαυτῶν συζύγων, νὰ ἀντλῶσιν ὕδωρ εἰς τετρημένον πῖθον—ὁ Σίτυφος, διὰ τὴν ἀπάνθρωπον αὐτοῦ συνήθειαν νὰ βασανίζῃ τοὺς ὁδοιπόρους, ἦτο καταδικασμένος νὰ κυλιῆ παμμεγέθη λίθον ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄρους—ὁ Ξείων, διὰ τὸν φόνον τοῦ πενθεροῦ τοῦ Ἡσιονέως, ἦτο καταδικασμένος νὰ περιστρέφεται αἰωνίως ἐπὶ τινος τροχοῦ—ὁ Τάνταλος κατεδικάσθη νὰ μὴ δύναται νὰ πῆν ὕδωρ, ἐν ᾧ ἔκειτο ἐντὸς λίμνης μέχρι τοῦ γενείου, διὰ τὴν ἀπάτην, ἣν ἐπεχείρησε νὰ κάμῃ εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ ἄλλοι ἔπασχον ἄλλα ἀναλόγως τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν.

Μακρὰν τοῦ τόπου τούτου καὶ εἰς τὸ δυτικὸν πέρασ τῆς γῆς ἦσαν τὰ Ἠλύσια πεδία, τόπος κατάρυτος, εἰς τὸν ὅποιον διὰ παντὸς ἐδασίλευε τερπνότερον ἔαρ. Εἰς αὐτὰ διέτριβον αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν, ἀπολαμβάνουσαι πᾶσαν ἡδονὴν καὶ μακαριότητα καὶ ζῶσαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν καὶ ἐπὶ γῆς ἔζων. Τινὲς συγγέουν πρὸς τὰ Ἠλύσια πεδία καὶ τὰς νήσους τῶν Μακάρων, τῶν ὁποίων ἐβασίλευεν ὁ Κρόνος, ἔχων ὑπὸ τὸ σκήπτρόν του τὸν χρυσοῦν αἰῶνα. Οὐδεμία δὲ ψυχὴ ἐτόλμα νὰ ἀπέλθῃ οὔτε εἰς τὸν Τάρταρον οὔτε εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία, ἐὰν πρῶτον ἅμα ἀποβᾶσα τοῦ πλοιαρίου τοῦ Χάρωνος δὲν παρουσιάζετο εἰς τοὺς τρεῖς ὑπάρχους καὶ δικαστὰς τοῦ Πλούτωνος, Μίνωα, Ραδάμανθυον καὶ Αἰακόν, ὅτε, κριθεῖσα ὑπ' αὐτῶν, ἐλάμβανε τὴν ἀνήκουσαν ἀμοιβὴν τῶν ὧν ἐπὶ γῆς εἰργάσατο.

Σ. Εὐ. Στεφάνου

[[μαθητῆς τῆς γ'. τάξ. τοῦ Γυμνασίου Ἀθηνῶν]]

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Τὸν χαρακτήρα τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ περιγράφουσα. Ἔσταλη Λατινιστὶ παρὰ Πιλάτου Λεντούλου, διοικητοῦ Ῥωμαίων ἐν Ἰουδαίᾳ: εὐρέθη δὲ μεταξὺ τῶν χειρογράφων τοῦ Βατικανοῦ, ἐν Ῥώμῃ.

Ἐνταῦθα, ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, εὐρίσκεται ἤδη τις ἄνθρωπος μεγάλων ἀρετῶν κάτοχος καὶ ὀνομάζει ἑαυτὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Οἱ μὲν ἄλλοι ξένοι νομίζουσιν αὐτὸν προφήτην, οἱ δὲ ὄπαδοί αὐτοῦ τιμῶσιν ὡς υἱὸν τοῦ Ἀθανάτου Θεοῦ. Ἐγείρει νεκρούς, θεραπεύει πάσας τὰς ἀσθενείας διὰ λόγου μόνον καὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, εἶνε μέγας τὸ σῶμα καὶ εὐσχημος, τὸ πρόσωπον ἔχει ἱλαρὸν καὶ σεμνοπρεπές, τὴν δὲ κόμην καταβαίνουσαν μέχρι τῶν ὤμων εἰς πλοκάμους ἑλικοειδεῖς καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου διηρημένην, τὸ δὲ χρῶμα αὐτῆς τοιοῦτον, ὅποιον δύσκολον νὰ περιγραφῆ: τὸ μέτωπόν του εἶνε μακρὸν καὶ ὀμαλόν, αἱ παρειαὶ χαριτόρυσμοι: ἡ ρίς καὶ τὸ στόμα σύμμετρα, τὰ γένηια θαύσα καὶ διηρημένα, τὸ χρῶμα τῆς κόμης ἔχοντα καὶ μαίικρος ἐνός δακτύλου, τὰ ὀμματα ζωηρότατα, ἐλέγχει κοσμίως καὶ προτρέπει ἱλαρῶς. Οἱ λόγοι του πλήρεις χαρίτων καὶ τὰ ἔργα αἰδέσιμα. Ποτὲ δὲν τὸν εἶδε τις γελῶντα, πολλάκις δὲ κλαίοντα. Ἡ μετριότης καὶ ἡ σύνεσις αὐτοῦ ἐξαίρετοι καὶ τέλος εἶνε ἄνθρωπος, ὅστις διὰ τῆς ἐντελοῦς αὐτοῦ ὠραιότητος καὶ τῶν θείων τελειοτήτων ὑπερβαίνει πάντα ἄνθρωπον.

Ἡ ἀντιγραφή ἐγένετο ἐκ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς ἐν Βιέννῃ Βασιλικῆς (1).

Συνέντευξις τῶν Ἡγεμόνων τῆς Βρασιλίας

μετὰ

τῆς Κυρίας Δώρας Ἰστριάδος.

Οἱ λόγοι οἱ ἡγεμόνες οὐδόλως ἐσπίνον κατὰ τὸν III. αἰῶνα. Αἰκατερίνη ἡ Β'. ἦτο ἴσως τὸ μᾶλλον πεπαιδευμένον ἄτομον τοῦ εὐρέως κράτους αὐτῆς. Φριδερίκος ὁ Β'. κατελογίσθη ἐν τοῖς συγγραφεῦσιν. Ὁ μέγας δούξ τῆς Τοσκάνης Λεοπόλδος Α'. ἐπροστάτευε μετὰ ζήλου τὰ γράμματα καὶ ὁ Φίλιππος δούξ τῆς Αὐρηλίας, ὁ ἀντιβασιλεύσας ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τῆς ἀνглиκίότητος Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ', ἐκαλλιέργει ἐπιτυχῶς τὴν χημείαν.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν πολλοὺ γε καὶ δεῖ νὰ ἔχωσιν οὕτως τὰ πράγματα καί, ἐν ὁ ΙΣΤ'. αἰὼν καὶ ὁ ΙΖ'. ὀνομάσθησαν αἰῶνες Λέοντος τοῦ Ι'. καὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', τὰ μάλιστα τις θὰ ἐδυσκολευέτο νὰ δώσῃ τὸ ὄνομα Εὐρωπαϊοῦ τινὸς μονάρχου εἰς τὸν αἰῶνα τῶν τηλεβόλων τοῦ Krupp καὶ τῶν πυροβόλων τοῦ Chassepot.

(1). Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐπεδόθη ἡμῖν ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τινος, διαβεβαιώσαντος ἡμᾶς ὅτι εἶχε λάβει αὐτὴν παρὰ φίλου του, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ ἄμεσος ταύτης ἀντιγραφεύς.

Δ. Α. Μ. Χ.

Ἐν Ἀμερικῇ ὁμοῦ φαίνεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι σκέπτονται πολὺ διαφόρως ὡς πρὸς τὰς ἰδιότητας, αἵτινες ὀφείλουσι νὰ κοσμοῦσι τὸν ἡγεμόνα. Τῷ ὄντι ὁ Δὸν Πέτρος Β΄ τῆς Ἀρκαντάλας, ὅστις κυβερνᾷ τὴν μεγαλειτέραν τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Ν. Ἀμερικῆς, τὴν ἀπέραντον αὐτοκρατορίαν τῆς Βραζιλίας, ἔδειξε κατὰ τὴν περιήγησιν, ἣν ἐσχάτως ἔκαμιν ἐν τῇ Δύσει, ὅτι ἐπρότιμα πάντοτε πολὺ πλείοτερον τὴν ἐπιστήμην καὶ τὰ γράμματα, ἢ τὰς ἀνθρωποκτόνους ἐφευρέσεις, ἐφ' αἷς οἱ τῆς Εὐρώπης ἡγεμόνες τοσοῦτον σεμνύνονται.

Μόλις λ. γ. ἀφιχθεὶς εἰς Φλωρεντίαν ὁ αὐτοκράτωρ, χωρὶς ποσῶς νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς νέας ὁμοιομόρφου ἐνδυμασίας (uniforme), ἥτις ἀρτίως ἐδόθη εἰς τὸν ἰταλικὸν στρατόν, μήτε περὶ τοῦ κυροβόλου, τὸ ὅποιον προτιμᾷ ἢ τῆς Ἰταλίας κυβερνήσεως, ἠθέλησεν αὐτὸς τε καὶ ἡ αὐτοκράτειρα νὰ λάβωσι συνέντευξιν μετὰ τῆς συγγραφέως, ἥτις ἐν ταύτῃ ἐσπούδασε τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Δύσιν καὶ τῆς ὁποίας τὰ συγγράμματα, ὡς βεβαιούσιν αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες, ἀναγινώσκονται ἐν τῇ Νέα Ὑόρκη καὶ ἐν τῇ Βοστώνη, ἐν τῇ Πίω Ἰανείρω καὶ ἐν τῇ Βασιγιάτῳ.

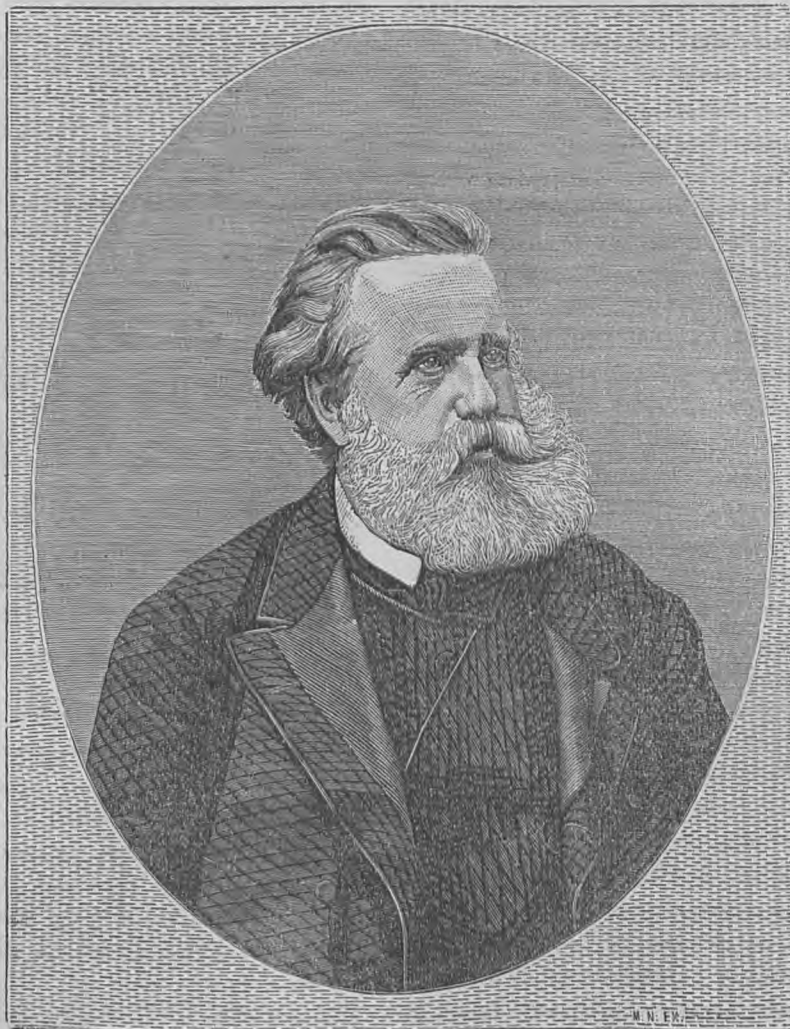
Ὁ Δὸν Πέτρος Β΄ οὐχὶ μόνον γινώσκει ἄριστα τὴν Ἑλληνικὴν, εὐχερέστατα μεταφράζων τὰ ἑλληνικὰ κείμενα, ἀλλ' ἀσχολεῖται μὲ τρόπον ὅλως ἰδιάζοντα περὶ τοῦ καλλιτέρου τῆς προφορᾶς τῆς γλώσσης ταύτης συστήματος. Πειπεισμένος δὲ ὅτι ἡ γλώσσα ἡμῶν προώριστα ἵνα κατασταθῇ καὶ αὐθις ἡ παγκόσμιος γλώσσα τοῦ σοφοῦ κόσμου, πιστεύει ὅτι εἶνε κειρὸς ἡδὴ ν' ἀποσκοραμισθῇ ἢ πλημμελὲς προφορὰ ἢ παρὰ τοῦ Ἐράσμου εἰσαχθεῖσα εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Δύσεως. Ἡ ριζικὴ αὕτη μετακρούθιμις τῷ φαίνεται τοσοῦτῳ μᾶλλον καταπεύρουσα, ὥστε ἔλεγε μειδιῶν ὅτι ἕνεκα τῆς περὶ τὴν ἐρασμικὴν προφορὰν ἐξέως εἶνε δύσκολον ἀκόμη καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες ὡς αὐτὸς τὴν θεωροῦσι χειρίστην, νὰ τὴν ἀποσκορακίσωσιν ἐντελῶς.

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ'. Τεῦχ. ΚΗ').

Ἄν περιστάσεις ἀνεξάρτητοι τῆς θελήσεώς του (ἡγεμόν τοσοῦτον εὐσυνειδήτως συντηρηματικός, ὡς ὁ Δὸν Πέτρος Β΄, ὀφείλει νὰ σκέπτηται περὶ πλείστων ὅσων πραγμάτων) δὲν τῷ ἐπέτρεψαν νὰ ἐπισκεθῇ τὴν Ἑλλάδα, ἐννοεῖ ἐν τούτοις τὸ μέγα ἐνδιαφέρον τοῦ ταξιδίου τούτου καὶ ἐμκαίριτε τὴν συγγραφὴν τῶν εἰς *Ροῦμेलην καὶ Μωρεῖαν ἐκδρομῶν*, ἥτις ἠδυνήθη νὰ τὸ κάμη καὶ νὰ τὸ διηγηθῇ. Ἡ κυρία Δώρα Ἰστριακὴ τῷ παρετήρησεν ὅτι ἂν καὶ διὰ πολλοὺς λόγους λυπεῖται κακρῶς διότι μονάρχης τοσοῦτον λόγιος καὶ τοσοῦτον φιλελεύθερος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ τὰς Ἀθήνας, τὴν Σπάρτην καὶ ἄλλας πόλεις, αἱ ὅσαι κατέχουσι τοσοῦτον ἐπίσημον θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἢ ἑλληνικῇ φιλοσοφίᾳ ἐν τούτοις εἶνε τοσοῦτον ἀνεξάρτητος τῆς γνώσεως τῶν τόπων καὶ ὁ χαρακτήρ αὐτῆς εἶνε τοσοῦτον παγκόσμιος, ὥστε οὐδὲν ταξιδεῖον ἀπαιτεῖται ὅπως τις αὐτὴν καλῶς ἐννοήσῃ.

Ὁ Ὀμηρος, προσέθεσεν ἡ κ. Δώρα Ἰστριακὴ, εἶνε ποιητῆς ὁ ὅποιος ἐκφράζει αἰσθημάτων τοσοῦτον κατὰ βάθος ἀνθρώπινα, ὥστε εἶνε καταληπτὸς ἐντελῶς πανταχοῦ. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀπήντησεν ὅτι τὸ προνόμιον τοῦτο φαίνεται τῷ ὄντι μοναδικόν, διότι τὸν Δάντην, τὸν ὁποιον ἐπαξίως θαυμάζει, ἐννοεῖ πολὺ κάλλιον ἀφ' ὅτου εἶδε τοὺς τόπους, οἵτινες εἶχον χορηγήσει εἰς τὸν συνάμα καὶ ὑψηλὸν καὶ σκοτεινὸν συγγραφέα τῆς θείας κωμωδίας ἀδικλείπτους ὑπαινιγμούς.

Ἡ αὐτοκράτειρα ἐφάνη ἰδιαζόντως ἐνδιαφερομένη ὑπὲρ τοῦ συγγραφέα, τὸ ὅποιον ἡ κυρία Δώρα Ἰστριακὴ ἐδημοσίευσεν διὰ τὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναικας, καὶ ὑπὲρ τῶν δραματικῶν συμβάντων τῶν προγόνων αὐτῆς. Ἡ κῆρυξ αὕτη τῶν Βουρβόνων, ἀκούουσα τὸν τραγικὸν θάνατον τῶν Γαλιὰ Ἀλεξάνδρου καὶ Γρηγορίου, ἠδύνατο νὰ εἶπῃ ὅτι αἱ αἰμοχαρεῖς τάξεις τῶν δεσποτῶν δὲν εἶνε ἤττον ἐπίφοβοι ἢ αἱ παραφορὰι τῶν ὄχλων καὶ ὅτι, προκειμένου περὶ καταστροφῶν ἀνηκούστων, ἢ Ἀνατολῇ οὐδὲως ὑπολείπεται τῆς Δύσεως.

Ὁ Δὸν Πέτρος Β΄ τῆς Ἀρκαντάλας, αὐτοκράτωρ τῆς Βραζιλίας.

Ὁ καθρέπτης εἰς ὃν πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ πᾶς ὁ φέρων τὸ ἱερὸν ὄνομα « Ἱερεὺς ».

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ.

Ὁ Ἱερεὺς ὁ καλός, καθὼς κληρικός, ὁ ἔστιν οὐτινος κληρὸς καὶ μερὶς εἶνε ὁ Θεός, ὅπως γίνῃ ἄξιος οὐπὲρ φέρει ἱεροῦ ὀνόματος, φρονεῖ τὰ οὐράνια, φρονεῖ τὰ αἰώνια καὶ οὐδέποτε τὰ ἐπίγεια καὶ φθαρτά. Ὡς φρονῶν δὲ τὰ τοῦ Θεοῦ, εἶνε καὶ ἐνθερμὸς φίλος τῆς προσευχῆς. Εἰς τὴν προσευχὴν, τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς διανοίας εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ διηνεκῆ ὀμιλίαν ὑφίσταται ἅπας ὁ ἐσωτερικὸς αὐτοῦ βίος. Δὲν ἀναγινώσκει τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὰς εὐχὰς ἀπλῶς, ἀλλ' αἰσθάνεται ὅτι ὁ ποιητὴς τοῦ ψαλμοῦ ἠσθάνετο τὸ πνεῦμα τοῦ ψαλμοῦ πνέει καὶ ἐνεργεῖ ἐν αὐτῷ οὐδέποτε τὰ μὲν χεῖλη αὐτοῦ λαλοῦσιν, ἡ δὲ καρδία μένει ἀλάλος, διότι γινώσκει κάλλιστα, ὅτι ὁ κρότος τῶν χειλέων χωρὶς τῆς λαλιᾶς τῆς καρδίας οὐδὲν ὠφελεῖ καὶ ὅτι κυρίως μόνον ἡ πρὸς Θεὸν πάλλουσα καὶ ἐν Θεῷ ζῶσα καὶ κινουμένη καρδία εἶνε ἡ ἀληθινῶς καὶ γνήσιως προσευχομένη. Ἰνα δ' ἀποβῇ δρακικώτερος εἰς τὴν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ σωτηρίαν καὶ διὰ τῆς γνώσεως καὶ μαθησεως, ἀγαπᾷ ὡς προσφιλέστατον αὐτῷ ἔργον τὴν μελέτην, οὐδεμιᾶς καταφρονεῖ ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης, ἀφ' ἧς δύναται νὰ φωτισθῇ· μανθάνει ὅσα μέλλει νὰ διδάξῃ, ἀπανθίζων αὐτὰ ἐκ τῶν Ἱερῶν Γραφῶν· « γινώσκει ἃ ἀναγινώσκει » καὶ δίδει νὰ ἐνοήσωσιν εὐχερῶς καὶ οἱ ἄλλοι· παιδεύεται ἵνα παιδέσῃ ἄλλους ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου, καὶ ἡ Θεία Γραφή εἶνε τὸ ἐργαστήριον αὐτοῦ. Ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ κυριεύει ὁ ἔμφυχος νόμος, ἡ ἀγάπη. Ἐπειδὴ δὲ φρονεῖ τὰ οὐράνια, οὐδὲν ἔχει φρόνημα ὑπὲρ τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν. Γνωρίζει κάλλως ὅτι ἡ ἱερωσύνη δὲν εἶνε στρατεία ἐν ἧ' ὑπηρετεῖ τις ἀντὶ μίσθου, ὅτι ὁ ἱερατικὸς βίος δὲν εἶνε ἐπάγγελμα καπλήλου, ἐν ἧ' σπουδάζει τις νὰ κερδήσῃ καὶ νὰ πλουτήσῃ. Ὁ Ἱερεὺς ὁ καλὸς δὲν προεχειρίζῃ ἵνα ἱερούργῃ χάριν τοῦ « μαμωνᾶ »· δὲν βλέπει εἰς τὰς χεῖρας ἀλλ' εἰς τὰς χεῖρας τῶν προσερχομένων αὐτῷ· δὲν καταφρονεῖ τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ὀδηγεῖ αὐτὸν καὶ διδάσκει· ἐπιποθεμεῖ τὴν τοῦ πλησίον ἀγάπην· δὲν καταθλίβει τοὺς πτωχοὺς, ἀλλ' ἀνακουφίζει αὐτούς· δὲν κολακεύει τοὺς πλουσίους· δὲν λεηλατεῖ τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἐπισκευάζει αὐτήν· ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ κατατρῶγει αὐτὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του· δὲν ἐκκενοῖ τὰ βλαάντια, ἀλλ' ἀναψύχει καὶ ἀναπαύει τὰ πνεύματα· αἰετοτε εὐλαβῆς τοῦ θυσιαστηρίου λειτουργός, παρίσταται μετὰ συγκινήσεως καὶ κλονισμοῦ ψυχῆς ἐνώπιον τοῦ μεγάλου καὶ ἀκαταλήπτου μυστηρίου, « πᾶσαν τὴν βιωτικὴν ἀποθέμενος μέριμναν » καὶ ἐστὼς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν πνεύματι ζωῆς πίστεως καὶ κατανώξεως καὶ διακρινόμενος διὰ τῶν ἁγίων χαρακτηριστικῶν τῆς εὐσεβείας καὶ καθαρότητος. Ἰδοὺ τὸ λαμπρὸν κάτοπτρον, εἰς ὃ πρέπει νὰ ἀτενίζῃ πᾶς ὁ φέρων τὸ ἱερὸν ὄνομα « λειτουργός τοῦ Ὑψίστου ». Ἰδοὺ ὁ κανὼν, καθ' ὃν δεῖ πολιτεύεσθαι πάντας, καὶ ἡ σπάρτος (σχοινίον), πρὸς ἣν τὸν λίθον τῆς πνευματικῆς αὐτῶν ἀγωγῆς δεῖ ἅγειν.

Δ. Α. Μ. Χαρικλῆς.

Hélas ! il est passé peut-être sans retour
L'heureux temps où mon cœur voyait avec tristesse
la fuite des beaux jours.
Charles Didier.

I.

Ἦν φθινοπώρου σκυθρωπὴ καὶ σύνοφρος ἡμέρα· τὸν πένθιμον μανθῶνα τῆς ἐνδύετο ἡ φύσις, μελαγχολίας δ' ἔστεφον νεφέλαι τὸν αἰθέρα· τὴν καλλονὴν τῆς φύσεως κατέβαλλεν ἡ δύσις.....

Τοὺς θησαυροὺς τοῦ ἔαρος, τὴν χλόην καὶ τὰ ἀνθη, σ' τοὺς ζοφεροὺς κευθμῶνας τῆς ἡ γῆ τὰ εἶχε κρύψει· ὁ Φοῖβος δὲ τὴν στέρῃσιν αὐτῶν ὡς νὰ ἠσθάνθη, ἀκτίνας ἔρριπτεν ὠχρὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐν θλίψει. Εἰς δένδρον δ' ὑποκαίμενος ψυχορραγοῦν κ' ἐκπνέον τὴν φύσιν ἐγὼ ἔβλεπον μὲ λυπηρὸν τὸ βλέμμα· τὸ δάσος δ', ἔπερ ἤμαζε καὶ τόσον ἦν ὠραῖον, ἐφόρει τὴν ὠχρότητα ὅσπερ θανάτου στέμμα.

Ἐνθεν τὰ φύλλα ἐπιπτον ὠχρὰ καὶ μαραμμένα καὶ πίπτοντα ἐξέπεμπον ὀροὺν θλιβερῶν ὡς θρήνον, ἔνθεν τὰ δένδρα ἴσταντο, γυμνὰ καὶ τεθλιμμένα, ὡς νὰ ἐπένθουν γοερῶς τὸν θάνατον ἐκείνων.

Σ' τὰ δάση δ' ἐκυρίευσεν σιγὴ βαθεῖα μόνον· μόνον δ' ἐτάραττεν αὐτὴν ὁ ἄνεμος συρίζων· ἠκούοντο δ' ἀντὶ τερπνῶν ἀσμάτων ἀηδόνων· ὁ τῶν πιπτόντων φύλλων ὄρουσ κ' ὁ ρύαξ κελαρύζων.

Ἐτι ἠκούοντο πτηνῶν αἱ οἰμωγαὶ κ' ὀρθνοί· μετέβαινον εἰς ἕτερον κλίμα αἱ χελιδόνες, εἰς φωλεὰς κατέφευγον οἱ τέττιγες, οἱ σπῖνοι, κορυθαλοὶ κ' αἱ αἰδοὶ τοῦ πλάστου ἀηδόνες.

Τοῦ Φθινοπώρου ὁ ψυχρὸς ἀήρ σφοδρῶς συρίζων ἀφῆρει πᾶν τὸ λείψανον τοῦ ἔαρος καὶ θέρους, πᾶν λείψανον τῶν κάλλονων τῆς φύσεως, κομίζων ὠχρότητά τε μαρασμὸν, ψυχὸς τ' ἐξ ἄλλου μέρους.

II.

Ἐκεῖθεν τότε ἐγερεθεὶς ἐκίνησα ρεμβάζων, πρὸς θρῦν τινα δ', ἔαρῖνον ἑταῖρον, διηρῶνθη, ἔφ' ἣν παῖς ὢν μοι ἤρεσκε νὰ κάθην· ἤσυχάζων. Ἰσοσάκισ, ὦ! ὑπὸ αὐτὴν τὸ ἔαρ κατεκλίνθη.

Ποσάκις μὲ τὰ φύλλα τῆς μ' ἐκκλίψην ἐκείνη,
εἰς τὰς ἀγκάλας ὑπ' αὐτὴν ἐπ' ἤμην τοῦ Μορφέως,
ἐφ' ἧς ἠδέως ψάλλοντες οἱ πέττιγες, οἱ σπῖνοι,
γλυκὰ μὲ ἐνανούριζαν (ὦ! τί καιρὸς ὠραῖος.)

Ποσάκις νέος ἔτι ὦν, ὅτε τὰ φύλλα θάλλουν,
ὑπὸ τὴν δρυὶν καθήμενος ἠδέως ἑτερόπομπη
κ' ἐθαύμαζον πῶς τὸν αὐτὸν ἐντέχνως βοσκὸι ψάλλουν
δπόσῃν δὲ ἠδύτητα ὦ! τότε ἤσθονάμην.

Ποσάκις νέος ἔτι ὦν (ὦ ἐφετῆ νεότης!),
μετὰ βοσκῶν συνψάλλον κ' ἐχόρευον ἐπίσης
παρῆλθον ὅμως ὡς σκιά—τὰ πάντα ματαιότης!
καὶ μόνον τί ἐπέζησαν; ὀλίγη ἀναμνήσεις.

Παρῆλθον ἀνεπιστρεπτεῖ οἱ εὐτυχεῖς μου χρόνοι,
καθ' οὓς τὸ ἔαρ μὲ φαιδρὸν προσέμενον τὸ ὄμμα
τὸ ἔαρ ἦτον ἢ χαρὰ καὶ ἡ ἐλπίς μου μόνη,
πλὴν τώρα τίς μου ἡ ἐλπίς; τὸ σῆπον πάντας χῶμα.

Ἵπὸ τὴν δρυὶν ἐκάθησα, τὸν παλαιὸν μου φίλον,
τὴν δρυὶν τὴν φέρουσαν σ' τὸν νοῦν τσαυτάς ἀναμνήσεις.

ἐσκέφθην.... καὶ παρέβαλον τὸν ἄνθρωπον μὲ φύλλον
τὰ ψύχη καὶ τὸν ἄνεμον μὲ θλίψεις καὶ συγχύσεις.

Τὸ γῆρας μὲ φθινόπωρον—ἀμφοτέρα μαραινούν
τὸ μὲν τὰ φύλλα τῆς ζωῆς, τοῦ δένδρου δὲ τὸ ἄλλο·
καθὼς δ' οἱ κλάδοι μένουσιν, οὕτω κ' οἱ φίλοι μένουσιν·
Θὰ μαρκανθῶσι δὲ κ' αὐτοὶ ἅπασι δὲν ἀμφιδάλλω.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει Ὀκτώβριος 1871.

Θ.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΜΕΥΜΑΤΑ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Κ. Ἰωαννίδου).

Ἰατρὸς τις ἐν Γροιλανδίᾳ.

Ἡ ἀλλόκοτος ἰδιοτροπία μου μὲ εἶχεν ὀδηγήσει· μέχρι τῆς Γροιλανδίας τυχαίως εὐρέθη ἐν τινι λιμενίσκῳ αὐτῆς κειμένῳ βορειότερον τοῦ βορείου πολιτικοῦ κύκλου. Ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου ἡμῶν διεκρίναμεν ἐπὶ τῆς παραλίας οἰκήσεις τινάς, ἀνθρώπινα τινὰ ὄντα καὶ καπνοδόχους, αἱ ὅποιοι ἐκάπνιζον.

Τοσοῦτον καιρὸν εἶχομεν παλαίσει κατὰ τῶν πάγων καὶ τῶν τρικυμιῶν τῶν πολικῶν θαλασσῶν, ὥστε ἡ ἀφιξίς ἡμῶν εἰς τὸν λιμενίσκον ἐκείνον ἦτον ἀληθῆς τῷ ὄντι ἀναψυχή. Τὸ ἐκεῖ κομίσειν ἡμᾶς πλοῖον ἀπήλαυε τῆς γαλήνης τῶν φιλοξενούντων αὐτῶ ὑδάτων, ἡσύχως ἐπὶ τῶν ἀγγυρῶν του ἀναπαυόμενον. Τὸ κατ'

ἐμὲ οὐδὲν ἄλλο ἀνέμενον νὰ εὕρω ἐν τῇ γῇ ταύτῃ εἰμὴ τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ τὴν βαρβαρότητα, διότι, ρίψας ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν φαλακρῶν ἐκείνων βράχων, δὲν εἶδον εἰμὴ καλύβας προχειρώς ἐκ ξύλων, πηλοῦ καὶ ἀχρῶν κατεσκευασμένας, καταγώγια ἀλιέων καὶ θηρευτῶν, οἱ ὅποιοι ὡς ἐκ τῆς ἐνδυμασίας αὐτῶν ἐφαίνοντο χριστιανοί, ἀλλὰ μόνις εἶχον μορφήν ἀνθρωπίνην· τοσοῦτον ἦσαν ἄθλιοι καὶ ἔλεεινοί. Ἐν τούτοις ἤμην περίεργος νὰ ἴδω πῶς οἱ πτωχοὶ οὗτοι ἄνθρωποι ἠδύναντο νὰ ζῶσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐξορίᾳ.

Μόλις προσορμισθεὶς ἔμεινα ἐκπληκτος, ἰδὼν ἄνθρωπον ὅλως θιασφορον τῇν ἄλλων καὶ καθ' ὅλα ὅμοιον μὲ ἐμέ, ὅστις εἶχεν ἐκλέξει ὡς κροτικίαν του τὴν ἀγρίαν ἐκείνην φύσιν, περιφρονῶν τὸν κόσμον καὶ ζῶν ἀσμενέστατα μακρὰν τῆς τύρβης αὐτοῦ καὶ τῆς ματαιότητος.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ἅμα μαθὼν τὴν ἀφιξίς μου, ἔσπευσε ἀμέσως ἐπὶ τοῦ πλοίου νὰ υποδεχθῇ ἡμᾶς μετὰ τῆς μεγαλειτέρας χαρᾶς καὶ ἀβροφροσύνης. Ἐφόρει βελάδην ἐκ κυανοῦ ἐριούχου καὶ φέρουσαν κομβία χρυσᾶ, κεντήματα ὠραῖα καὶ ἐπωμίδας μεγάλας. Παράστημόν τι, τὸ ὅποιον ἐκόσμηε τὸ στήθος του, εἰδείκνυεν ὅτι εἶχε κερδήσει τὴν εὐνοίαν τοῦ βασιλέως του. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε κασκέτον λεγνῶτον (μὲ γαλόνια), ἐκ κυανοῦ ἐριούχου. Μανδύας ἐκ δέρματος φώκης ἔχων ὑπερραμμένην θερμὴν καὶ ὠραίων σισύρων ἀλώπεκος ἀργυροειδοῦς ἔκειτο ἐπὶ τῶν ὤμων του· τὸ πρόσωπόν του ἐντελῶς ἐξωρισμένον ἐξέφραζε τὸ ἀρρενωπὸν αὐτοῦ, ἐνῶ οἱ κυανοὶ ὀφθαλμοὶ του εἰδείκνυον γλυκύτητα σχεδὸν γυναικίαν. Τέλος ἡ ξανθὴ κόμη του συναπετέλει τὸ σύνολον χαρκτηριστικῶν καταγωγῆς ὅλως σκανδιναβικῆς.

Ὁ ἄνθρωπος, τοῦ ὅποιου ὁ ἀναγνώστης βλέπει ἀνωθι τὴν περιγραφὴν, μόνις διαβάς τὴν στενὴν θύραν τοῦ θαλαμίσκου μου, ἔκλινε χαριέστατα ἐνώπιόν μου· ἐγὼ δ' ἐγερεθὶς ἀμέσως, ἔκλινα ἐπίσης, εὐχαριστῶν αὐτὸν διὰ τὴν φιλοφρόνησίν του ταύτην. Ἠρώτησα τὸν ἀξιωματικόν, ὁ ὅποιος μὲ συνώδευε πάντοτε εἰς τὰς περιηγήσεις μου, διὰ τίνος γλώσσης ἄραγε ὤφειλέ τις νὰ ὀμιλήσῃ ἐκείνον τὸν κύριον· ἀλλὰ δὲν εἶχον εἰσέτι τελειώσει τὸν λόγον μου καὶ ὁ φίλος ἡμῶν ἀπήντησεν ἀγγλιστί.

« Ἐρχομαι νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς ἕπως τιμήσητε τὴν πτωχὴν κατοικίαν μου, ἐν ἣ δύνασθε νὰ εὕρητε λιτὴν φιλοξενίαν. Θὰ μὲ ὑποχρεώσητε λοιπόν, ἐὰν εὐαρεστηθῆτε νὰ μὲ συνοδεύσητε.»

Ἡ εὐχαρίστησις ὑπῆρξεν ἀμοιβαία· ὥστε μετὰ τινὰ λεπτὰ διηυθινόμεθα πρὸς τὴν παραλίαν. Ὅσον δε ἡ συνδιὰλεξις ἡμῶν προέβαινε, τοσοῦτον ἠῤῥαξαν ὁ θαυμασμός μου διὰ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος πρὸς τῆ εὐγενεῖ συμπεριφορᾷ συνήνεκε καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν οὐχὶ τὴν τυχοῦσαν.

Ὁ νέος οὗτος φίλος ἦτο ὁ ἰατρὸς Μόλκε.

Περίεργον! πῶς εἶνε δυνατόν τοιοῦτος ἄνθρωπος νὰ εὐρίσκηται εἰς τοιαῦτα μέρη; ἔλεγεσιν κατ' ἐμυτόν. Τὸ κατ' ἐμέ, πάντοτε ἐφρόνουσιν ὅτι ἤθελε μὲ ὑποδεχθῆ ἡ θηρευτῆς τις ἀγρίου μὲ διφθέρας κεκαλυμμένος ἢ Ἐσκιμῶδες τις μὲ χαλκόχρου πρόσωπον ἢ εὐλαβῆς τις ἱεραπόστολος· ἀλλ' ἐν τούτοις παρ' ἐλπίδα συνήτησα εὐπατρίδην καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως.

Δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ τῷ ἀπευθύω τὴν ἐξῆς ἐρώτησιν.

— Πιστεύω, δόκτωρ, ότι δὲν εἶνε πολὺς καιρὸς ἀφ' οὗτου διαμείνετε ἐνταῦθα καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν ἤρχιζατε ἀκόμη νὰ ἀζητήσετε τοὺς μεγαλοπρεπεῖς τούτους βράχους.

— Ἐνδεκὰ ἔτη εἶνε, ἀπεκρίθη ὁ δόκτωρ, ἀφ' οὗτου διαμείνω εἰς τὰ ἔρημα ταῦτα ὄρη, καὶ μολταῦτα οὐδεμίαν ἀνίαν αἰσθάνομαι, ἀλλά, τὸ ἐναντίον, τέρψιν καὶ εὐχαρίστησιν.

Ἐνδεκὰ ἔτη ἐν Γροιλανδίᾳ! εἶπον κατ' ἐμυτόν τοῦτο τῇ ἀληθεῖ εἶνε ἀπίστευτον.

Ἡ θεὰ τῆς περκαλίας ἦτο ὄντως μεγαλοπρεπῆς καὶ μεθ' ὄλης τῆς ἀρρορίας τῆς εἶχε τι γοητευτικόν. Ὁ πιστὸν ἡμῶν ὑψοῦτο μεγαλοπρεπῆς σειρὰ χιονοσκεπῶν ὄρων, τῶν ὁποίων αἱ πλευραὶ ἐκαλύπτοντο ὑπὸ παχῶν. Ἐνώπιόν μας ἐξετείνετο ἡ μικρὰ πόλις ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς κορυφῆς γιγαντικίου βράχου, ἐν τῷ μυχῷ στενοῦ ὀρμίστου, ὅστις ἦτο ἤρεμος ὡς Ἑλβετικὴ λίμνη ἐν τινὶ κοιλάδι τῶν Ἀλπεων.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ περίεξ εἰσέτι τῆς πόλεως, πλήρῃ τινῶν μερῶν ἔνθα ὑπῆρχε χάρις καὶ πρασιὰ, ἡ ὄρασις δὲν ἀπήντα ἦ τον ψυχρὸν βράχον διακεκομμένον εἰς θαλαίαις ραχάδας.

Ὡς ὁ ἄνθρωπος συνέλαθε τὴν ἰδέαν νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν τοσοῦτον ἄγριον;

Ὁ σύντροφός μου ἐμάντεψε τὸ τί ἐσκαπτόμην· διότι, δεικνύων με διὰ τῆς χειρὸς τὴν περκαλίαν, μοὶ εἶπε μὲ ὕφος χαρίεν:

« Ἄ! ἐνωῶν θεωρεῖς τὰ θαύματα τῆς ἀνθρωπίνης βιομηχανίας, πόλιν ἐκτισμένην ἐπὶ τοῦ βράχου. Εἶτα, σιωπήσας ἐπί τινος στιγμῆς, προσέθεσεν ἐπιτρέψατε μοι νὰ σὰς περιγράψω τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ νέου τούτου θαύματος. Ἐκεῖ κάτω πρὸς τὰ δεξιὰ, ὑπὸ τὴν μακρῆν καὶ κωνοειδῆ ἐκείνην στέγην, κατοικεῖ ὁ βασιλικὸς μάγειρος, ὅστις, πρὸ πολλοῦ ἀφιχθεὶς ἐνταῦθα ἐκ Δανίας, ἐνυμπεύθη νέαν ἰθαγενῆ καὶ ἤδη εὐδαίμονα ἐν τῇ μέσῳ πολυμελοῦς οἰκογενείας, ἐν ἣ τέσσαρα κοράσια ὀπωσούν χαλκόχροα, ἀλλ' ἀρχοῦντως πεπροικισμένα ὑπὸ τῆς φύσεως. Ἡ δὲ μὲ ἀσφαλτον ἐπιχριστος ἐκείνη οἰκοδομὴ εἶνε ἡ οἰκία τοῦ διοικητοῦ, ἐφ' ἧς βλέπετε κυματίζουσαν τὴν Δανικὴν σημαίαν καὶ ἧτις μόνη κεκτηται διπλὴν σειρὰν παραθύρων.

Ὀλίγον τι ὑψηλότερον κεῖται ὁ οἰκιστὸς μου, ἐπιχριστος ἐπίσης μὲ ἀσφαλτον πρὸς μικρὰν προφύλαξιν ἐναντίον τῶν μεταβόλων τοῦ κλίματος. Ὀλίγον δὲ πρὸς τὰ κάτω πλησίον τῆς περκαλίας κείται ἡ ὡς ἀποθήκη καὶ ἐπίγειον χρησιμεύουσα εὐρύχωρος ἐκείνη οἰκοδομὴ, ἐν ἣ ὁ διοικητὴς συναυροῖται παντὸς εἶδους ἐμπορεύματα, ἅτινα ἀνταλλάσσει μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς. Πλησίον αὐτῆς εὐρίσκονται τὰ ἐργαστασια ἔνθα οἱ πιωποιοὶ κατασκευάζουσι τοὺς δι' ἔλαιον πίθους καὶ ὅπου γίνονται καὶ ἄλλα παρόμοια ἐργασία. Ὀλίγον περαιτέρω ὑπάρχει ταπεινὴ οἰκοδομὴ, ἐν ἣ ἀποθηκεύεται τὸ ἔλαιον. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ἄνωθεν τῆς ἀποθήκης ἐπὶ τοῦ βράχου κτίριον χρησιμεύει ὡς κατοικία εἰς πέντε ἢ ἕξ ὑπαλλήλους, οἵτινες μὴ λαβόντες ἰθαγενεῖς συζύγους διασκεδάζουσι θηρεύοντας καὶ ἀλιεύοντας. Ἐκεῖ δὲ πλησίον ὑπάρχουσι καὶ δύο ἕτεροι οἰκίαι ἐξωτερικοῦ ἤττοι ἐπιδεικτικοῦ, οἰκούμεναι ὑπὸ τοῦ ξυλοργου καὶ τοῦ σιδηροργου, οἵτινες μιμηθέντες τὸ γενναῖον παράδειγμα τοῦ μαγείρου ἔχουσιν ἤδη υἱοὺς καὶ θυγατέρας, μάλλον ἢ ἤττοι μετὰ γάμου, πρὸς περκαλίαν τοῦ γήρατός των. Ἐντεῦθεν

ἴτως διακρίνεις διεσπαρμέναις τῆδε κκεῖσε περὶ τὰς εἰκοσι περίπου καλύδας κεκαλυμμένας ὑπὸ βρύων. Ἐν αὐταῖς καταλόουσιν ἰθαγενεῖς θηρευτὰι· ἀλλ' ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ εἰσὶν ἀκατοίκητοι, διότι μὴ ἔχουσι στέγην δὲν προφυλάττουσιν ἀπὸ τὰς βροχάς.— Ὁ θεν οἱ κατοικοῦντες αὐτὰς ἀναγκάζονται νὰ τὰς ἐγκαταλείπωσιν, ὅτε ἡ χιών ἀρχίζει νὰ διαλύεται, καταφεύγοντες εἰς σκιηὰς ἀπὸ δέρματα φώκης, ὧν τινες διακρίνονται ἐστημέναι μεταξὺ τῶν βράχων. Ἀλλ' ἂς ἀρκεσθῶμεν εἰς ταῦτα, διότι ἐφθάσαμεν».

Ἐπλησιάζαμεν εἰς τὴν ἄκραν στενῆς γεφύρας, ἀθλίως κατεσκευασμένης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναδὰς ὁ Δόκτωρ ἐβαδίζεν ἡρέμα, φοβούμενος μὴ καταρρίψῃ αὐτήν. Ἐγὼ δὲ τὸν ἠκολούθησα καὶ οὕτω διηυθύνθημεν εἰς τὸν οἶκόν του. Πάντες οἱ κάτοικοι ἔσπευσαν εἰς προὔπαντήσιν μας, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία καὶ κύνες· ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐξέβαλλον ὕλακας τρομερὰς καὶ ἀγρίας, παραδόξως πρὸς ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν θέσιν τῆς χώρας καὶ παρομοίας πρὸς πένθιμον νυκτερινὴν συμφωνίαν ἀγέλης λύκων. Τὰ τέκνα ἀπ' ἐναντίας ἐτίγων καὶ συσφιγγόντο πλησίον τῶν μητέρων των, ὡς πράττουσιν ὅλα τὰ παιδία ἐν παρομοίαις περιστάσει. Αἱ γυναῖκες ἐκαμάρον, ἐγέλων καὶ ἐβλύζουσαν, ὡς ἀνῆκει εἰς τὸ ἐν ἀγρία καταστάσει ὠραῖον φύλον, ἐν ᾧ οἱ ἄνδρες, οἵτινες ἐκάπνιζον μὲ μικρὰς πηλίνας πίπας, ἔθιμον ὅπερ ἔλαβον ἀπὸ τοῦ πολιτισμοῦ, μὰς παρετήρουν μὲ ὕφος εὐήθες, χαρακτηρίζον ἰδίως τοὺς βαρβάρους. Οἱ πλείστοι ἔφερον ἐσθητὰς ἀπὸ δέρμα φώκης, τινὲς δὲ ρυπαροὺς ὑπερῶν καὶ ἄλλας ἀλλοκότους εὐρωπαϊκὰς στολάς. Γυνακίκες τινες ἔφερον τὰ τέκνα ἐπὶ τῶν ὤμων των ἐντὸς σάκκου ἀπὸ δέρμα φώκης.

Πάντες σχεδὸν ἦσαν ἀσκεπεῖς τὴν κεφαλὴν, ἀλλ' ἕκαστον τῶν χαλκοχρῶν καὶ ἀγενεῖων ἐκείνων προσώπων ἐστέφετο ὑπὸ ἀτημελήτου μὲν, πυκνῆς ζυμῆς καὶ ἐβενώδους κόμης. Παρετήρησα ἐπὶ τῶν βράχων πληθὸς ἀμφογενῶν νεανίδων, αἵτινες πλην τοῦ ἀπλοῦ χιτῶνος, ὅστις ἐκάλυπτε τὸ σῶμά των, ἔφερον κοσμηματα, ἅτινα, ἀν καὶ κατὰ τὸν συρμόν τῶν Ἑσκιμῶν, ἐμαρτύρουν ἀρκετὴν φιλοκαλίαν.

Ἀλλ' ἐν ἡ ὄρασις ἐτέρπετο, ἡ ὄρασις δυστυχῶς ὑπέφερε πολὺ, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἀποθήκην καὶ τὰς καλύδας τῶν ἰθαγενῶν ἡ, ἀληθῶς εἶπεῖν, πανταχόθεν σχεδὸν ἐξήρχετο ἡ ναυτιώδης ὄσμη τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ διαλυομένου ἰχθύος, συνήθης εἰς τὰς πόλεις, ἐν αἷς κατακρίνονται εἰς τὴν ἀλίαν. Δι' ὃ καὶ ἡ εἰς οἶκον ἀφιξίς μας οὐκ ὀλίγον μ' ἐχαροποίησε.

Δὲν σοὶ ἀρέσκει ἡ Γροιλανδικὴ αὕτη ὄσμη; μοὶ εἶπεν ὁ φίλος μου. Κατ' εὐτυχίαν δὲν φθάνει ἔως ἐδῶ, διότι ἄλλως πρὸς ἀποφυγὴν θὰ κατέρευγον εἰς πλέον μεμακρυσμένον οἰκημα.

Ταῦτα λέγων, ἠνείμῃς τὴν θύραν καὶ μὲ ὠδήγησεν ἐντὸς τετραγώνου αἰθούσης, ἔνθα ἀπηλλάγημεν τῶν διφθερῶν μας, πρὶν εἰσελθῶμεν ἐντὸς θαλαμίσκου, οὗ τὰ ἐπιπλα συνέκειντο ἐκ μιᾶς τραπέζης, ἐνδὸς πάλαιου θρανίου ἐκ ξύλου ἐλάτης, μιᾶς μόνης καθήλικας μιᾶς σκευοθήκης ὑελίνης περιεχούσης ἀμφορεῖς, βαυκάλεις καὶ φιάλας μὲ λατινικὰς ἐπιγραφάς. Πάντα ταῦτα ἐξέδιδον τὴν δυσάρεστον ὄσμη τῶν φαρμάκων.

Διέρχουμαι πάντοτε ἐντεῦθεν, ὅταν ἐπιστρέψω ἀπὸ τὴν πόλιν, μοὶ εἶπεν ὁ δόκτωρ. Ἡ ὄσμη αὕτη ἐπισέρει εἰς τὰ ὀσφρακτικὰ νεύρα

μεγάλην ἀλλοίωσιν.

Ἔχετε πολλοὺς ἀσθενεῖς δόκτωρ; ἠρώτησα.
(ἀκολουθεῖ).

ΒΙΒΛΙΟΥΓΡΑΦΙΑΙ.

ΕΙΔΥΛΛΙΑ

μετὰ προλόγου περί βουκολικῆς ποιήσεως, φιλοπονηθέντα
ὑπὸ Μ. Γριμάνη· ἐκδίδονται ὑπὸ Γ. Ἀρχοντο-
πούλου, ἐν Μυτιλήνῃ.

Ὁ συγγραφεὺς, προσημαζόμενος ἐν τῷ προλόγῳ ἐκ τοῦ ὀρι-
σμοῦ τῆς ἐποποιίας καὶ τραγωδίας, κροβαίνει εἰς τὸν χαρακτηρι-
σμὸν τοῦ εἰδυλλίου. Ἀφοῦ δὲ ὡς ἐν περὶ ὁμιλήσεως περὶ τῆς
πρώτης ἐκλογῆς (1) τοῦ Βιργιλίου, πλέκει τὸν πανηγυρικὸν τοῦ Θε-
οκρίτου, ἀρῶμενος τὰς κρίσεις αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀπαραιμύλων ἔργων
τοῦ ποιητοῦ τούτου. Ἐπομένως μέμνηται τῆς γνώμης ἐξόχων τι-
νῶν ἀνδρῶν πραγματουθέντων περὶ εἰδυλλίου καὶ βουκολικῶν
ποιητῶν, ἐξ ὧν ἀναφέρει τινὰ χωρία, ἐκφράζων κατόπιν κρίσεις
ἐπ' αὐτῶν, αἵτινες, τὸ καθ' ἡμᾶς, εἰσὶν ὀρθαί. Ἐν τούτοις κατακρί-
νονται αἱ ἀρχαί, ἃς ἀσπάζεται ὁ συγγραφεὺς· εἶνε δὲ αὗται· ἡ ἀφέ-
λεια, ἡ εὐθύτης καὶ ἡ ἀλήθεια, ἃς, παρὰ τὰς ἄλλας κοινωνικὰς
ἀρετάς, νομίζει ὅτι εἶνε ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ εἰς πάντα ἀγαθὸν
πολίτην. Ἐπειδὴ δὲ αἱ τελευταῖαι αὗται ἀρεταὶ ἀπαντῶνται ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ παρὰ τοῖς ἀγρόταις, ἐκ τούτου ἡ τάσις αὐτοῦ πρὸς
τὸν ἐρημικὸν βίον τῶν ἀγροτῶν καὶ ἡ συμπάθεια αὐτοῦ πρὸς τὰ
ἀρετῆ τέκνα τῆς φύσεως· ἀλλὰ συγχρόνως περὶ πολλοῦ ποιεῖται
τὴν κοινωνίαν ἐκείνην, ἐν ἣ συμβαδίζουσιν αἱ σεμναὶ ἀδελφαί,
αἱ πολιούχοι τῶν κοινωνιῶν, δηλ. ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἐπιστήμη· τὸν
δὲ δόλον, τὴν ραδιουργίαν, τὴν κιβδηλίαν τῶν ἡθῶν, νομίζει αἴ-
σχην τῆς κοινωνίας, σκώληκα τοῦ ἐκπολιτισμοῦ καὶ στοιχεῖα,
ἅτινα θάπτον ἢ βράδιον θέλουσι συντελέσει εἰς τὴν ἀποσύνθεσιν
αὐτῆς.

Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ τέσσαρα ἀντικείμενα ἔχουσι μάλιστα, δηλ.
τὸν ἔρωτα, τὴν ἐργασίαν, τὴν λιτότητα, τὴν ἀφέλειαν καὶ εὐθύ-
τητα.

Ἔρωτες.

Ὁ ἐν τοῖς εἰδυλλίοις ἔρωτες δὲν εἶνε ὁ ἔρωτες ὁ φρενομανῆς, ὁ
θεοποιῶν τὸ ἐρώμενον πρόσωπον, ὁ ἀπολήγων εἰς καταστροφὴν
τραγικὴν. Δὲν ἐνόμισε κἀλλὸν ἢ ἀναρριπίσῃ τὸ φύσει τούτο εὐφλό-
γιστον αἰθρημα. Ὁ συγγραφεὺς ἐγκαταλιπὼν τὴν πεπαιτημένην
δόδον, ἔταμε νέαν ἤττον ἐπίπονον καὶ ἤττον ὀλισθηρὰν, ἐνθα ἀπαν-
τᾶται μετρία ἢ λαϊκῆ τῶν παθῶν, ἐνθα δὲν ὑπάρχουσιν οἱ μό-
χθοι ἀτελεύτητοι, ἀλλὰ μετὰ βραχύν τινα σάλον ὁ ἄνθρωπος ἀνα-
λαμβάνει τὴν ψυχικὴν ἐκείνην γλυκυθυμίαν, ἣτις παρασκευάζεται
ἐκ τῆς ἀρμονίας τῶν ψυχικῶν δυνάμεων· διότι, ἂν ἐξετάσωμεν

(1) Γνωστὸν ὅτι ὁ Βιργίλιος ἔγραψε δέκα εἰδυλλία, τὰ ὅποια
ἐνομαζονται μετὰ τὴν ἐλληνικὴν λέξιν ἐκλογαί (eglogae). Τῆς
πρώτης ἐκλογῆς ἡ ἐπιγραφή εἶνε Meliboeus, Tityrus.

ψυχολογικῶς τοὺς ἐν ἀγροῖς διαιωμένους θέλομεν εὑρεῖν ὅτι, καί-
τοι ὑπερισχυοῦσης τῆς φαντασίας ἐπὶ τῆς κρίσεως, ἢ προσοχῆ αὐτῆς
ἐκχυζᾶται, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ τῆς ὕλικῆς μερίδος τοῦ ἀνθρώπου,
διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ μὲν σωματικαὶ δυνάμεις ἐνεργοῦσι παρ' αὐ-
τῆς ἐν πάσῃ τῇ δραστηριότητι αὐτῶν, αἱ δὲ ψυχικαὶ ἀσθενέστε-
ρον. Ἐξαιρέσεις ὑπάρχουσι βεβαίως καὶ παρὰ τοῖς ἀγρόταις· διότι
πολλοὶ ἐξ αὐτῶν λαχόντες εὐαισθητοῦ τοῦ νευρικοῦ αὐτῶν συστή-
ματος, πολλάκις καθίστανται ἔρμαιον τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ἐπι-
κρατοῦντος σάλου.

Ἔργασια.

Ὁ συγγραφεὺς δὲν ἐδημιούργησε πρόσωπα ζῶντα ἐν τῷ κόσμῳ
ὅπως μόνον ἐρῶσι καὶ ἄδωσιν, ὅπως μόνον ἐσθίωσι καὶ πίνωσι,
τρεφόμενοι ἐκ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἅτινα ἦσαν ἀφθονα καὶ
ἀδέσποτα ἐν τῇ νηπιότητι τῆς κοινωνίας. Τὰ πρόσωπά του,
καίτοι ἰδεώδη, εἶνε τοῦ παρόντος αἰῶνος, οἰκοῦσι οὐχὶ λίαν μα-
κρὰν τῶν πόλεων καὶ ἔχουσιν ὅπως δῆποτε συκοινωνίαν μετὰ
τῶν ἀστῶν· ἀπολαύουσι δὲ τῶν πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἐργασίας
καὶ τοῦ ἰδρωτός τοῦ προσώπου τῶν πιστεύοντες δὲ εἰς τὴν μέλ-
λουσαν ζωὴν καὶ μικρὰν ἢ μηδελίαν ἔχοντες κτήσιν ἐν τούτῳ
τῷ κόσμῳ, δέχονται ἐν ψυχικῇ γαλήνῃ τὸν θάνατον· ἐθισθέντες
δὲ ἐν τῇ λιτότητι ἀρκοῦνται εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἔθεσεν αὐ-
τοὺς ἡ Θεῖα Πρόνοια, οὐδὲ ζηλοῦσι πολλὸν τὸν βίον τῶν ἀστῶν, οὐς
δὲν νομίζουσι λίαν εὐδαίμονας, ἅτε δὴ πολλῶν ἐξ αὐτῶν κατα-
τρυχομένων ὑπὸ μεριμνῶν πρὸς κτήσιν δόξης καὶ πλοῦτος ὑπερ-
βολικοῦ, ἅτινα παρ' αὐτοῖς δὲν εἶνε ἐκ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων.
Ἡμεῖς δὲ θεωροῦμεν τὸ πρᾶγμα ὑπ' ἄλλοιαν ἔποψιν. Φρονοῦμεν
δηλ. ὅτι ὁ πλοῦτος ὁ κατὰ πολὺ ὑπερβαίνων τὰς χρείας τοῦ ἀνθρώ-
που, ὁ πλοῦτος ὁ θησαυριζόμενος ὅπως μόνον μεταβιβασθῆ εἰς
τοὺς κληρονόμους, ὁ πλοῦτος τοῦ ὀποίου δὲν γίνεται χρῆσις πρὸς
ἔργα ἀγαθοποιᾶ καὶ πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δυστυχοῦντων, δὲν εἶνε
οὔτε λίαν ὠφέλιμος τοῖς ἔχουσιν αὐτόν, οὔτε συμβάλλει πρὸς
κλέους καὶ εὐημερίας ἀπόλαυσιν.

Λιτότης.

Ἐὰν ἦγε ἀληθὲς ὅτι ὁ εἰς ὀλιγωτέρας χρείας ὑποκείμενος εἶνε
τῶν ἄλλων εὐδαίμονεστερος, οἱ ἀγρόται, οἱ λιτοὶ περὶ τὴν ἐνδυ-
μασίαν, οἱ τρεφόμενοι δι' εὐτελῶν σιτίων, οἱ πέττοντες ταῦτα εὐ-
κόλως καὶ ἐξ αὐτῶν ὑγείαν καὶ εὐρωστίαν ἀρῶμενοι, δέον νὰ
ἦγε παρ' ἡμῖν ζηλωτοί. Δὲν λέγω νὰ τρώγωμεν κριθῶν ἄρτον
οὔτε νὰ ἐνδύωμεθα τρίχας καμήλων· ἀλλ' ἡ πληθὺς καὶ ἡ ποι-
κιλία τῶν βρωμάτων εἶνε ἀναγκαῖα εἰς τὴν ζωὴν; Τίς ἤθελε μα-
καρίσει τὸν Λούκουλον, ὅστις μετὰ ἐνδοξὸν στρατιωτικὸν στάδιον
ἐγένετο δούλος τῆς γαστροῦ; τίς δὲν ἤθελεν ἀποτροπισθῆ τοὺς
κοιλοδούλους ἐκείνους Ρωμαίους, οἵτινες ἤνοιγον τὰς φλέβας αὐτῶν,
διότι καταστωτέουσιν τὸν πλοῦτον ἐν εὐωχίαις καὶ ἀσωτίᾳ δὲν ἠδύ-
ναντο πλέον νὰ πορίζωνται τὰ ἥδιστα καὶ πολυδαπανώτατα τῶν βρω-
μάτων, καὶ οἵτινες ἐξήμουν αὐτὰ ὅπως φάγωσιν ἀμέσως ἄλλα;
Τί τὸ ὄφελος ἐκ τῆς συνεχοῦς μεταβολῆς τοῦ συρμού ἀφοῦ ἀπαι-
ρήθημεν τοῦ ἱματισμοῦ ἀπάντων σχεδὸν τῶν ἐθνῶν; Ἄς λάθω-
μεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ζῶν ἄνθρωπος δὲν πρόκειται ν' ἀποκατασταθῆ
τὸ ἀσώματον καὶ ἰδεώδες καλλιτεχνικὸν ἔργον, ὅπερ κοσμεῖ μό-
γον τὰς πινακοθήκας, τῶς ναοὺς, τὰς αἰθούσας τῶν ἀνακτόρων, τὰ

Μουσεια, τὸ μὴ δεόμενον οὔτε τροφῆς οὔτε ἐνδυμάτων οὔδε πιεζόμενον ὑπὸ τῶν ἀπειρῶν κοινωνικῶν ἀπαιτήσεων.

Ἄφελεια καὶ εὐθύτης.

Ἐὰν ὁ Δημιουργὸς ἐποίει τὸν ἄνθρωπον ὅπως ζῆ μόνος ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως ἔχῃ τὰ πάντα χάριν ἑαυτοῦ, τὸ δημιουργήμα τοῦτο δὲν ἤθελεν εἶναι βεβαίως ὁ γνωστὸς ἡμῖν ἄνθρωπος· ἤθελεν εἶναι ἕτερόν τι ὄν, δηλ. θηρίον. Ταῦτα, ὡς γνωστόν, οὐδὲν μεταδίδουσι τοῖς ὁμοίοις αὐτῶν, οὐδεμίαν ἀρωγὴν χορηγοῦσιν αὐτοῖς κινδυνεύουσι, προσπαθοῦσι δὲ νὰ διατηρήσωσι καὶ σώσωσι μόνον ἑαυτά. Ἡ δὲ συμπάθεια αὐτῶν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν διατροφὴν τῶν τέκνων, νὰ ὅποια περιθάλπουσιν οἱ γονεῖς μέχρις ὅτου γίνωσιν ἱκανὰ νὰ ζήσωσι διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων. Ἀλλὰ παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ ἐξ ἀρχῆς τῆς γενέσεως αὐτοῦ παρετηρήθη συμπάθεια πρὸς τοὺς ὁμοίους του. Ἀφοῦ ἄπαξ ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει τὸ πρᾶγμα, σημεῖον ὅτι τὸ αἶσθημα τοῦτο εἶνε ἔμφυτον ἡμῖν πρὸς τινὰ σκοπὸν ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον δηλ. τὴν συντήρησιν τῶν ἀτόμων δι' ἀλλήλων, καθὰ ἀσθενεστέρων τῶν ἄλλων ζῶων. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς πολυτίμου ταύτης ιδιότητος βλέπομεν ἐν τῇ διασώσει τῶν ἀσθενούντων, τῶν πεινώντων διὰ τῆς βοήθειας τῶν ἄλλων καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἰδρύσει τῆς κοινωνίας. Ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐθύτης, ἡ εἰλικρίνεια, ἡ τιμιότης πραγματοποιοῦσι τὴν διατήρησιν τοῦ ἀνθρώπου, συνδέουσαι αὐτοὺς δι' ἀδιασπάστων δεσμῶν, αὐξάνουσαι τὴν ἀγάπην καὶ συντελοῦσαι τὰ μέγιστα εἰς τὴν εὐημερίαν αὐτῶν. Ἡ δὲ κίβδηλία τῶν ἠθῶν, ἡ ἀπιστία, ὁ φόβος καθιστῶσι τὰ κοινωνικὰ βέλη ἐχθρὰ πρὸς ἄλληλα, ἀπαλλοτριοῦσιν ἡμᾶς τῆς εὐνοίας τῶν ὁμοίων μας· οὐδεὶς δὲ ἄπαξ ἐξαναπατηθεὶς χορηγεῖ συνδρομὴν εἰς τὸν ἐξαπατήσαντα, δυσκόλως δὲ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Μὴ ὑπαρχούσης ἀμοιβαίας συνδρομῆς, ἡ κοινωνία χωρεῖ πρὸς μοιραίαν τινὰ ἀποσύνθεσιν. Πόσον ὀλέθρια εἰσὶν αἱ κακίαι αὗται καὶ πόσον πολῦτιμοι αἱ ἀντίθετοι ἀρεταί;

Ἀφοῦ διελάβομεν περὶ τοῦ ἠθικοῦ μέρους τοῦ ποιήματος, ἐρχόμεθα καὶ εἰς τὸ τεχνικόν. Ἡ οἰκονομία τῶν εἰδυλλίων εἶνε φυσική, ὁ δὲ ἀναγνώστης προχωρεῖ ἀπροσκόπτως· οὐδὲν δὲ συμβάν, οὐδεμίαν περιπέτειαν γίνεταί ἐξ ἀπροόπτου· ἐν τῷ Θ'. μόνον εἰδυλλίῳ παρατηρεῖται χάσμα τι, λαμβάνοντος τοῦ Ἀλκαίου τὴν Ἀκταίαν ἀνευ προπαρασκευῆς τοῦ ἀναγνώστου, ὅπερ στερεῖται πιθανότητος. Καθ' ἡμᾶς τὰ ἄριστα μέρη τοῦ ποιήματος εἶνε αἱ μικραὶ στροφαὶ τοῦ Γ' καὶ ΙΑ'. εἰδυλλίου, ἐν οἷς ὁ ποιητὴς δι' εὐρέσεως καὶ πλοκῆς εὐφυοῦς καὶ δι' ὕψους ἀφελοῦς ἔφθασεν εἰς παθητικὴν μελωδίαν ἐνάμιλλον ἐξόχων λυρικῶν ποιημάτων, Περὶ δὲ τῆς στιχογραφίας, αὕτη εἶνε εὐρυθμὸς, ρέουσα γλαφυρὰ καὶ ἀρμονική. Ὁ δὲ ποιητὴς καλῶς ποιῶν ἀπέφυγε νὰ ληκυθίσῃ τὸ ὕψος αὐτοῦ διὰ πυκνῶν καὶ βεβιασμένων μεταφορῶν, διὰ στιλοβουῶν εἰκόνων καὶ δι' ἄλλων κοσμημάτων προσθέτων, τὰ ὅποια τινὲς μετεχειρίσθησαν κατὰ κόρον πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ διακένου τῶν ἐννοιῶν· προετίμησε δὲ τὴν φράσιν ἐκείνην, ἔστω καὶ πεζήν, ἥτις ἦτο κατάλληλος καὶ φυσική, καὶ ἦν ἐνόμισεν ὅτι ἀναμένει ὁ ἀναγνώστης.

Τὸ δημόσιον βεβαίως θέλει γνωρίσει χάριν εἰς τὸν συγγραφέα διὰ τὴν ἀντιπαράθεσιν τῶν ἐν τοῖς εἰδυλλίοις φυτῶν πρὸς τοὺς τε-

χνικούς ὄρους καὶ πρὸς τὰ σημερινὰ ὀνόματα αὐτῶν. Τὸ ἐν τῷ προκειμένῳ ποιήματι ἐπιλήψιμον εἶνε τὰ παροράματα, ἅτινα εἶνε πλείονα τοῦ ὠρισμένου μέτρου· ἀλλ' εὐτυχῶς ἐκ τούτου δὲν σκοπίζεται ἡ ἔννοια. Ἐν τῷ Β'. εἰδυλλίῳ εὐρηται σπουδαῖον ἀμάρτημα ὀδύων ἀντὶ ὀδύων· ἴσως ἤθελε νὰ γράψῃ ὠδίνων. Καὶ ἐν ταῖς σημειώσεσιν ὁ συγγραφεὺς ὁμιλῶν περὶ τοῦ στικτοῦ σκολύμου, λέγει ὅτι τὰ φύλλα τῶν ἔχουσι κηλίδας ὑπομυλαίνας, ὅπερ νομίζω ὅτι εἶνε παραδρομὴ αὐτοῦ· ὠφελε νὰ εἶπῃ λευκάς.

ΧΑΡΙΚΛΗΣ

εἰκόνες ἀρχαίων ἑλληνικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων
ὑπὸ

Γουλιέλμου Ἀδόλφου Βέκκερ.

Ἰπὸ τὸν τίτλον τοῦτον μετεφράσθη ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Ἀριστομένους Σταυρίδου, Δ. Φ. καὶ ἐξεδόθη δαπάναις καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ ἐν Κυθωνίαις Ἀναγνωστηρίου «αἱ Κυθωνίαι» σύγγραμμα συγκείμενον ἐκ δώδεκα κεφαλαίων, σκηνῶν ἐπιγραφομένων.

Ἡ πρώτη σκηνή, φέρουσα ἐπιγραφὴν «οἱ Φίλοι» διδάσκει εἰς τὸν ἀναγνώστην τίς ὁ Χαρικλῆς οὗτος, ὅστις ἐπανερχόμενος ἐκ Σικελίας εἰς Ἀθήνας ἀνευρίσκει τὸν ἀρχαῖον φίλον του Κτησιφῶντα, παρ' οὗ μαθητὴν τὰς περιπετείας τοῦ βίου του καὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς μικρᾶς του περιουσίας.

Ἡ δευτέρα ἐπιγράφεται «ὁ Σωτῆρς.» Ὁ Σωτῆρς οὗτος παριστάνει πρόσωπον προαγωγῶν ἐν Κορίνθῳ, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὁποίου ἐν ἀγνοίᾳ του κατέλυσε ὁ Χαρικλῆς καὶ ἀπὸ τῆς πλεκτάνης τοῦ ὁποίου μόλις ἀπῆλλαξεν αὐτὸν ὁ φίλος του Κτησιφῶν.

Ἡ τρίτη σκηνή «ὁ πατρικὸς οἶκος.» Ἐν τῇ σκηνῇ ταύτῃ ὁ Χαρικλῆς φθάνει εἰς Ἀθήνας, ἐνθα εὐρίσκει Φορίωνα τὸν τραπεζίτην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου παραλαμβάνει τὸ εἰς αὐτὸν παρακατατεθειμένον τῆς πατρικῆς του περιουσίας μέρος.

Ἡ τετάρτη «οἱ Τραπεζίται.» Αὐτόθι ὁ Χαρικλῆς συναντᾷ τὸν ἕτερον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τραπεζίτην Λύκωνα, παρὰ τοῦ ὁποίου αὐτῶν τὸ ἐπίλοιπον μέρος τῆς πατρικῆς κληρονομίας εὐρίσκει αὐτὸν στρεψοδικονῶντα· ἀλλ' ἡ ἀπροσδόκητος παρουσία τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τιμίου Φορίωνος περιστέλλει τὰς φιλοκερδεῖς τάσεις τοῦ Λύκωνος καὶ ἐξασφαλίζει τὸν Χαρικλέα.

Πέμπτη «Νεανικά ἔθιμα.»

Ἑκτη «Τὸ συμπόσιον.»

Ἑβδόμη «Τὸ ναυάγιον.» Ὁ Χαρικλῆς μεταβαίνει εἰς Ἀνδρον ἵνα παραλάβῃ ἄλλο μέρος τῆς πατρικῆς περιουσίας ναυαγεῖ καὶ σώζεται εἰς τὰ παράλια τῆς Εὐβοίας παρὰ τὴν Αἰδηψόν, ἐνθα ὑπάρχουν λουτρὰ θερμὰ. Ἐκεῖ βλέπει Κλεοβούλην τινὰ, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τέλους καὶ ἐνυμφεύθη.

Ὁγδὴ «Ὁ ἀσθενής.»

Ἐννάτη «Ἡ διαθήκη.»

Δεκάτη «Τὰ Διονύσια.»

Ἐνδεκάτη «Ὁ Δακτύλιος.» Ὁ Δακτύλιος οὗτος, καίμηλιον διὰ

τὸν Χαρικλέα εἶχεν ἀπολεσθῆ· θορύβου δὲ πολλοῦ γενομένου καὶ ἐπὶ τέλους εὐρεθεὶς συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ γνησίου πατρὸς του.

Δωδεκάτη «ὁ Γάμος.»

Ἡ ἔκδοσις τοῦ ἄνωθι συγγράμματος εἶνε ἀποκλειστικῆ ἰδιοκτησία τοῦ ἀναγνωστηρίου «αἱ Κυθωνίαι.»

LA REVUE D'ORIENT
JOURNAL HEBDOMADAIRE

Litterature. — Sciences. — Arts. — Voyages. — Histoire.
— Philosophie. —

Direction : M. M. F. LÉANDRE CAVÉ — E. M. ROSSI.

Ἐπὶ τοὺς ἄνωθι τίτλους ἤρξατο ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς 20 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, 1ης τοῦ νέου ἔτους κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον, ἐκδιδόμενον γαλλιστὶ Περιοδικὸν σύγγραμμα, οὗ ἡ συνδρομὴ 1 λίρ. ἢ 30 φρ. διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Περιεχόμενα τοῦ δημοσιευθέντος 1 ἀρ. τοῦ περιοδικοῦ τούτου εἰσι: Le but de la Direction — Les dernières paroles d'une agonisante. — Biographie revue par Chamil lui-même. — L'homme primitif. — Les témoignages. — Causerie scientifique. — Le Talisman. Santorin. — Vue du Liban.

ΠΟΙΚΙΑ Α

ἐξ ἀναγνώσεως.

Περίεργον ἀποτέλεσμα κεραυνῶ. — Τῷ 716 αἱ ἀστραπαὶ καὶ αἱ βρονταὶ ἐξηκολούθουν ἐπὶ δύο κατὰ συνέχειαν ἡμέρας, ὁ δὲ κεραυνὸς, περὶ πλησίον τοῦ Τουρνίου (Tours) ἐν Γαλλίᾳ παρὰ τὴν μονὴν τοῦ Νοερμοτιέν, συνέτριψε τὰς πλίνθους τῶν στεγῶν, ἐτρέψησε τὰς θύρας εἰς τρόπον ὥστε ὠμοιάζον μὲ κόσκινα, ἀνέλυσε δύο κώδωνας καὶ κατεκρήμνισε τρίτον διακόσια βήματα ὡς ἔγγιστα μακρὰν τοῦ κωδωνοστασίου. Εὗρον τὰ πουλιὰ τῶν ὀρνίθων πνιγμένα καὶ εἶκοσι δύο ἵππους φονευθέντας. Ὁ κεραυνὸς κατέβη εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς μονῆς, ἤνοιξε πολλοὺς πῆλους οἴνου καὶ ἐπανῆλθεν ἐκείθεν εἰς τὸ ἐστιατόριον, ὅπου ἐγευματίζον οἱ καλόγηροι, ἑκατὸν πενήτηντα τὸν ἀριθμὸν, εἰς δύο τραπέζας. Περιῆλθε τὴν αἴθουσαν, συνέτριψε τὰς ὑέλους καὶ ἀνέτρεψε τὰς ἑκατὸν πενήτηντα ἐκ κασιτέρου παροψίδας τῶν συνεστιωμένων, χωρὶς νὰ βλάβῃ διόλου αὐτούς. Μόνον ἀντὶ οἴνου τοὺς ἔκαμε νὰ πῶσιν ὕδωρ ἐκεῖνην τὴν ἡμέραν.

Περὶ τοῦ καφέ.—Κατὰ τὰ 1450 ὁ Μουσταφᾶς Δάδεν, περιηγούμενος τὴν Περσίαν, παρετήρησε πρῶτος τὴν χρῆσιν τοῦ καφέ καὶ τὴν εἰσήγαγε μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του. Τριάκοντα ἔτη ἔπειτα εἰσῆχθη εἰς τὴν Μένκαν, ἐκεῖθεν δὲ εἰς τὸ Βαγδάτιον κατὰ τὰ 1510, εἰς τὸ Κάϊρον κατὰ τὰ 1530, εἰς τὸ Χαλέπιον κατὰ τὰ 1565 καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κατὰ τὰ 1554.

Ἀγροεῖται ἡ ἐποχὴ τῆς εἰσαγωγῆς του εἰς τὴν Εὐρώπην· ἀλλ' εἶνε βέβαιον ὅτι τὸν μετεχειρίζοντο εἰς τὴν Ἑνετίαν κατὰ τὸ 1715, εἰς τοὺς Παρισίους κατὰ τὸ 656 καὶ εἰς τὸ Λονδῖνον κατὰ τὸ 1652. Οἱ Ὀλλανδοὶ τὸν εἰσήγαγον εἰς τὴν Βαταβίαν κατὰ τὸ 1669 καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς Μαδαγάσκου νῆσον Βουρβῶνα κατὰ τὸ 1717. Οἱ Γάλλοι ἐπεμψαν καφὲν εἰς τὴν Μαρτινικήν κατὰ τὸ 1717. Οἱ Ἄγγλοι τὸν ἔφερον εἰς τὴν Ἰαμαϊκὴν κατὰ τὸ 1728.

Ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ ἐξηπλώθη ἐπομένως εἰς τὰ παρὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν κατεχόμενα μέρη τῶν Ἰνδιῶν.

Εὐρέθη καφεὲς αὐτοφυῆς εἰς τὴν Ἄιτην, εἰς τὴν Ἀβουσιαν, εἰς τὴν Μοζαμβικὴν καὶ εἰς τὰ δάση Δορέπου περὶ τὰ βάθη τῆς Γουιάνης.

Εἰς τὴν Ὑμένην τὸ φυτὸν τοῦ καφέ φθάνει μέχρι τοῦ ὕψους 18 ποδῶν· ἀλλ' εἰς τὴν Εὐρώπην ὑψοῦται σπανίως ὑπεράνω τῶν 10

Ἡ ἐτήσιος κατανάλωσις τοῦ καφέ ἐπὶ τῆς σφαίρας ἡμῶν ὑπολογίζεται, ἐν ἀριθμῷ στρογγύλῳ, εἰς 6 ἑκατομ. κανταρίων, ὧν ἡ Εὐρώπη μόνη φαίνεται καταναλίσκουσα τὰ 4 καὶ ἡμισυ. — Συγκριτικῶς δὲ ἡ μικρὰ Ἑλβετία ἀπορροφᾷ τὸ πλεῖστον τῆς ποσότητος ταύτης, καταναλίσκουσα 300 χιλ. καντάρια, ἧτοι 12 λίτρας ἐπὶ ἐκάστου κατοικοῦ.

Ἡ Ὀλλανδία, καίτοι ἔχουσα 2 καὶ ἡμισυ ἑκατομ. κατοίκων, καταναλίσκει τόσον καφέν, ὅσον καὶ ὀλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας. Τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Ὀλλανδία καταναλίσκουσι 10 λίτρας ὡς ἔγγιστα κατὰ κεφαλὴν, καὶ οἱ ἄλλοι τόποι 1 λίτραν.

Ἡ Ἀγγλία καταναλίσκει κατ' ἔτος 300 χιλ. κανταρίων. Εἰς πολλὰ δὲ ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης, ἡ κατανάλωσις αὐτῆ ἠδὲ ἤθη εἰς τρόπον παράδοξον ἀπὸ τινῶν ἐτῶν.

Ἀφ' ἐτέρου δὲ βεβαιοῦται ὅτι οἱ μεγάλοι ἀμπελόφυτοι τόποι, ὡς ἡ Ἰσπανία, ἡ Πορτογαλλία, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἑλλάς κλπ. καταναλίσκουσιν ὀλίγον καφέν.

Μόνη ἡ Βρασιλία εἶνε ὁ καταλλήλοτος διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ καφέ τόπος.

Λεῖπνον ἀντὶ γεύματος.—Φυλάργυρός τις ὁδοιπορῶν ἀφικνεῖται τὴν μεσημβρίαν κεκμηκῶς καὶ λιμῶτων εἰς ξενοδοχεῖον. — Πόσον ἔχει τὸ γεῦμα; ἐρωτᾷ. — Τρεῖς δραχμαί, ἀποκρίνεται ὁ ξενοδόχος. — Καὶ τὸ δεῖπνον πόσον ἔχει; — Μίαν δραχμὴν. — Φέρε μου λοιπὸν νὰ δεῖπνήσω.

Καρφίδες. Μία καρφίτσα μεταβαίνει εἰς χεῖρας 14 ἐργατῶν, δυναμένων νὰ κατασκευάσωσιν 100 χιλ. καθ' ἡμέραν. Εἶνε δὲ εὐθηνότατον τὸ προϊόν τῆς βιομηχανίας, διότι 12 χιλ. ἔχουσιν ἀξίαν 4 φράγκα, ἧτοι ἑκάστη καρφίτσα ἀξίζει μόλις 4 δεκαχιλιοστὰ τοῦ ἑκατοστοῦ τοῦ ἐνὸς φράγκου.

Ἐπιστήμων κύων.—Ὁ περίφημος μετεωρολόγος τῆς ἀντικρυ τῆς Νέας Ὑόρκης πόλεως Βρούκλιν εἶχε σκύλον, τὸν ὁποῖον εἶχε διδάξει νὰ τὸν ἐξυπνᾷ καθ' ἑκάστην ὥραν τῆς νυκτός, εὐθὺς ἀφοῦ ἤκουε τὸ ὠρολόγιον σημαῖνον, διὰ νὰ καταγράψῃ τὰς σημειώσεις τοῦ βαρομέτρου καὶ θερμομέτρου.

Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.—Παρατηρήθη ὅτι ἐν ταῖς πλείστασι τῶν γλωσσῶν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ συνίσταται ἐκ τεσσάρων στοιχείων. Οὕτως ἐν μὲν τῇ Ἑλληνικῇ Θεός, ἐν τῇ Λατινικῇ Deus, ἐν τῇ Γαλλικῇ Dieu, ἐν τῇ Γερμανικῇ Gott, ἐν τῇ Σκανδιναυικῇ Odin,

ἐν τῇ Σουηδικῇ *Godd*, ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ Ἄδόν, ἐν τῇ Περσικῇ Σύρα, ἐν τῇ Ταρταρικῇ Ἰδζα, ἐν τῇ Ἰσπανικῇ Ἄδδι, ἐν τῇ Αἴγυπτιακῇ Ζέντ, ἐν τῇ Ἰαπωνικῇ Ζαίν, ἐν τῇ Περουβιανῇ Αἴαν, ἐν τῇ Βλαχικῇ Ζένο, ἐν τῇ Ἀραβικῇ Ἄλλά.

Γ. Κ. Ὑπερίδης.

Λύσεις.

τοῦ 3ου αἰνίγματος — *Αἶνιγμα.*

ὑπὸ τῶν κ. κ. Κ. Γ. Λάμπρου (ἐκ Κωνσταντινουπόλεως) καὶ Ν. Α. Μπόνῃ (ἐκ Σύμης).

τοῦ 3ου γρίφου

Περιτταὶ αἱ περιποιήσεις μεταξὺ φίλων.

ὑπὸ τῶν κ. κ. Κ. Γ. Λάμπρου (ἐκ Κων]πόλεως) καὶ Ν. Α. Μπόνῃ (ἐκ Σύμης).

τοῦ 4ου γρίφου

Ἄργος μὴ ἴσθι μηδ' ἂν καὶ ἂν εὖτυχης.

ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Κ. Ὑπερίδου (ἐκ Σμύρνης)
ἢ

Ἄργος μὴ ἴσθι μηδ' ἂν πόρων εὖτυχης
ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Γ. Λάμπρου (ἐκ Κων]πόλεως).

Λογογρίφος 3ος.

Εἶμ' ἦλος. κ' ἰτέαν. τί ; Κρήτης Κρήτης.

A. N. M.

Πρόβλημα.

Τίς ὁ τετραψήφιος ἀριθμὸς, οὗ τὰ δύο πρῶτα ψηφία ἀποτελοῦσιν ἀριθμὸν ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν τεσσάρων καὶ μὲ τὸ τέταρτον τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀπαρτιζομένου παρὰ τῶν δύο τελευταίων, τῆς διαφορᾶς τοῦ παρὰ τῶν δύο πρῶτων ἀπὸ τοῦ παρὰ τῶν δύο δευτέρων οὐσης 54;

Αἶνιγμα 4ον.

Τὸ ὄνομά μου σύγκειται ἐξ ἑνδεκα στοιχείων οὕτως, ὥστε

ἐκ τοῦ 1, 2, 5, 6 καὶ 4	ἀποτελεῖται	ἐδώδιμον
» » 9, 8, 2, 6 καὶ 11	»	» μέλος τοῦ σώματος
» » 1, 2, 8 καὶ 11	»	» θεὸς τοῦ Ὀλύμπου
» » 9, 1, 3, 6 καὶ 11	»	» μὴν
» » 3, 7 καὶ 8	»	» ἕρος τῆς Κρήτης
» » 2, 3 καὶ 11	»	» μέρος τῆς κεφαλῆς
» » 2, 10, 7, 10 καὶ 4	»	» νῆσος τοῦ Αἰγαίου
» » 3 καὶ 1	»	» ἄνθη εὐσομα
» » 1, 2, 3, 11, 5, 10 καὶ 11	»	» ἐπίθετον ὑπερθετικὸν
» » 1, 4, 3 καὶ 1	»	» ἥπειρος
» » 7, 8, 9, 10 καὶ 11	»	» τὸ καλύπτον τὰ ἔντερα πάχος
» » 9, 1, 2, 3 καὶ 1	»	» θηλ. κύρ. ὄνομα
» » 6, 2, 10 καὶ 4	»	» σειρά ἀλλεπαλλήλων βουνῶν
» » 9, 8, 5, 8 καὶ 2	»	» μέλος οἰκογενείας
» » 8, 2, καὶ 1	»	» θεὰ τοῦ Ὀλύμπου
» » 5, 2, 3 καὶ 1	»	» ἀριθμὸς.
» » 3, 11, 5, 10 καὶ 11	»	» μέρος πλοίου.
» » 5, 2, 10, 3 καὶ 1	»	» ἀρχαία χώρα.

Γ. Κ. Γ.

Γρίφος 5ος.

ἀ.

εὐγε !!!

ὑπὸ Κ. Γ. Λάμπρου.